

Selekma

АГАТА КРУСТО

ВЕЛИКАТА ЧЕТВОРКА

Selekma

АГАТА КРИСТИ ВЕЛИКАТА ЧЕТВОРКА

Превод: Ангел Белорешки

chitanka.info

Ли Чанг Йен е вдъхновителят. Затова го поставям като Номер Едно.

Номер Две е представен от S с две линии през него — знака на долара — както и от две ленти и звезда.

Номер Три е жена, по националност францужойка.

Номер Четири...

Гласът му колебливо затрепери и замря. Непреодолим ужас бавно запълзя по лицето му, чертите му се изкривиха и застинаха в страшна гримаса.

Четирима безжалостни престъпници се стремят към световно надмощие. Между тях и целта им стои само един човек — неподражаемият Еркюл Поаро!

ГЛАВА I

НЕОЧАКВАНИЯТ ГОСТ

Срещал съм хора, които изпитват удоволствие от прекосяването на Ламанша, хора, които спокойно се изтягат в шезлонгите си, при пристигане изчакват корабчето да бъде вързано към кея и чак тогава събират багажа си без много шум и слизат на брега. Лично аз никога не успявам да постигна това. От момента, в който се кача на борда, ме обзема чувството, че разполагам с твърде кратко време, за да се заема с каквото и да било — непрекъснато местя куфарите си от едно място на друго и ако сляза до ресторанта да похапна, то е за да погълна набързо храната си с неспокойното чувство, че корабът може да пристигне неочаквано, докато аз съм все още долу.

Може би всичко това е просто наследство от кратките ни отпуски през войната, когато осигуряването на място близо до мостчето за слизане бе от жизнена важност, също както и да бъдем между първите, които стъпват на брега, само и само да не прахосаме ценни минути от три или петдневните си отпуски.

В тази юлска утрин, в която започва разказът ми, аз стоях до парапета и наблюдавах как белите скали на Дувър се приближават и се чудех на онези пътници, които можеха така спокойно да си седят на столовете без дори веднъж да вдигнат очи и зърнат за миг родната земя. Но може би техният случай бе по-различен от моя. Много от тях без съмнение бяха прекосили Ламанша само за да прекарат уикенда в Париж, докато аз бях прекарал последната година и половина в едно ранчо в Аржентина. Работата ми там бе от успешна по-успешна и двамата със съпругата ми се наслаждавахме на свободния и спокоен живот на южноамериканския континент. Въпреки това в гърлото ми заседна буца, когато наблюдавах как познатият бряг се приближава все повече и повече.

Бях пристигнал във Франция преди два дни, свърших някои неотложни дела и сега бях на път за Лондон, Щях да остана там няколко месеца — време достатъчно, през което да потърся старите си

приятели и най-вече един от тях. Един дребен мъж с яйцевидна глава и зелени очи — Еркюл Поаро! Възнамерявах да постигна пълна изненада с пристигането си. В последното си писмо от Аржентина аз не бях дори и намекнал, че планирам такова пътуване — всъщност то бе причинено от известни усложнения в бизнеса, които наложиха бързо да взема решение да замина — и много пъти аз се забавлявах, като си представях как той щеше да се слиса и зарадва, когато ме зърне.

Знаех, че вероятността той да не бъде у дома си е малка. Отминало бе времето, когато случаите, които той разследваше, го караха да кръстосва Англия надлъж и нашир. Славата му се бе разпространила навред и той вече не позволяваше един случай да погълне цялото му време. С течение на времето той се стремеше все повече и повече към това да бъде смятан за „детектив-консултант“ — специалност, която по своята важност би могла да се сравни с тази на лекарите от Харли Стрийт.

Той винаги се бе отнасял с насмешка към популярната представа за детектива — човек-хрътка, който приема чудни превъплъщения, за да преследва престъпниците и който спира пред всеки един отпечатък от крак, за да го изследва.

„Не, приятелю Хейстингс — би казал той, — ще оставим това на Жиро и приятелчетата му. Еркюл Поаро има свои собствени методи — системност и методичност, както и «малките сиви клетки». Като седим и си отдъхваме във фотьойлите, ние виждаме неща, които другите пропускат, а и не прибързваме със заключенията си като, например, достойния Джап.“

Не, опасенията, че Еркюл Поаро можеше да бъде далеч от дома си, бяха неоснователни. Когато пристигнах в Лондон, аз оставих багажа си в един хотел и запраших с кола право към стария адрес. Какви трогателни спомени събуди той у мен! Обзет от нетърпение, аз не изчаках, за да поздравя старата си хазяйка, а се втурнах нагоре по стълбището, като вземах по две стъпала наведнъж и почуках на вратата на Поаро.

— Да, влез — извика един познат глас отвътре.

Прекрачих прага, Поаро стоеше с обърнато към мен лице.

В ръцете си държеше куфар, който той изпусна с трясък на пода, когато ме съзря.

— Mon ami, Хейстингс! — извика той. — Mon ami, Хейстингс!

И като се втурна към мен, той ме прегърна с широко разтворени ръце. Нашият разговор бе несвързан и хаотичен. Възкличания, нетърпеливи въпроси, непълни отговори, съобщения от съпругата ми, обяснения за причината за пътуването — всички тези неща се смесиха в едно цяло.

— Предполагам, че някой се е настанил в старите ми стаи — казах накрая аз, когато се бяхме вече поуспокоили. — Ще ми бъде много приятно отново да отседна тук при вас.

Изразът на лицето на Поаро се промени с поразителна бързина.

— Mon Dieu!^[1] Но какъв chance epouvantable^[2]. Погледнете около себе си, приятелю мой.

Едва сега забелязах обстановката в стаята. До самата стена бе положен един пътнически сандък с размерите и външния вид на ковчега на древния Ной. Близко до него бяха поставени няколко куфара, подредени по големина, като се започваше от най-големия. Заключение от всичко това не можеше да бъде друго, освен едно.

— Заминавате?

— Да.

— За къде?

— Южна Америка.

— Какво?

— Да, какъв комичен фарс, нали? Отивам в Рио и всеки ден си повтарям, че няма нищо да спомена за това в моите писма — и, ах, каква изненада ще бъде за добрия Хейстингс, когато ме съзре!

— Но кога заминавате?

Поаро погледна часовника си.

— След час.

— Спомням си как винаги твърдахте, че нищо не е в състояние да ви накара да тръгнете на дълго морско пътешествие?

Поаро притвори очи и потръпна.

— Недейте споменава това пред мен, приятелю мой. Лекарят ми, той ме увери, че от това не се умира. Освен това пътуването ще е еднократно, нали разбирате — аз никога, никога няма да се върна.

Той ме бутна в едно кресло.

— Добре, ще ви разкажа как се случи всичко това. Знаете ли кой е най-богатият човек в света? По-богат дори и от Рокфелер? Ейб

Райлънд.

— Американският сапунен крал?

— Точно така. Една от неговите секретарки влезе във връзка с мен. Ставали някакви много големи, както вие бихте ги нарекли, далавери, в които била замесена една голяма компания в Рио. Той искаше аз да разследвам нещата на място. Отказах. Съобщих му, че ако ми се предоставят фактите, аз бих могъл да му дам своето мнение на експерт. Но това, ми бе заявено от негова страна, той не бил в състояние да стори. Аз съм щял да получа фактите само ако отида там, на място. В друг случай това щеше да приключи въпроса. Да се заповядва на Еркюл Поаро представлява безумна наглост. Но предложената сума бе толкова изумителна, че за първи път в живота си бях изкушен просто от самите пари. Това бе голям доход — цяло състояние! Освен това бях привлечен и от друго нещо — от нас, приятелю мой! През последната година я половина аз бях един много самотен стар човек. Помислих си — защо не? Започвам да се уморявам от разрешаването на безброй глупави проблеми. Спечелил съм достатъчна слава. Нека взема тези пари и се установя някъде близо до моя стар приятел.

Аз бях дълбоко трогнат от тази изява на приятелски чувства от Поаро.

— Така аз приех — продължи той — и след един час трябва да тръгна, за да хвана влака за пристанището. Една от малките иронии на съдбата, нали? Но ще ви призная, Хейстингс, че ако предложените пари не бяха толкова много, аз щях да се поколебая, тъй като съвсем наскоро започнах едно малко собствено разследване. Кажете ми какво най-често се има предвид с фразата „Великата Четворка“?

— Предполагам, че води началото си от Версайската конференция, след това идва известната „Велика четворка“ в света на киното. Терминът се използва също така и от безчет други по-дребни риби.

— Разбирам — каза Поаро замислено. — Попаднах на тази фраза, разбирате, при такива обстоятелства, че нито едно от тези обяснения няма смисъл. Тя, изглежда, се отнася за банда международни престъпници или нещо от този род, само че...

— Само че какво? — попитах го, когато той спря, колебаейки се.

— Струва ми се, че тук става въпрос за нещо много голямо. Просто едно малко предположение от моя страна, нищо повече. О, но аз трябва да свърша с опаковането на багажа си. Времето напредва.

— Не заминавайте — помолих го настоятелно аз. — Отменете пътуването си и останете тук при мен, за да делим заедно радост и неволи.

Поаро се изправи и ме погледна укорително.

— О-о, нима не разбирате! Дал съм дума, съзнавате това, нали — думата на Еркюл Поаро. Нищо, освен въпрос на живот или смърт не може да ме задържи сега.

— А вероятността това да се случи, е нищожна — унило промърморих аз. — Освен ако малко преди да удари дванадесетият час „вратата се отвори и влезе неочакван посетител“.

Цитирах старата поговорка полушеговито, но след това, в паузата, която последва, и двамата се сепнахме, тъй като от вътрешната стая до нас долетя шум.

— Какво е това? — извикал аз.

— Бога ми! — отвърна Поаро. — Много прилича на вашия „неочакван посетител“, влязъл в спалнята ми.

— Но как може някой да влезе в нея? Няма друга врата, освен тази, която е пред нас.

— Имате отлична памет, Хейстингс. Нека сега поразсъждаваме малко.

— Прозореца! Но тогава това е крадец! Той трябва доста да се е потрудил, за да се изкачи нагоре по отвесната стена — бих казал, че е почти невъзможно.

Бях скочил на крака и вървах към вратата, когато шумът от натискане на бравата от другата страна ме закова на място.

Вратата се отвори бавно. В очертанятията ѝ стоеше един мъж. Той бе покрит от глава до пети с прах и кал, лицето му бе изпито и хлътнало. Той се вторачи в нас за момент, след това се олюля и се свлече на пода. Поаро се втурна напред и приклепна до него, след което погледна нагоре към мен и ми каза:

— Бренди! Бързо.

Аз светкавично налях бренди в една чаша и му я подадох Поаро успя да налее малко в устата му, след което двамата заедно го

вдигнахме и занесохме до кушетката. След няколко минути той отвори очи и се огледа наоколо с почти празен поглед.

— Какво търсите, мосю? — попита Поаро.

— Мосю Еркюл Поаро, Фарауей Стрийт, номер 14.

— Да, да, това съм аз.

Мъжът изглежда не разбра и просто повтори с точно същата интонация:

— Мосю Еркюл Поаро, Фарауей Стрийт, номер 14.

Поаро го атакува с няколко въпроса. Човекът или въобще не отговаряше, или повтаряше същата фраза. Поаро ми направи знак да се обадя по телефона.

— Намерете доктор Риджуей и го помолете да дойде.

Докторът, за щастие, си беше вкъщи и тъй като домът му се намираще на съседната пресечка, бяха изминали само няколко минути, преди той да влезе забързан в стаята.

— Какво става тук?

Поаро му обясни накратко и той започна да преглежда нашия непознат посетител, който като че ли въобще не съзнаваше неговото или нашето присъствие.

— Х-м! — каза доктор Риджуей, след като свърши. — Странен случай.

— Мозъчна треска? — предположих аз.

— Мозъчна треска? Мозъчна треска! Няма такова нещо като мозъчна треска! Литературна измислица. Не, човекът е преживял някакъв шок. Той е дошъл тук, воден от силата на една натрапчива идея — да открие мосю Еркюл Поаро, Фарауей Стрийт, номер 14 — и той повтаря тези думи механично, без дори и най-малко да съзнава тяхното значение.

— Афазия? — казах енергично аз.

Предположението ми този път не накара доктора да изсумти с такава сила, както при предишното. Той не отговори, а подаде на мъжа лист хартия и молив.

— Нека да видим какво ще направи с тях — отбеляза той.

В продължение на няколко мига мъжът не направи нищо, след което внезапно започна да пише трескаво. По същия внезапен начин той спря и изпусна хартията и молива на пода. Докторът вдигна листа и поклати глава.

— Нищо няма тук. Само цифрата 4, надраскана дузина пъти, като всеки път тя е изписвана по-голяма от предходната. Искал е да напише Фарауей Стрийт, номер 14, предполагам. Това е интересен случай, много интересен. Можете ли евентуално да го задържите тук до следобед? Сега ме викат в болницата, но ще се върна следобед и ще се разпоредя за него. Случаят е твърде интересен, за да бъде изпуснат.

Аз споменах, че Поаро заминава, както и факта, че възнамерявам да го придружа до Саутхамптън.

— Не се тревожете. Оставете човека тук, Той няма да прави никакви пакости. Изтощен е до безкрайност. Вероятно ще спи осем часа без прекъсване. Аз ще поговоря с вашата превъзходна мисис... как ѝ беше името? — и ще ѝ кажа да го наглежда.

И доктор Риджуей изскочи навън, забързан както винаги. Поаро от своя страна приключи с опаковането на багажа си, като не изпускаше от очи часовника.

— Как невероятно бързо лети времето. Е, Хейстингс, не можете да кажете, че съм ви оставил с празни ръце. Пред себе си имате един безкрайно сензационен проблем. Човек от неизвестното. Кой е той? Какъв е той? Да му се не види, бих дал две години от живота си само и само този кораб да отплаваше утре вместо днес. Тук има нещо много странно, много заинтригуващо. Но човек трябва да има време, много време. Ще отминат дни — може би дори месеци — преди той да бъде в състояние да ни каже това, за което е дошъл.

— Ще направя всичко, което е по силите ми, Поаро — уверих го аз. — Ще се опитам да бъда ваш заместник.

— Да-а.

Отговорът му ми се стори изпълнен с леко съмнение. Взех листа хартия.

— Ако пишех разказ — казах небрежно, — аз бих съчетал това с последната ви приумица и бих го озаглавил „Мистерията на «Великата Четворка»“.

Докато казвах това, аз потупвах с пръсти по изписаните с молив цифри.

Миг след това подскочих от уплаха, тъй като нашият болен се събуди внезапно от унеса си, изправи се в креслото и произнесе ясно и отчетливо:

— Ли Чанг Йен.

Той имаше израза на човек, който внезапно се е събудил от сън. Поаро ми направи знак да мълча. Мъжът продължи. Той говореше с ясен и тънък глас и нещо в начина му на изговаряне остави у мен чувството, че той цитира някакъв писмен доклад или лекция.

— Ли Чанг Йен може да се смята за мозъка на „Великата Четворка“. Той е диригентът и вдъхновителят. Затова аз съм го нарекъл Номер Едно. Номер Две рядко се споменава по име. Той е представен от едно S с две линии през него — знака на долара — както и от две ленти и звезда. Оттук може да се направи догадка, че той е американски поданик в следователно представлява мощта на богатството. Няма съмнение, че Номер Три е жена, по националност францужойка. Съществува вероятност тя да е една от сирените със съмнителна репутация, но нищо не се знае със сигурност. Номер Четири...

Гласът му колебливо затрепери и замря. Поаро се наведе напред.

— Да — подкани го нетърпеливо той. — Номер Четири?

Очите му бяха приковани към лицето на мъжа. Непреодолим ужас бавно запълзя по него, чертите му се изкривиха и застинаха в страшна гримаса.

— Унищожителят — изхъхри мъжът. След това, с последно конвулсивно движение, той падна назад и изгуби съзнание.

— Мои Dieu! — прошепна Поаро. — Значи аз бях прав тогава. Бях прав!

— Мислите, че...?

Той ме прекъсна.

— Занесете го на леглото в моята стая. Нямам и минута за губене, ако ще хващам влака. Не че умирам от желание да го направя. Ех, ако можех да го изпусна с чиста съвест! Но съм дал дума. Да вървим, Хейстингс.

Като оставихме тайнствения гост под грижите на мисис Пиърсън, ние тръгнахме с кола и бяхме на косъм да изпуснем влака. По време на пътуването Поаро на моменти изпадаше в дълбоко мълчание, след което започваше да лее потоци от думи. Той се заяпваше през прозореца като дълбоко замечтан човек, без да чува очевидно нито дума от това, което му говорех, след това ненадейно се оживяваше и ме засипваше със заповеди и инструкции и настояваше, че спешно трябва да изпрати безчет радиограми.

След като подминахме Уокинг, в купето настана дълго мълчание. Влакът, разбира се, не спираше никъде по пътя до Саутхемптън, но точно тук се случи така, че той бе задържан от червен семафор.

— А-а! По дяволите! — извика внезапно Поаро. — Аз съм бил голям идиот. Едва сега прогледнах. Благословени да бъдат светиите, които спряха влака. Скачайте, Хейстингс, скачайте бързо, казвам ви.

За миг той отвори вратата на купето и скочи долу до коловоза.

— Хвърлете куфарите и скачайте!

Подчиних се, при това точно навреме. Тъкмо се приземих до него и влакът потегли отново.

— А сега, Поаро — казах аз с известно раздражение, — може би ще ми кажете какво означава всичко това.

— Това означава, приятелю мой, че аз видях светлината.

— Е — казах аз, — благодаря. И на мен ми просветна.

— Дано да е така — отвърна Поаро. — Но се опасявам, много се опасявам, че едва ли е така. Ако вземете два от тези куфари, аз мисля, че ще мога да се справя с останалите.

[1] Mon Dieu! (фр.) — Боже мой! — Б.пр. ↑

[2] Chance épouvantable (фр.) — Ужасен късмет — Б.пр. ↑

ГЛАВА II

МЪЖЪТ ОТ ЛУДНИЦАТА

За наш късмет влакът бе спрял близо до гара и не се наложи да ходим дълго пеш. Озовахме се пред един сервиз за автомобили, откъдето успяхме да наемем кола и половин час по-късно се носехме обратно към Лондон, Едва сега Поаро благоволи да задоволи любопитството ми.

— Не проумявате? И аз също не можах да го проумея отначало. Но сега разбирам, Хейстингс, трябвало е да бъда отстранен...

— Какво?

— Да. Колко хитро. И мястото, и начинът бяха избрани с голяма вещина и съобразителност. Страхуват се от мен.

— Кой?

— Онези четирима гении, които са се сдушили заедно да работят извън закона. Китаец, американец, французойка и още един. Дай боже да се върнем вкъщи навреме, Хейстингс.

— Смятате, че нашият гост е в опасност?

— Сигурен съм в това.

Мисис Пиърсън ни поздрави на влизане. Като махнахме с ръка на нейните възклицания на удивление при неочакваното завръщане на Поаро, ние я попитахме за нашия гост. Информацията бе успокояваща. Никой нехбе идвал, състоянието му също не се бе променило.

С въздишка на облекчение се изкачихме до стайте си. Поаро пресече външната стая и влезе във вътрешната. След малко ме извика със странно развълнуван глас.

— Хейстингс, той е мъртъв!

Отидох на бегот при него. Мъжът лежеше така, както го бяхме оставили, но бе мъртъв, и то от доста време. Втурнах се навън за лекар. Знаех, че Риджудей още не се беше върнал. Почти незабавно намерих друг и го доведох с мен.

— Съвсем мъртъв е, бедният. Искали сте да помогнете на скитника, така ли?

— Нецо от този род — отвърна Поаро уклончиво. — Каква е била причината за смъртта, докторе?

— Трудно е да се каже. Може да е бил някакъв вид припадък. Има признаци на задушаване. Имате ли прокарана газ вкъщи?

— Не, всичко е на ток — няма друго.

— Освен това и двата прозореца са широко отворени. Бих казал, че е мъртъв от два часа. Ще уведомите необходимите инстанции, нали?

Той се сбогува и излезе. Поаро се обади където трябва. Накрая, което ме изненада малко, той позвъни на нашия стар приятел инспектор Джап и го помоли, ако има възможност, да се отбие при нас.

Едва бяха приключени тези процедури, когато се появи мисис Пиърсън с очи, които щяха да изскочат от орбитите си.

— Дошъл е човек от Хануел — от лудницата. Можете ли да си представите? Да го доведе ли?

Кимнахме в знак на съгласие и в стаята бе въведен един едър и плещест мъж.

— Добро утро, господа — каза бодро той. — Имам основание да смятам, че една от моите птички е тук, при вас. Избяга снощи.

— Беше тук — каза тихо Поаро.

— Не е избягал отново, нали? — попита надзирателят с известна загриженост.

— Мъртъв е.

Мъжът изглеждаше повече облекчен, отколкото натъжен.

— Нима? Е, предполагам, че така е най-добре за всички.

— Беше ли той... опасен?

— Искате да знаете дали е убиец? О, не. Беше напълно безопасен. Остра форма на мания за преследване. Непрекъснато разправяше за разни тайни общества от Китай, които го били хванали и държали в плен. Те всичките си приличат.

Полазиха ме тръпки.

— От колко време е в лудницата? — попита Поаро.

— Някъде от около две години.

— Разбирам — каза тихо Поаро. — Никога ли не е хрумвало на някого, че той би могъл да е... да е нормален?

Надзирателят си позволи да се засмее.

— Ако беше нормален, какво щеше да прави в лудницата? Всички казват, че са нормални, нали знаете.

Поаро не каза нищо. Той заведе мъжа да види тялото. Разпознаването бе извършено веднага.

— Това е той, точно той — каза надзирателят коравосърдечно. — Странен тип, нали? Добре, господа, при така възникналите обстоятелства най-добре е да тръгвам и да уредя формалностите. Няма да ви притесняваме повече с трупа. Ако има следствие, предполагам, че ще трябва да се явите пред него. Довиждане, сър.

С доста недодялан поклон той излезе от стаята. Няколко минути по-късно пристигна Джап. Инспекторът от Скотланд Ярд бе наперен и издокаран както винаги.

— Ето ме и мен, мосю Поаро. Какво мога да направя за вас? Мислех, че вече сте на път към кораловите брегове на някое далечно местенце?

— Добри ми Джап, искам да узная дали сте виждали някога този мъж преди.

Той въведе Джап в спалнята. Инспекторът зараглежда внимателно тялото върху леглото с озадачено лице.

— Чакайте да помисля малко. Изглежда ми познат — освен това аз се гордея с паметта си. О, я гледай, дявол да го вземе, та това е Мейърлинг! Агент от тайните служби — не е от нашите хора. Замина за Русия преди пет години. След това от него ни вест, ни кост. Винаги съм смятал, че болшевиките са го очистили.

— Всичко съвпада — каза Поаро, когато Джап си бе отишъл. — С изключение на факта, че той изглежда е починал от естествена смърт.

Той стоеше и гледаше надолу към неподвижното тяло с недоволна гримаса. Полъх на вятъра развя пердетата на прозорците и той рязко вдигна очи.

— Предполагам, че вие сте отворили прозорците, когато сте го положили на леглото, Хейстингс?

— Не, не съм — отвърнах аз. — Доколкото си спомням, те бяха затворени.

Поаро бързо се огледа.

— Затворени, а сега те са отворени. Какво може да означава това?

— Че някой е влязъл оттам — предположих аз.

— Възможно — съгласи се Поаро, но го каза разсеяно и без убеждение. След минута-две, той отново проговори: — Не точно това имах предвид, Хейстингс. Ако беше отворен само единият прозорец, това нямаше да ме заинтригува толкова много. Това, което ми се струва странно, е, че и двата са отворени.

Той забързано отиде в другата стая.

— И прозорецът на всекидневната е отворен. Нето също оставихме затворен. А-а!

Той се наведе над мъртвеца, като разглеждаше подробно ъгълчетата на устата му. След това внезапно вдигна глава.

— Устата му е била запушена, Хейстингс, Запушили са му устата, а после са го отровили.

— Боже милостиви! — възкликнах аз. — Предполагам, че от аутопсията ще разберем всичко.

— Нищо няма да разберем. Той е бил убит вследствие на вдишване на силна циановодородна киселина. Тя му е била тикната под носа. След това убиецът се е измъкнал отново, като първо е отворил всички прозорци. Циановодородната киселина е изключително летлива, но има подчертан мирис на горчиви бадеми. Като няма и следа от този мирис да ги упъти, както и липсата на подозрение за извършено престъпление, лекарите биха отдали смъртта на някоя естествена причина. Значи този човек е бил от тайните служби, Хейстингс. И преди пет година е изчезнал в Русия.

— Последните две години той е прекарал в лудницата — казах аз. — Но къде ли е бил трите години преди това?

Поаро поклати глава, след това ме сграбчи за ръката.

— Часовника, Хейстингс, погледнете часовника.

Проследих втренчения му поглед до камината. Часовникът бе спрял на четири часа.

— Mon ami, някой е пипал часовника. Цели три дни оставаха до поредното навиване на пружината му Той е от онзи тип часовници, които се навиват веднъж на осем дни, разбирате, нали?

— Но защо е трябвало да го правят? Може би са искали да оставят фалшива следа? Да направят така, че престъплението да изглежда извършено в четири часа?

— Не, не, погледнете нещата от друг ъгъл, mon ami. Напрегнете малко сивите си клетки. Вие сте Мейърлинг. Вероятно сте чули нещо

— и със сигурност откривате, че съдбата ви е предрешена. Разполагате с малко време, за да оставите знак. Четири часа, Хейстингс. Номер Четири, Унищожителят. А, имам една идея. — Той се втурна в съседната стая и сграбчи телефона. Помоли да го свържат с Хануел.

— Вие сте приютът за луди, да? Научих, че днес е било извършено бягство. Какво казвате? Един момент, ако обичате. Бихте ли го повторили? А! Отлично!

Той постави обратно слушалката и се обърна към мен.

— Чухте ли, Хейстингс? Не е имало никакво бягство.

— Но човекът, който влезе? Надзирателят? — казах аз. — И аз това се питам.

— Искате да кажете...?

— Номер Четири — унищожителят.

Аз зяпнах Поаро изгубил ума и дума. След минута-две, след като възвърнах гласа си, казах:

— Ако го видим отново, ще го познаем със сигурност при всички обстоятелства. Той бе личност с подчертана индивидуалност.

— Така ли, топ амі? Аз не мисля същото. Той бе плещест, грубоват и с червендалесто лице, с гъсти мустаци и дрезгав глас. От всички тези неща сега не е останала и следа, нито пък можете да опишете очите и ушите му, да не говорим за това, че той сигурно е бил с перфектно изработено фалшиво чене. Съвсем няма да е лесно да бъде разпознат, както вие очевидно смятате. Следващия път...

— Мислите, че ще има следващ път? — прекъснах го аз.

Лицето на Поаро стана много сериозно.

— Това е битка на живот и смърт, топ амі. Вие и аз от едната страна, „Великата Четворка“ — от другата. Те успяха да ни измамат с първия си номер, но се провалиха в опита си да ме отстранят от своя път и за в бъдеще ще трябва да се съобразяват с Еркюл Поаро!

ГЛАВА III

НАУЧАВАМЕ ПОВЕЧЕ ЗА ЛИ ЧАНГ ЙЕН

В продължение на ден-два след посещението на фалшивия надзирател от лудницата аз имах известни надежди, че той може да се завърне и отказвах да напусна апартамента дори за миг. Доколкото разбирах, той нямаше основание да ни подозира, че сме успели да проникнем под неговата маскировка. Той можеше, смятах аз, да се върне и да се опита да премахне трупа, но Поаро се отнесе с насмешка към моите разсъждения.

— Mon ami — каза той, — ако искате, можете да стоите и да дебнете вътре, за да примамите малката птичка, но що се отнася до мен, аз не смятам да си губя времето с това.

— Добре тогава, Поаро възразих аз, — защо той въобще пое риска да идва? Виждам основание за неговото посещение само ако той е възнамерявал да се върне по-късно за трупа. Така поне ще премахне доказателството, което го уличава. При сегашното положение той не изглежда да е спечелил нещо.

Поаро сви рамене по типично галски маниер.

— Но вие не гледате с очите на Номер Четири, Хейстингс — каза той. — Говорите за доказателство, но какво доказателство имаме срещу него? Вярно, имаме труп, но не разполагаме с доказателство дори за това дали мъжът е бил убит — когато се вдъхне, циановодородната киселина не оставя следи. Също така не можем да намерим свидетел, който да е забелязал дали някой е влизал в апартамента по време на нашето отсъствие, а и не сме открили нищо за това какво е правел нашият покоен приятел Мейърлинг. Не, Хейстингс, Номер Четири не е оставил никакви следи и той знае това. Неговото посещение ние можем да наречем разузнавателно. Може би той е искал да се увери, че Мейърлинг е мъртъв, но смятам за по-вероятно той да е дошъл, за да види Еркюл Поаро и да поговори с единствения противник, от когото трябва да се страхува.

Разсъжденията на Поаро бяха в типичен егоистичен стил, но аз се въздържах от оспорването им.

— Ами следствието? — попитах аз. — Предполагам, че там ще обясните ясно нещата и ще дадете на полицията пълно описание на Номер Четири.

— И с каква цел? Можем ли да представим нещо, с което да впечатлим вашите непоклатими британци, които ще участват в огледа на мястото на смъртта? Има ли някаква стойност нашето описание на Номер Четири? Не, ние ще ги оставим да го обявят за „нещастен случай“ и, може би, въпреки че не ми се вярва много, нашият хитър убиец ще се потупа по рамото за това, че е измамил Еркюл Поаро в първия рунд.

Както обикновено, Поаро беше прав. Не видяхме повече човека от лудницата, а следствието, на което дадох показания и което Поаро дори не почете с присъствието си, не предизвика обществен интерес.

Тъй като, с оглед на заплануваното си пътуване до Южна Америка, Поаро бе приключил всичките си дела преди моето пристигане, сега той нямате пред себе си случаи, по които да работи. Въпреки че прекарваше повечето от времето си в апартамента, аз успях да изтръгна съвсем малко от него. Той лежеше неподвижно в един фотьойл и пресичаше всички мои опити за разговор.

И тогава една сутрин, около седмица след убийството, той ме попита дали бих желал да го придружа при едно посещение, което искам да направя. Аз бях доволен, тъй като чувствах, че той прави грешка, като се мъчеше да разреши нещата сам-самичък и поисках да обсъдя случая с него. Открих обаче, че не му се говореше. Дори когато го попитах къде отиваме, той не ми отговори.

Поаро обича да бъде загадъчен. Той ще се раздели с късчето информация чак в последния възможен момент. В настоящия случай, след като сменихме последователно автобус и два влака и се озовахме в околностите на едно от най-потискащите южни предградия на Лондон, той най-сетне се съгласи да обясни нещата.

— Отиваме, Хейстингс, да видим човека, който най-добре от всички в Англия познава подмолния живот в Китай.

— Наистина ли? Кой е той?

— Никога не сте чували за него — някой си мистър Джон Ингълс. В действителност той е пенсиониран държавен служител с

посредствен интелект, а къщата му е натъпкана догоре с китайски антикварни рядкости, с които отегчава приятели и познати. Въпреки това аз получих уверенията на тези, чиято работа е да знаят, че единственият човек, способен да ми даде информацията, която търся, е същият този Джон Ингълс.

Няколко минути по-късно вече изкачвахме стъпалата на Лаврите, както се наричаше жилището на мистър Ингълс. Аз не забелязах нито един лавров храст, следователно заключих, че то е било наименувано съгласно обичайната неясна терминология на предградията.

Бяхме посрещнати от китайски прислужник с непроницаемо изражение на лицето, който ни въведе при господаря си. Мистър Ингълс бе човек с квадратно телосложение, лицето му имаше известен жълтеникав оттенък, а хлътналите му очи изразяваха странна замисленост. Той се надигна да ни приветства, като остави настрана едно отворено писмо, което бе държал в ръка. След като ни поздрави, той се върна към него.

— Бихте ли седнали? Хейсли ми съобщава, че се нуждаете от информация и че аз мога да ви бъда полезен в това отношение.

— Така е, мосю. Искам да ви попитам дали знаете нещо за човек, който се казва Ли Чанг Йен?

— Странно, много странно наистина. Откъде сте чули за нето?

— Значи вие го познавате?

— Срещал съм го само веднъж. И знам нещичко за нето — макар и не толкова, колкото бих искал. Но ме учудва това как някой друг в Англия е могъл дори да чуе за него. Той е велик човек посвоему — от кастата на мандарините, знаете — но не това е най-важното. Съществуват солидни основания да се предполага, че той е човекът, който стои зад всичко.

— Зад кое?

— Зад всичко. Размириците в световен мащаб, вълненията на трудовите хора, които разбунват всяка една нация и революциите, които избухват в някои от тях. Има хора, не от онези, паникьорите, а от тези, които знаят какво говорят, и те казват, че съществува една задкулисна сила, която не се стреми към нищо друго, освен разпадането на цивилизацията. В Русия, знаете, има много признаци, че Ленин и Троцки са били просто марионетки, всяко едно действие на които е било диктувано от нечий друг ум. Аз не разполагам с никакви

конкретни доказателства, които да ви ползват, но съм напълно убеден, че този ум е бил именно умът на Ли Чанг Йен.

— О, хайде — запротестирах аз. — Не е ли това малко прекалено? Как е възможно един китаец да има такова влияние в Русия?

Поаро ме погледна начумерено.

— За вас, Хейстингс — каза той, — всичко, което не е плод на вашето въображение, е прекалено. Що се отнася до мен, аз съм съгласен с този господин. Но продължете, моля ви, мося.

— Не претендирам, че мога да кажа със сигурност какво той цели да постигне с всичко това — продължи мистър Ингълс, — но предполагам, че заболяването му е това, което е засягало великите умове от времето на Акбар и Александър до Наполеон — алчност за власт и лично превъзходство. До наши дни, за да се постигне победа, беше необходимо да се използва въоръжена сила, но в този век на размирици човек като Ли Чанг Йен може да използва други средства. Разполагам с доказателства, че той има неограничени парични средства зад гърба си за подкупи и пропаганда. Освен това съществуват признаци, че под негов контрол е някакво ново научно откритие, което има такава мощ, каквато светът не е сънувал.

Поаро следеше думите на мистър Ингълс с най-голямо внимание.

— А в Китай? — попита той. — Той действа и там, нали?

Домакинът ни кимна енергично.

— Да — каза той. — Въпреки че не мога да представя никакво доказателство, което би имало тежест в съда. Аз говоря единствено на базата на моите собствени знания. Познавам лично всеки човек, който играе някаква роля в управлението на Китай и мога да ви заявя следното — хората, които се набиват ежедневно в очите на обществеността, са личности с малко или почти никакво значение. Те представляват марионетки, които танцуват според дърпането на конците от нечия властна ръка и тази ръка е на Ли Чанг Йен. Той е умът, който управлява Изтока днес. Ние не разбираме Изтока — и никога няма да го разберем, но Ли Чанг Йен е духът, който господства над него. Не че той застава под светлината на прожекторите — о, не, никога! Той никога не напуска палата си в Пекин, но оттам дърпа

конците — точно така, дърпа конците — и нещо някъде далеч се случва.

— И няма никой, който да се опълчи срещу него? — попита Поаро.

Мистър Ингълс се наведе напред в креслото си.

— Четирима опитаха през изминалите четири години — каза бавно той. — Мъже смели, честни, с остър ум. Всеки един от тях можеше навремето да попречи на плановете му — той направи пауза.

— И? — попитах аз.

— Е, те са мъртви. Един написа статия и спомена името на Ли Чанг Йен във връзка с бунтовете в Пекин и след два дни бе намушкан с нож на улицата. Не успяха да заловят убиеца му. Провиненията на другите двама бяха подобни. В реч, статия или в разговор всеки от тях свърза името на Ли Чанг Йен с бунтове или революции и до една седмица след тяхната проява на неблагоприятие те бяха мъртви. Един бе отровен, един почина от холера, изолиран случай — тогава нямаше епидемия, а последният бе намерен мъртъв в собственото си легло. Причината за смъртта не бе открита, но един лекар, видял трупа, ми каза, че тялото е било прогорено и сбръчкано, сякаш пронизано от лъч електрическа енергия с невероятна мощност.

— А Ли Чанг Йен? — попита Поаро. — Той, естествено, не е бил уличен, но все пак са останали следи?

— О-о, следи — да, разбира се. Освен това веднъж открих човек, който искаше да говори, блестящ млад китайски химик, който бе протеже на Ли Чанг Йен. Един ден този химик дойде при мен и аз видях, че той бе на ръба на нервен срив. Загатна ми за някакви експерименти, които е извършвал в палата на Ли Чанг Йен под ръководството на мандарина — експерименти върху кули^[1], при които е било проявено най-отвратителното незначитане на човешкия живот и страдания. Нервите му бяха напълно разбити и той се намираше в окаяно състояние на постоянен ужас. Аз го сложих да легне в една от горните стаи на къщата ми, възнамерявайки да го разпитам на следващия ден — което, разбира се, бе глупаво от моя страна.

— Как се добрах до него? — попита Поаро.

— Това никога не ще узная. Събудих се същата нощ, за да откроя, че цялата къща е в пламъци и за мой късмет успях да избягам и спася живота си. Разследването показа, че на горния етаж е избухнал

пожар с изумителна сила и останките от моя млад приятел бяха овъглени в превърнати в пепел.

От сериозността, с която мистър Ингълс говореше, аз разбрах, че това е любимата му тема за разговор, която можеше да продължи до безкрайност, но очевидно той осъзна, че се е поувлякъл, тъй като се засмя с нотка на извинение в гласа си.

— Но, разбира се — каза той, — аз не разполагам с доказателства и вие, както останалите, ще кажете, че ми е влязъл бръмбар в главата.

— Напротив — каза тихо Поаро, — ние имаме всички основания да вярваме на вашия разказ. Самите ние се интересуваме от Ли Чанг Йен повече от обичайното.

— Много странно е, че знаете за него. Нямах представа, че някоя жива душа в Англия ще е чувала за него. Бих искал да узная как сте научили за него — ако това не е недискретно.

— Ни най-малко, мосю. Един мъж потърси убежище в жилището ни. Той беше в състояние на силен шок, но успя достатъчно да ни разкаже, за да ни заинтригува за този Ли Чанг Йен. Той описа четирима души — „Великата Четворка“ — организация, за която никой досега не е чувал. Номер Едно е Ли Чанг Йен, Номер Две е неизвестен американец, Номер Три е също така неизвестна францужойка, Номер Четири може да бъде наречен изпълнителния орган на организацията — Унищожителят. Моят информатор умря. Кажете ми, мосю, позната ли ви е въобще тази фраза — „Великата Четворка“?

— Не и във връзка с Ли Чанг Йен. Не, не мога да кажа, че ми е позната. Но съм я чувал или чел някъде напоследък — и то в необичайна връзка. А, да, сетих се.

Той стана и се отправи през стаята към един лакиран скрин с инкрустации — изящна мебел, както дори и аз можех да оценя. Той се върна с писмо в ръка.

— Заповядайте. Съобщение от един стар моряк, с когото се срещнах преди години в Шанхай. Стар окаяник с побеляла глава — ударил го е вече на пиянство и самосъжаление, бих казал. Аз сметнах това за блънувания на алкохолик.

Той го прочете на висок глас:

Драги сър, може да не ме помните, но веднъж ми направихте добра услуга в Шанхай. Направете ми още една. Трябва да намеря пари, за да напусна страната. Добре съм се скрил, надявам се, но те могат да ме намерят всеки момент. „Великата Четворка“, искам да кажа. Въпрос на живот или смърт. Имам много пари, но не смея да ги взема, за да не ме открият. Изпратете ми няколко банкноти в банкноти. Ще ви ги върна до една — кълна се в това.

Ваш слуга, сър, Джонатан У.

— С клеймо от Гранайт Бангълоу, Хопътън, Дартмур. Страхувам се, че сметнах това за един доста недодялан метод за изръсване на няколко стотачки от мен, които едва ли бих могъл да отделя. Ако може с нещо да ви послужи. — Той ни подаде писмото.

— Много ви благодаря, мосю. Тръгвам за Хопътън начаса.

— Драги мой, това е много интересно. Ще възразите ли, ако аз също дойда с вас?

— Ще бъда очарован от вашата компания, но ще трябва да тръгнем веднага. По всичко личи, че няма да стигнем Дартмур преди падането на нощта.

Джон Ингълс не ни забави повече от няколко минути и не след дълго ние бяхме във влака и излизахме от гара Падингтън на път за югозападна Англия. Хопътън бе малко селце, сгушено в една падина край хълмистата пустош. До него водеше един път от Мортън Хампстед, дълъг петнадесет километра. Когато пристигнахме, часът бе около осем, но тъй като беше юли, все още бе достатъчно светло.

Влязохме с колата в тясната уличка на селото и след това спряхме, за да попитаме един възрастен селянин за пътя.

— Гранайт Бангълоу — каза замислено старецът. — Значи търсите Гранайт Бангълоу, а?

Уверихме го, че точно това търсим. Старецът посочи към една малка сива къщурка в края на улицата.

— Това там е Бангълоу. Искате да видите инспектора?

— Какъв инспектор? — попита рязко Поаро. — Какво искате да кажете?

— Не сте ли чули за убийството? Ужасна работа е било, изглежда. Имало локви кръв, разправят.

— Mon Dieu! — измърмори Поаро. — Трябва веднага да видя този ваш инспектор.

Пет минути по-късно ние разговаряхме насаме с инспектор Медоус. Отначало инспекторът бе резервиран и проявяваше неотстъпчивост, но магическото име на инспектор Джап от Скотланд Ярд го накара да се отпусне.

— Да, сър, убит е тази сутрин. Потресаваща история. Обадили са се в Мортън и аз дойдох начаса. Старецът — той беше на около седемдесет, знаете, и научих, че обичал да си посръбва — лежеше на пода във всекидневната. На главата си имаше рана, а гърлото му бе прерязано от едното до другото ухо. Всичко бе опръскано с кръв. Жената, която му готви, Бетси Андрюс, ни каза, че нейният господар е имал няколко дребни китайски фигурки от нефрит, които той й казал, че били много ценни — та тези фигурки били изчезнали. Това, разбира се, прилича на нападение с цел грабеж, но има редица несъответствия, които оборват тази хипотеза. Старецът държал двама души в дома си — Бетси Андрюс, която е от Хопътън, и един грубоват прислужник, Робърт Грант. Грант отишъл до фермата, за да вземе млякото, както правел всеки ден, а Бетси излязла да побъбри с една съседка. Тя е била навън само двадесет минути между десет и десет и десет и половина — и тогава трябва да е било извършено престъплението. Първи в къщата се върнал Грант. Той влязъл през задната врата, която била отворена — тук никой не си заключва вратите, поне не посред бял ден — сложил млякото в килера и влязъл в стаята си, за да прочете вестника и изпуши една цигара. Нямам представа, че нещо необичайно може да се е случило — поне така казва. След това влязла Бетси, отишла във всекидневната, видяла какво е станало и надала писък, който можел да събуди и мъртвите. Това е цялата истина. Някой се е промъкнал вътре, докато тези двамата са били навън и е очистил бедния старец. Но веднага ми дойде наум, че този тип трябва да е бил адски хладнокръвен. Той трябва да е минал по самата улица на селото или да се е промъкнал през нечий заден двор. Както виждате, Гранайт Бангълоу е заобиколена от къщи от всички страни. Как тогава е станало така, че никой не го е забелязал?

Инспекторът направи красноречива пауза.

— Аха, виждам накъде биете — каза Поаро. — По-нататък?

— Е, сър, има нещо съмнително, казах си аз — има нещо съмнително. И започнах да се оглеждам наоколо. Да вземем тези фигурки от нефрит. Щеше ли един обикновен скитник някога да се досети, че те са ценни? Във всеки случай е лудост да се опита подобно нещо посред бял ден. Ами ако старецът беше извикал за помощ?

— Предполагам, инспекторе — каза мистър Ингълс, — че първо е била нанесена раната на главата?

— Точно така, сър. Убиецът първо го удря, за да го зашемети, а след това му прерязва гърлото. Това е напълно ясно. Но как, по дяволите, той е дошъл или си е отишъл? В толкова малко селце пришествието веднага се забелязват. Изведнъж разбрах всичко — никой в действителност не е бил идвал. Добре огледах наоколо. Предишната нощ е влязло и добре личаха отпечатъци от стъпки, които влизаха и излизаха от кухнята. Във всекидневната имаше само два вида отпечатъци (Бетси Андрюс спряла пред вратата) — на мистър Уоли (той бил с домашни чехли) и на още един човек. Другият човек бе стъпил в локвата от кръв и аз проследих кървавите му отпечатъци. Проследих ги до кухнята — но не и отвъд нея. Точка номер едно. Върху гредата на вратата на Робърт Грант имаше едва забележимо петънце — петънце от кръв. Това е точка номер две. Точка номер три бе когато намерих ботушите на Грант — които той бе събул — и ги наложих върху отпечатъците. Това реши въпроса — било е дело на вътрешен човек. Предупредих Грант и го поставих под арест. И какво, мислите, намерих аз, опаковано и скрито в неговия куфар? Малките фигурки от нефрит и билет за заминаване. Робърт Грант е също така и Ейбрахам Бигс, осъден за углавно престъпление и кражба с взлом преди пет години.

Инспекторът направи тържествуваща пауза.

— Какво ще кажете за това, господа?

— Мисля каза Поаро, — че този случай изглежда много ясен — всъщност необичайно ясен. Този Бигс, или Грант, той трябва да е много глупав и необразован човек, така ли?

— О, да, той е точно такъв — недодялан и простоват. Няма си и представа какво е това отпечатък.

— Очевидно не четете детективски романи. Добре, инспекторе, поздравявам ви. Можем ли да видим местопрестъплението?

— Лично аз ще ви заведа там и то веднага. Бих искал да видите онези отпечатъци.

— Аз също бих искал да ги видя. Да, да, много интересно, много хитро измислено.

Тръгнахме незабавно. Мистър Ингълс и инспекторът леко избързаха напред. Аз дръпнах Поаро назад, за да мога да говоря с него, без да бъда чул от инспектора.

— Какво мислите в действителност, Поаро? Има ли нещо повече от това, което се вижда на пръв поглед?

— Точно това е въпросът, *mon ami*. Уоли съвършено ясно казва в писмото си, че „Великата Четворка“ е по петите му, а ние с вас знаем, че „Великата Четворка“ не е шега работа. Въпреки това всичко сочи, че този тип Грант е извършил престъплението. Защо е постъпил така? Заради малките фигурки от нефрит? Или той е агент на „Великата Четворка“? Признавам, че последното изглежда по-вероятно. Колкото и да е ценен нефритът, човек от тази социална прослойка едва ли би осъзнал този факт — във всеки случай не дотолкова, че да извърши убийство за тях. Това, например, е трябвало да направи впечатление на инспектора. Той е могъл да открадне нефрита и да офейка, вместо да извършва брутално убийство. Ах, да, страхувам се, че нашият приятел от Девъншир не е използвал малките си сиви клетки. Той е следил само за отпечатъци и е пропуснал да разсъди и подреди мислите си с необходимата систематичност и методика.

[1] Кули (презр.) — неквалифициран азиатски работник — Б.пр.

↑

ГЛАВА IV

ВАЖНОСТТА НА БУТ ОВНЕШКО

Инспекторът извади ключ от джоба си и отключи вратата на Гранайт Бангълоу, Времето бе хубаво и сухо, тъй че нямаше вероятност обувките ни да оставят отпечатъци. Въпреки това ние ги избърсахме старателно на изтривалката, преди да влезем.

Една жена изникна от мрака и каза нещо на инспектора, който се обърна настрана, след което започна да говори през рамо.

— Огледайте се добре наоколо, мистър Поаро, и вижте всичко, което си заслужава да се види. Аз ще се върна след около десет минути. Между другото — ето ботуша на Грант. Донесох го с мен, за да можете да сравните отпечатъците.

Влязохме във всекидневната и шумът от отдалечаващите се стъпки на инспектора постепенно замря, Ингълс бе начаса привлечен от някакви китайски антики на една маса в ъгъла и отиде при тях, за да ги разгледа, Той като че ли не проявяваше интерес към действията на Поаро. Аз, от друга страна, го наблюдавах с такъв интерес, че дъхът ми почти спря. Подът бе застлан с тъмнозелен линолеум, върху който идеално личаха отпечатъците от ботуши. Една врата в дъното водеше към малка кухня. Оттам друга врата водеше в кухненския килер (където се намираще задната врата), а втора към спалнята, която бе заемана от Робърт Грант. След като изследва пода, с тих неспиращ монолог Поаро започна да коментира видяното.

— Ето тук е лежал трупът — това голямо тъмно петно и пръските около него маркират мястото. Могат да се видят следи от домашни чехли и ботуши „номер девет“, но са смесени и много объркани. След това две следи водят към и от кухнята — който и да е бил убиецът, той е влязъл оттук. У вас ли е ботушът, Хейстингс? Дайте ми го. — Той го сравни внимателно с отпечатъците. — Да, и двата са направени от един и същи човек, Робърт Грант. Той е влязъл оттук, убил е стареца и се е върнал в кухнята. Стъпил е в кръвта, виждате ли петната, които е оставал на излизане? В кухнята не може да се види

нищо — цялото село се е извървяло през нея. Той се е върнал в стаята си — не, първо се е върнал отново на местопрестъплението — дали за да вземе малките нефритени фигурки? Или е забравил нещо, което може да го изобличи?

— Може би е убил стареца, когато е влязъл за втори път? — предположих аз.

— Mais поп, не сте наблюдателен. Върху една от окървавените следи, излизаци навън, личи ясно един отпечатък, който води навътре. Чудя се защо ли е влязъл — може би се е сетил за малките нефритени фигурки? Всичко е така нелепо и глупаво.

— С това той се е издал без всякаква надежда за спасение.

— Нима? Казвам ви, Хейстингс, това противоречи на разума. Това е обида за малките ми сиви клетки. Нека да влезем в спалнята му — а, да, има петно от кръв на рамката на вратата и едва доловим отпечатък от ботуш, също изцапан с кръв. Около трупа има следи от ботушите на Робърт Грант и ничии други — Робърт Грант, единственият човек, който се е доближавал до къщата. Да, трябва да е така.

— Ами възрастната жена? — попитах внезапно аз. — Тя е останала сама в къщата, след като Грант е отишъл за млякото. Тя е можела да го убие и след това да излезе. Краката ѝ няма да оставят отпечатъци, ако не е излизола навън.

— Много добре, Хейстингс. Чудех се дали тази хипотеза ще ви мине през ума. Аз вече я разгледах и отхвърлих, Бетси Андрюс е тукашна, познават я добре наоколо. Тя не може да има връзка с „Великата Четворка“. Освен това по всичко изглежда, че старият Уоли е бил силен мъжага. Това е дело на мъж — не на жена.

— Предполагам, че „Великата Четворка“ не е имала някакво дяволско устройство, скрито в тавана — нещо, което да е слязло автоматично, за да пререже гърлото на стареца и след това да бъде отново издърпано нагоре?

— Като стълбата на Яков? Знам, Хейстингс, че вашето въображение е от най-богатите — но ви умолявам да го обуздавате от време на време.

Аз млъкнах засрамен. Поаро продължи да се вре наоколо, като надничаше в стаи и шкафове с ясно изразено недоволство върху лицето. Внезапно той нададе развълнуван вик, напомнящ на

померанско куче. Изтичах към него. Той стоеше в кухненския килер в драматична поза. В ръката си размахваше един овнешки бут!

— Скъпи ми Поаро! — извиках аз. — Какво има? Да не би внезапно да сте полудели?

— Разгледайте, умолявам ви, това овнешко. Но го разгледайте отблизо!

Аз го разгледах колкото се може по-отблизо, но не можах да видя нищо необичайно в него. Изглеждаше ми като един напълно обикновен овнешки бут. Това и казах. Поаро ми хвърли смразяващ поглед.

— Но не виждате ли това? И това, и това...

Той придружаваше всяко „това“ с мушкане на безобидното парче месо, като открътваше по този начин малки парченца лед.

Поаро току-що ме бе обвинил, че имам прекалено силно въображение, но сега почувствах, че той имаше много по-дръзка фантазия, която караше моите най-добри постижения просто да бледнеят пред нея. Той сериозно ли смяташе, че тези късчета лед представляват кристалчета от смъртоносна отрова? Това бе единствената ми догадка, която можех да направя, виждайки неговата необичайна възбуда.

— Това е замразено месо — обясних кротко аз. — Внос от Нова Зеландия, навярно знаете това.

Той ме зяпна за миг-два и след това избухна в странен смях.

— Приятелят ми Хейстингс е наистина изумителен! Той знае всичко — абсолютно всичко! Как се казва — справки даваме всякакви — това е моят приятел Хейстингс.

Той хвърли овнешкия бут отново в чинията му и излезе от килера. След това погледна през прозореца.

— Ето го и нашият приятел инспекторът. Всичко е наред. Видях всичко, което исках да видя тук. — Той забарабани разсеяно по масата, сякаш бе погълнат от някакви изчисления и след това внезапно попита: — Какъв ден сме днес, топ ами?

— Понеделник — отвърнах аз, доста учуден. — Какво...?

— А-а, понеделник, така ли? Лош ден от седмицата. Да се извърши убийство в понеделник е грешка.

Като отиваше обратно към всекидневната, той потупа барометъра на стената и погледна термометъра.

— Показва хубаво време и двадесет и два градуса по Целзий. Един типичен английски летен ден.

Ингълс все още разглеждаше различните предмети от китайска керамика.

— Вие не се интересувате много от това разследване, мосю? — каза Поаро.

Другият се усмихна вяло.

— Не е моя работа, виждате ли. Аз съм ценител на някои неща, но не и на това. Затова отстъпвам и давам път. Изтокът ме научи да бъда търпелив.

Инспекторът влезе забързано, като се извиняваше за дългото си отсъствие. Той настояваше да ни разведе отново из по-голямата част от местата, но в края на краищата ние успяхме да се откопчим.

— Оценявам вашата безкрайна отзивчивост, инспекторе — каза Поаро, когато отново стъпихме на селската уличка. — Има само още една молба, която искам да отпращам към вас.

— Може би искате да видите трупа, сър?

— О, драги мой, не! Трупът ни най-малко не ме интересува. Искам да видя Робърт Грант.

— Ще трябва да дойдете с мен в Мортън, за да го видите, сър.

— Много добре, така и ще направя. Но трябва да го видя и да говоря с него насаме.

Инспекторът почеса горната си устна.

— Ами-и, не знам дали ще можете сър.

— Уверявам ви, че ако можете да се свържете със Скотланд Ярд ще получите пълни правомощия. Аз съм чувал за вас, разбира се, сър, и зная, че от време на време сте ни правили услуги. Но не е позволено.

— Но въпреки това се налага — каза спокойно Поаро. — Налага се поради следната причина — Грант не е убиецът.

— Какво? Тогава кой е?

— Убиецът е бил, струва ми се, млад мъж. Той е отишъл до Гранайт Бангълоу с двуколка, която е оставил отвън. Влязъл е вътре, извършил е убийството, излязъл и си заминал. Бил е гологлав и облеклото му е било леко изцапано с кръв.

— Но... но тогава цялото село щеше да го види!

— Не при някои обстоятелства.

— Ако е било тъмно, може би. Но убийството е било извършено посред бял ден.

Поаро само се усмихна.

— Ами коня и двуколката, сър — как ще обясните това? По пътя са минали безброй превозни средства на колела. Не е оставена никаква по-очевидна следа, която може да се забележи.

— С обикновени очи може би не, но с очите на разума — да.

Инспекторът почука челото си многозначително, като ми се ухили. Аз бях безкрайно объркан, но вярвах в Поаро. Пристигането ни в Мортън отбеляза края на нашата дискусия. Поаро и аз бяхме заведени при Грант, но един полицаи щеше да присъства на срещата. Поаро веднага започна по същество.

— Грант, аз знам, че не сте виновен за това престъпление. Разкажете ми със собствени думи какво точно се случи.

Затворникът бе среден на ръст и имаше малко неприятни черти на лицето си. Ако някой изглеждаше като типичен пандизчия, то това бе именно той.

— Кълна се в Бога, нищо не съм извършил — захленчи той. — Някой друг е сложил онези малки стъклени фигурки между моите партушини. Всичко е било нагласено, ето какво е било. След като влязох, аз отидох направо в стаята, си, както казах. Нямах си никаква представа за нищо, докато Бетси не се разкрещя. Бог ми е свидетел, че нищо не знаех.

Поаро се надигна.

— Щом не можете да ми кажете истината, то тогава всичко е свършено.

— Но, началство...

— Вие със сигурност сте влезли в стаята, както и със сигурност сте установили, че господарят ви е мъртъв и тъкмо когато сте се готвели да офейкате, добрата стара Бетси е направила ужасното си откритие.

Човекът зяпна Поаро с увиснало чене.

— Хайде, не е ли така? Казвам ви съвсем сериозно — честна дума — че единственият ви шанс сега е да бъдете напълно искрен.

— Ще рискувам — каза мъжът внезапно. — Бе точно както вие казвате. Влязох и отидох право при господаря — и го сварих да лежи мъртъв на пода. Всичко наоколо бе в кръв. Тогава загубих ума и дума

от страх. Те щяха да издирят моето досие и със сигурност щяха да кажат, че аз съм го очистил. Единствената ми мисъл бе да се махна веднага — преди да го открият...

— А нефритените фигурки?

Мъжът се поколеба.

— Виждате ли...

— Вие сте ги взели просто по навик, нали? Чували сте вашия господар да казва, че са ценни и сте решили, че ако ще е гарга, нека да е рошава. Това разбирам. Сега отговорете ми за следното. Кога взехте фигурките? Втория път, когато влязохте в стаята ли?

— Не съм влизал втори път. Един път ми бе достатъчен.

— Сигурен сте в това?

— Абсолютно сигурен.

— Добре. Сега, кога излязохте от затвора?

— Преди два месеца.

— Как получихте тази работа?

— Чрез онова Сдружение за подпомагане на затворници. Един тип ме чакаше, когато излязох.

— Как изглеждаше той?

— Не точно като пастор, но много приличаше на такъв. Мека черна шапка и ситна походка. Имаше счупен преден зъб. Очилат тип. Сондърс бе името му. Каза, че се надявал да съм се разкалял и че щял да ми намери добра служба. Отидох при стария Уоли по негова препоръка.

Поаро се надигна за втори път.

— Благодаря. Сега зная всичко. Имайте търпение. — Той се спря в очертанятията на вратата и добави: — Сондърс ви даде чифт ботуши, нали?

Грант изглеждаше много изненадан.

— О, да, точно така. Но как узнахте?

— Работата ми е да зная — отвърна сериозно Поаро.

След няколко думи към инспектора тримата отидохме до Уайт Харт, където концентрирахме вниманието си върху яйца с шунка и девънширско ябълково вино.

— Има ли вече някаква яснота? — попита Ингълс с усмивка.

— Да, случаят сега е пределно ясен, но, разбирате ли, ще ми бъде доста трудно да го докажа. Уоли е бил убит по заповед на

„Великата Четворка“ — но не от Грант. Някой много умен човек е осигурил тази служба на Грант и умишлено го е набелязал за изкупителна жертва — нещо лесно, като се има предвид затворническото досие на Грант. Той му е дал чифт ботуши — единия от два еднакви чифта. Другия, той запазил за себе си. Всичко е било толкова просто. Докато Грант е извън къщата, а Бетси е някъде на приказки в селцето (което вероятно тя е правила всеки ден), той пристига с двуколката, обут във втория чифт ботуши, влиза в кухнята, прекосява я и се озовава във всекидневната, поваля стареца с един удар и след това му прерязва гърлото. После се връща в кухнята, сваля ботушите, обува друг чифт и, носейки първия чифт, отива навън до двуколката и потегля отново.

Ингълс втренчи поглед в Поаро.

— Все още има една уловка. Защо никой не го е видял?

— А! Ето къде се проявява хитростта, убеден съм, на Номер Четири. Всички са го видели — и въпреки това никой не го е видял. Разбирате ли, той е дошъл с кола за разнасяне на месо!

Аз нададох вик на удивление.

— Овнешкия бут?

— Точно така, Хейстингс, овнешкия бут. Всички се кълнях, че никой не е влизал в Гранит Бангълоу онази сутрин, но въпреки това аз намерих в килера един овнешки бут, все още замразен. Беше понеделник, следователно месото трябва да е било доставено същата сутрин, защото ако е било донесено в събота, в това топло време то щеше да се размрази в неделя. Значи някой е влизал в Бангълоу и това е бил човек, по който следи от кръв тук и там не биха привлекли внимание.

— Адски хитро скроено! — извика Ингълс с одобрение.

— Да, умен е този Номер Четири.

— Умен колкото Еркюл Поаро? — измърморих аз.

Приятелят ми хвърли един укорителен поглед, изпълнен с достойнство.

— Има шеги, които не трябва да си позволявате, Хейстингс — каза той нравоучително. — Не спасих ли аз един невинен човек от бесилото? За един ден това стига.

ГЛАВА V

ЕДИН УЧЕН ИЗЧЕЗВА

Лично аз не вярвам, дори след като съдът призна Робърт Грант, наричан още и Бигс, за невинен по случая с убийството на Джонатан Уоли, че инспектор Медоус бе напълно убеден в неговата невинност. Уликите, които той бе натрупал срещу Грант — неговото досие, нефритът, който той бе откраднал, ботушите, които точно пасваха на отпечатъците — бяха за неговия лишен от фантазия ум твърде непохватими, за да бъдат така лесно оборени, но Поаро, принуден пряко волята си да даде показания, убеди съда. Появиха се и двама свидетели, които бяха забелязали една кола за разнасяне на месо да спира до къщата в понеделник сутринта, а тукашният месар потвърди, че минава с колата си през селото само в сряда и петък.

Открита бе дори и една жена, която, когато бе разпитана, си спомни, че е видяла разносвача на месо да излиза от къщата, но не бе в състояние да даде описание, което да е от някаква полза. Единственото впечатление, което сякаш бе останало в съзнанието ѝ, бе на човек със среден ръст, гладко обръснат и който изглежда като типичен разносвач на месо. При това описание Поаро сви философски рамене.

— Точно както ви казах, Хейстингс — обърне се той към мен, след като делото приключи. — Този тип е истински артист. Той не се дегизира с фалшива брада и сини очила. Той променя чертите на лицето си, да, но това е най-малкото, което прави. Когато настъпи време да действа, той е точно този, за когото се представя. Той се превъплъщава в ролята си.

Аз, разбира се, бях принуден да призная, че мъжът от Хануел, който ни беше посетил, напълно съвпадаше с моята представа за един надзирател в приют за луди. Дори за миг не бил дръзнал да се усъмня, че той може да не е истински.

Всичко бе доста обезкуражаващо, а и случилото се в Дартмур не бе ни помогнало кой знае колко. Споделих това с Поаро, но той не искаше да признае, че нищо не сме спечелили.

— Ние напредваме — каза той, — напредваме. При всеки контакт с този човек научаваме по малко за това как той мисли и действа. За нас и нашите планове той не знае нищо.

— Що се отнася до последните, Поаро — възразих аз, — той знае толкова, колкото и аз самият. Струва ми се, че вие нямате никакви планове, а просто седите и чакате той да направи нещо.

Поаро се усмихна.

— Mon ami, вие не се променяте. Винаги сте си същият Хейстингс, който напада и хваща неприятеля за гърлото. Може би — добави той, след като на вратата се почука — това е вашият шанс. Току-виж е влязъл нашият приятел.

— И той се засмя на разочарованието ми, когато в стаята влязоха инспектор Джап и още един човек.

— Добър вечер, господа — каза инспекторът. — Позволете ми да ви представя капитан Кент от тайните служби на Съединените Щати.

Капитан Кент бе висок, слаб американец с изключително безизразно лице, което изглеждаше така, сякаш бе издялано от дърво.

— Приятно ми е да се запозная с вас, господа — промърмори той, като се ръкува отривисто.

Поаро хвърли нова цепеница в камината и придърпа още фотьойли. Аз извадих чашите, бутилката с уиски и содата. Капитанът удари една голяма глътка и изрази одобрението си.

— Бива си го, като добрата и непоклатима стара Англия — отбеляза той.

— А сега на работа — каза Джап. — Мосю Поаро отпрати една молба към мен. Той се интересуваше от една групировка, която се подвизава под името „Великата Четворка“ и ме помоли да го уведомявам всеки път, когато то се спомене в нашите професионални кръгове. Аз не отдадох голямо значение на това, но запомних молбата му и когато капитанът тук дойде при мен с една доста странна история, аз начаса казах: „Трябва да отидем при мосю Поаро.“

Поаро погледна към капитан Кент и американецът продължи разказа.

— Както може би си спомняте, мосю Поаро, в пресата пишеше, че няколко торпедни лодки и разрушители са били потопени, като са били блъснати в скалите кран американското крайбрежие. Това се случило непосредствено след земетресението в Япония и обяснението,

което дадох, бе, че бедствието е било причинено от приливните вълни. Съвсем наскоро бяха арестувани няколко гангстери и убийци и заедно с тях бяха заловени документи, които хвърлиха съвсем друга светлина на случая. В тях се споменаваше за една организация, наречена „Великата Четворка“, освен това те съдържаха непълно описание на някаква мощна безжична инсталация — концентрация на лъчева енергия, надминаваща всички досегашни постижения и опити и която е в състояние да фокусира лъч с огромна мощ в дадено място. Твърденията за това изобретение изглеждаха повече от абсурдни, но все пак аз ги предадох в щаба, където един от нашите свръхинтелигентни професори се зае с тях. Сега изглежда, че един от вашите британски учени е чел доклад на тази тема пред Британската асоциация. Неговите колеги не му обърнаха кой знае какво внимание. Както разправят, докладът им се сторил твърде пресилен и пълен с измишльотини, но вашият учен продължавал да отстоява тезата си и заявил, че самият той бил пред прага на успешния завършек на своите експерименти.

— Eh bien? — попита Поаро с интерес.

— Предложиха аз да дойда тук и да взема интервю от този господин. За учен той е доста млад, казва се Халидей. Той е главният авторитет по тази тема и аз трябваше да науча от него дали това, което е съобщил, е въобще възможно.

— И така ли е? — попитах нетърпеливо аз.

— Точно това не можах да узная. Не успях да се срещна с мистър Халидей и, както по всичко личи, няма и да мога.

— С две думи истината е — каза кратко Джап, — че Халидей е изчезнал.

— Кога?

— Преди два месеца.

— Беше ли съобщено за изчезването му?

— Разбира се, че беше. Съпругата му дойде при нас в неопишуемо състояние. Направихме, каквото можахме, но през цялото време знаех, че всичко е напразно.

— Защо мислите така?

— Винаги е така, когато човек изчезва по този начин — примига с очи Джап.

— Какъв начин?

— Париж.

— Значи Халидей е изчезнал в Париж?

— Да. Заминал там по научни дела — така казал. Той, разбира се, е трябвало да каже нещо от този род. Но вие знаете какво означава човек да изчезне там. Това е или работа на парижките апаши и с това идва краят — или става въпрос за доброволно изчезване, което е много по-често срещано от двете, уверявам ви. Примамливият Париж и всичко останало, нали знаете. Семейният живот става отегчителен. Преди да тръгне, Халидей и жена му са имали малко спречкване. Всичко това прави случая напълно ясен.

— Чудя се — каза Поаро замислено.

Американецът го гледаше с любопитство.

— Кажете, сър — провлечено каза той, — какво представлява всъщност тая „Велика Четворка“?

— „Великата Четворка“ — каза Поаро — е международна организация, която има за свой ръководител един китаец. Той е известен като Номер Едно. Номер Две е американец. Номер Три е францужойка. Номер Четири, „Унищожителят“ е англичанин.

— Францужойка, а? — подсвирна американецът. — Може би тук има нещо. Как се казва?

— Не знам. За нея не знам нищо.

— Но това ще трябва да е някаква страхотна организация, а? — предположи другият.

Поаро кимна, докато подреждаше чашите в стройна редица върху подноса. Той, както винаги, бе маниак на тема ред.

— Какво са целели с потопяването на онези кораби? Да не би „Великата Четворка“ да е някакво немско тайно оръжие?

— „Великата Четворка“ работят за себе си — и само за себе си, капитане. Тяхната цел е да постигнат световно господство.

Американецът избухна в смях, но като видя сериозното лице на Поаро, смехът му секна изведнъж.

— Вие се смеете, мосю — каза Поаро, като клатеше пръст срещу него. — Вие не разсъждавате, не използвате малките сиви клетки на ума си. Кой са тези хора, които унищожиха част от вашата флота само за да опитат своята мощ? Защото е било точно това, мосю — изпробване на тази нова сила на магнитно привличане, която те притежават.

— Хайде и вие, мосю — каза Джап добродушно. — Чел съм за супер престъпници безброй пъти, но никога не съм се натъквал на тях. Е, вие чухте историята на капитан Кент. Нещо друго, което мога да направя за вас?

— Да, добри ми приятелю. Можете да ми дадете адреса на мисис Халидей — както и няколко препоръчителни слова за мен пред нея, ако бъдете така добър.

И така, следващият ден ни свари на път за Четуинд Лодж, близо до селцето Чобъм в Съри.

Мисис Халидей ни прие веднага, висока, руса жена, с маниери, които издаваха енергичност и нетърпеливост. До нея стоеше малката ѝ дъщеря — красиво момиченце на пет години.

Поаро обясни целта на посещениято ни.

— О, мосю Поаро, толкова се радвам, толкова съм благодарна. Чувала съм за вас, разбира се. Вие не сте като онези от Скотланд Ярд, които не искат да слушат или да се помъчат да разберат, френските полицаи са също толкова лоши — дори по-лоши, струва ми се. Всички те са убедени, че съпругът ми е избягал с някаква друга жена. Но той не е такъв човек! Най-важното нещо в живота му бе неговата работа. Половината от кавгите между нас идваха от това. Той милееше за работата си повече, отколкото за мен.

— Типично за един англичанин — каза успокояващо Поаро. — Ако не е работата, то тогава ще са игрите, спортът. Всичките тези неща те вземат много на сериозно. Сега, мадам, разкажете ми с подробности, и колкото се може по-систематично, точните обстоятелства, при които вашият съпруг е изчезнал.

— Мъжът ми замина за Париж във вторник, двадесети юли. По програма там той трябваше да се срещне и да посети различни хора, свързани с неговата работа, измежду тях бе и мадам Оливие.

Поаро кимна при споменаването на прочутата френска химичка, която бе затъмнила дори мадам Кюри с блясъка на своите постижения. Тя бе удостоена с почести от френското правителство и бе една от най-видните личности на деня.

— Той пристигнал там вечерта и веднага отишъл в хотел Кастильон на Рю Кастильон. На следващата сутрин имал среща с професор Бургоно, която спазил. Поведението му било нормално и приятно. Двамата мъже провели много интересен разговор и се

уговорили той да присъства на някакви експерименти в лабораторията на професора на следващия ден. Обядвал е сам в Кафе Роял, разходил се е и след това посетил мадам Оливие в дома ѝ в Паси. Там поведението му също е било напълно нормално. Тръгнал си около шест. Не е известно къде е вечерял, вероятно сам в някой ресторант. Върнал се в хотела около единадесет часа и се качил направо в стаята си, след като попитал дали има някакви писма за него. На следващата сутрин той излязъл от хотела и повече не са го виждали.

— По кое време е напуснал хотела? В часа, в който той би трябвало да го напусне, за да спази уговорения час за срещата в лабораторията на професор Бургоно?

— Не знаем. Никой не го е видял да напуска хотела, но не му е била сервирана следобедна закуска, което говори, че е излязъл рано.

— А може всъщност да е излязъл веднага след като се е върнал предишната нощ?

— Не мисля така. В леглото е спано, а и нощният портиер би си спомнил ако някой е излязъл в този час.

— Много уместна забележка, мадам. Можем да приемем, следователно, че той е излязъл рано следващата сутрин — и от една страна това е успокояващо. Не изглежда много вероятно да е станал жертва на апашко нападение в този час. А сега за багажа му — беше ли оставен всичкият в хотелската стая?

На този въпрос мисис Халидей като че ли изпита голяма неохота да отговори, но накрая тя каза:

— Не, той трябва да е взел малко куфарче със себе си.

— Хм — каза замислено Поаро. — Чудя се къде ли е бил онази вечер. Ако знаехме това, щяхме да знаем много. С кого се е срещнал? Ето къде е загадката. Мадам, що се отнася лично до мен, аз не приемам по необходимост версията на полицията. За тях тя винаги е „Cherchez la femme“. Въпреки това явно нещо се е случило онази нощ, което е променило плановете на съпруга ви. Вие казахте, че когато се е върнал в хотела, той е попитал дали има писма за него. Имало ли е?

— Само едно и това трябва да е било моето писмо, което му написах в деня, когато той напусна Англия.

Поаро остана потънал в размисъл цяла минута, след това скочи пъргаво на крака.

— Мадам, разрешението на загадката се намира в Париж и аз още сега заминавам там, за да го откроя.

— Всичко това бе много отдавна, мосю.

— Да, да. Въпреки това ние трябва да търсим точно там.

Той пое към вратата, но се спря с ръка на дръжката.

— Кажете ми, мадам, спомняте ли си някога вашият съпруг да е споменавал израза „Великата Четворка“?

— „Великата Четворка“ — повтори замислено тя. — Не, не мога да кажа, че си спомням.

ГЛАВА VI

ЖЕНАТА НА СТЬЛБИЩЕТО

Това бе всичко, което можеше да се изтръгне от мисис Халидей. Побързахме да се върнем в Лондон и следващият ден ни свари на път за континента, С доста печална усмивка, Поаро отбеляза:

— Тази Велика Четворка, топ амі, ме кара да размърдам старите си кокали. Тичам насам-натам и душа навсякъде като нашия стар приятел „човека-хрътка“.

— Може би ще се срещнете с него в Париж — казах аз, като знаех, че той имаше предвид някой си Жиро, един от най-надеждните детективи на френската полиция, с когото се бе срещнал във връзка с един предишен случай.

Поаро направи гримаса.

— Искрено се надявам, че няма. Още оттогава той не храни приятелски чувства към мен.

— Няма ли това да бъде много трудна задача? — попитах аз. — Да открием какво е правил някой си англичанин една вечер преди два месеца?

— Много трудно, топ амі. Но както добре знаете, трудностите радват сърцето на Еркюл Поаро.

— Смятате, че „Великата Четворка“ го е отвлякла?

Поаро кимна.

Нашето разследване по необходимост трябваше да мине по вече утъпканите пътеки и ние не успяхме да научим много повече от това, което мисис Халидей вече ни бе казала. Поаро проведе дълъг разговор с професор Бургоно, по време на който търсеше да научи дали Халидей е споменал за някакви свои планове за вечерта, но ударихме на камък.

Следващият ни източник на информация бе прочутата мадам Оливие. Аз се вълнувах много, докато изкачвахме стъпалата на нейната вила в Паси. Винаги ми е изглеждало необичайна жена да

навлезе толкова дълбоко в света на науката. Според мен само мъжкият ум приляга на такъв вид дейност.

Вратата отвори младеж на около седемнадесет, който ми напомни смътно на църковен прислужник — толкова ритуални бяха обноските му. Поаро си бе направил труда да уведоми предварително за нашето посещение, тъй като знаеше, че мадам Оливие никога не приема хора без запазен час за посещение поради заетостта си с научноизследователска работа през по-голямата част от деня.

Бяхме въведени в малък салон и не след дълго господарката на къщата влезе при нас. Мадам Оливие бе много висока жена, дългата бяла престилка, която тя носеше, както и шапката ѝ с монашески вид, с която бе увила главата си, я правеха да изглежда още по-висока. Лицето ѝ бе бледо и продълговато, с красиви черни очи, които горяха с почти фанатична светлина. Тя изглеждаше по-скоро като древна жрица, отколкото като съвременна францужойка. Едната ѝ буза бе загрозна от белег и аз си спомних, че нейният съпруг и сътрудникът ѝ били убити при една експлозия в лабораторията преди три години и че тя самата била ужасно обгорена. Оттогава насетне тя се бе затворила далеч от света и се бе хвърлила с необуздан плам в морето на научните изследвания. Тя ни прие със студена учтивост.

— Аз бях разпитвана от полицията много пъти, господа. Смятам, че вероятността да ви помогна, е много малка, тъй като и на тях не успях да помогна.

— Мадам, възможно е аз да не ви задам точно същите въпроси. Като начало искам да ви попитам за какво говорихте двамата заедно, вие и мистър Халидей?

Тя изглеждаше малко изненадана.

— За неговата работа! Неговата — а също и за моята!

— Спомена ли ви за теориите, които той наскоро бе изложил в доклада си, изнесен пред Британската асоциация?

— Разбира се, че да. Ние обсъждахме главно тях.

— Идеите му бяха малко фантастични, нали? — попита небрежно Поаро.

— Така мислят някои хора. Аз не съм съгласна.

— Смятате ги за осъществими?

— Напълно осъществими. Моята собствена научноизследователска дейност е с подобна насока, макар че крайните

ни цели са различни. От дълго време аз изследвам гама-лъчите, изпускани от веществото, познато обикновено като радий. С продукт на еманацията на радия и по време на тези изследвания се натъкнах на някои много интересни магнитни явления. Всъщност аз имам вече теория що се отнася до истинската природа на силата, която наричаме магнетизъм, но все още не е настъпил моментът, в който да предоставя моите открития на света. Експериментите и възгледите на мистър Халидей бяха изключително интересни за мен.

Поаро кимна. След това зададе въпрос, който ме изненада.

— Мадам, къде разговаряхте на тези теми? В тази стая ли?

— Не, мосю. В лабораторията.

— Мога ли да я видя?

— Разбира се.

Тя ни поведе към вратата, от която бе влязла. Вратата водеше към малък коридор. Препреминахме през две други врати и се озовахме в голяма лаборатория с рафтове подредени мензури и тигели, както и стотици апарати, на които дори имената не знаех.

Вътре имаше двама лаборанта, заети с някакъв експеримент. Мадам Оливие ги представи.

— Мадмоазел Клод, един от моите асистенти. — Едно високо младо момиче със сериозно лице направи поклон. — Мосю Анри, стар и верен приятел.

Един нисък и мургав младеж се поклони отривисто.

Поаро се огледа. Освен вратата, през която бяхме влезли, имаше още две други. Едната, обясни мадам, водела към градината, другата — към едно малко помещение, използвано също за експерименти. Поаро запомни всичко това, след което заяви, че може да се върне в салона.

— Мадам, бяхте ли сама с мистър Халидей по време на вашия разговор?

— Да, мосю. Двамата ми асистенти бяха в по-малката стая до нас.

— Можеше ли вашият разговор да бъде подслушван — от тях или от някой друг?

Мадам помисли, след което поклати глава.

— Не мисля. Почти съм сигурна, че не можеше. Всички врати бяха затворени.

— Възможно ли е някой да се е скрил в стаята?

— Има един голям шкаф в ъгъла — но идеята е абсурдна.

— *Pas tout a fait*^[1], мадам. Още нещо, мистър Халидей спомена ли ви за плановете си за вечерта?

— Абсолютно нищо не каза, мосю.

— Благодаря ви, мадам, и се извинявам за безпокойството. Моля, не си правите труда — ние сами можем да намерим пътя си на излизане.

Излязохме в преддверието. Точно в този момент от външната врата влизаше една жена. Тя изтича бързо нагоре по стълбите и аз останах с впечатление за траурно облекло, каквото носят френските вдовици.

— Каква необикновена, много необикновена жена — отбеляза Поаро, като се отдалечаваше.

— Мадам Оливие?

— *Mois non*, не мадам Оливие. *Cela va sans dire!*^[2] В света няма много гении от нейната величина. Не, аз имах предвид другата жена — жената на стълбището.

— Не видях лицето ѝ — зяпнах Поаро аз. — Освен това ми се струва малко вероятно и вие да сте го видели. Тя въобще не ни погледна.

— Точно затова казах, че е много необикновена жена — каза кротко Поаро. — Една жена, която влиза в дома си — а аз предполагам, че това е нейният дом, тъй като тя влиза с ключ — и веднага изтичва нагоре по стълбите, без дори да погледне двама непознати посетители в преддверието, за да види кои са те, е много необикновен тип жена — доста необичайна натура всъщност. По дяволите! Какво е това?

Той ме дръпна назад — точно навреме. Едно дърво се бе сгромолясало върху тротоара току пред нас. Поаро втренчи поглед в него, блед и разстроен.

— На косъм бяхме! Малко се засуетих все пак — тъй като не подозирах — ни най-малко не подозирах. Да, но ако не бяха всевиждащите ми очи, очите на котка, Еркюл Поаро можеше сега да бъде премазан и вече да не съществува — ужасно бедствие за човечеството. И вие също, *mon ami*, макар че това не би било такава национална трагедия.

— Благодаря — казах студено аз. — А сега какво ще правим?

— Какво ще правим? — извика Поаро. — Ще разсъждаваме. Да, тук и сега, ние ще впрегнем в работа нашите малки сиви клетки. Да вземем този мистър Халидей — бил ли е в действителност в Париж? Да, тъй като професор Бургоно, който го познава, го е видял и говорил с него.

— Накъде, по дяволите, биете? — извиках аз.

— Това е станало в петък сутринта. За последен път е бил видян в единадесет часа, петък вечерта — но дали тогава е бил действително видян?

— Портиерът...

— Нощен портиер — който не е виждал Халидей преди. Влиза някакъв мъж, който изглежда горе-долу като Халидей — можем да се доверим на Номер Четири в това отношение — пита за писма, качва се по стълбите, стяга едно малко куфарче и се измъква на следващата сутрин. Никой не е видял Халидей през цялата вечер, тъй като той вече е бил в ръцете на врага. Дали този, когото мадам Оливие е приела, е бил Халидей? Да, макар че тя не го е познавала лично, един самозванец едва ли би могъл да я заблуди в нейната научна област. Той е дошъл тук, провел е разговора си и заминал. Какво се е случило след това?

Като ме сграбчи за ръката, Поаро ме затегли обратно към вилата.

— Сега, mon ami, представете си, че днес е денят след изчезването и че ние търсим следи. Вие обичате следите, нали? Вижте — ето ги и тях, отпечатъци от мъжки обувки, на мистър Халидей... Той завива надясно, както направихме и ние, крачи бодро — хоп! зад него се чуват други стъпки — бързи и ситни стъпки на жена. Ето, тя го застига — стройна млада жена с вдовишки воал. „Извинете, мосю, мадам Оливие ме помоли да ви повикам обратно.“ Той се спира, обръща се. Къде може да го заведе младата жена? Само съвпадение ли е това, че тя го застига точно там, където започва една малка алея, разделяща две градини? Тя го повежда по нея. „Оттук е по-кратко, мосю.“ Градината и вилата на мадам Оливие се намират вдясно, а вляво е градината на друга вила — и от тази градина, обърнете внимание, падна дървото — и без малко да ни удари. И двете градини имат врати към алеята. Засадата е там. Изскачат мъже, сломяват съпротивата му и го отвеждат в непознатата вила.

— Боже мой, Поаро — извиках аз, — да не би да искате да кажете, че виждате всичко това?

— Виждам го с очите на своя разум, mon ami. Така и само така трябва да се е случило. Елате, нека да се върнем в къщата.

— Искате да видите мадам Оливие отново?

Поаро ме удостои със странна усмивка.

— Не, Хейстингс, искам да видя лицето на жената от стълбището.

— Коя смятате, че е тя — роднина на мадам Оливие?

— По-скоро секретарка — и то секретарка, назначена не много отдавна.

Същият смирен църковен помощник ни отвори вратата.

— Можете ли да ми кажете — каза Поаро — името на дамата, вдовицата, която току-що влезе?

— Мадам Вероне? Секретарката на мадам?

— Точно така. Бихте ли били така любезен да я помолите да поговори с нас за момент?

Младежът изчезна. Не след дълго се появи отново.

— Съжалявам. Мадам Вероне трябва отново да е излязла.

— Мисля, че не е — тихо каза Поаро. — Бихте ли й предали името ми, мосю Еркюл Поаро, и й съобщили, че е много важно да я видя веднага, тъй като отивам след това в Префектурата.

Нашият пратеник отново замина. Този път дамата се появи. Тя влезе в салона. Последвахме я. Тя се обърна и вдигна воала си. За моя безкрайна изненада аз познах нашия стар противник графиня Росакоф, руска графиня, която бе организирала един особено хитър обир на бижута в Лондон.

— Веднага щом ви зърнах в преддверието, аз се подготвих за най-лошото — отбеляза печално тя.

— Драга моя графиньо Росакоф...

Тя поклати глава.

— Сега съм Инес Вероне — прошепна тя, — испанка, омъжена за французин. Какво искате от мен, мосю Поаро? Вие сте ужасен човек. Изгонихте ме от Лондон. Сега, предполагам, ще разкажете за мен на нашата чудесна мадам Оливие и ще ме изгоните от Париж. Ние, бедните руснаци, също трябва да живеем, знаете.

— Много по-сериозно от това е, мадам — каза Поаро, като я наблюдаваше. — Предлагам да вляза в съседната вила и да освободя мистър Халидей, ако той е все още жив. Както виждате, аз знам всичко.

Видях как лицето ѝ внезапно побледня. Тя захапа устната си. След това заговори с нейната обичайна решителност.

— Той е все още жив, но не е във вилата. Добре, мосю, нека да сключим една сделка. Свобода за мен — и мистър Халидей, здрав и читав, за вас.

— Приемам — каза Поаро. — Тъкмо се канех да предложа същото. Между другото, „Великата Четворка“ ли са вашите работодатели, мадам?

Отново видях как същата смъртна бледност запълзя по лицето ѝ, но тя остави въпроса му без отговор.

Вместо това тя попита:

— Ще ми разрешите ли да телефонирам? — И като отиде до апарата, набра един номер. — Номерът на вилата — обясни тя, — където нашият приятел е затворен. Може да го дадете на полицията — гнездото ще бъде празно, когато те пристигнат. А, свързаха ме. Ти ли си, Андре? Аз съм, Инес. Малкият белгиец знае всичко. Изпрати Халидей до хотела и изчезвай.

Тя постави обратно слушалката и се доближи до нас, като се усмихваше.

— Вие ще ни придружите до хотела, мадам.

— Естествено. Очаквах това.

Намерих такси и потеглихме заедно. Виждах по лицето на Поаро, че той бе объркан. Всичко бе станало прекалено лесно. Пристигнахме в хотела. Портиерът се приближи към нас.

— Пристигна един господин. Той е във вашите стаи. Изглежда много болен. С него дойде една медицинска сестра, но си тръгна.

— Всичко е наред — каза Поаро. — Той е мой приятел.

Качихме се заедно до стаята. На един стол до прозореца седеше измъчен млад човек, който изглеждаше изтощен до крайна степен, Поаро отиде до него.

— Вие ли сте Джон Халидей? — Мъжът кимна. — Покажете ми лявата си ръка. Джон Халидей има бенка малко под левия лакът.

Мъжът си протегна ръката. Бенката беше там. Поаро се поклонил на графинята. Тя се обърна и напусна стаята. Една чаша бренди посъживи малко Халидей.

— Боже господи! — промърмори той. — Аз бях в ада... ада... Онези злодеи са същински дяволи. Съпругата ми, къде е тя? Какво ли си мисли? Те ми казаха, че тя ще повярва... ще повярва...

— Тя не вярва — каза твърдо Поаро. — Нейната вяра във вас никога не се е разколебавала. Тя ви чака — тя и детето.

— Благодаря на бога за това. Още не мога да повярвам, че съм отново свободен.

— Сега, след като се посъвзехте малко, мосю, бих искал да чуя цялата история от началото.

Халидей го погледна с изражение, което не подлежеше на никакво описание.

— Аз не си спомням... нищо — каза той.

— Какво?

— Чували ли сте някога за „Великата Четворка“?

— Чуваха съм някои неща — каза сухо Поаро.

— Вие не знаете това, което аз знам. Те притежават неограничена мощ. Ако си затварям устата, ще бъда в безопасност, но ако изтърва само една дума — не само аз, но и моите най-близки и скъпи същества ще бъдат сполетени от нечувани страдания. Няма смисъл да спорите с мен. Аз не знам... не си спомням нищо...

И като стана, той излезе от стаята.

Лицето на Поаро имаше объркано изражение.

— Значи така, а? — промърмори той. — „Великата Четворка“ отново са победители. Какво е това, което държите в ръката си, Хейстингс?

Подадох му го.

— Графинята го написа набързо, преди да си замине — обясних аз.

Той го прочете.

— „Au revoir — IV“.

— Подписано с нейните инициали — IV. Може би е просто съвпадение това, че те също означават и Четворка. Чудя се, Хейстингс, чудя се.

[1] Pas tool a fait (фр) — Напълно е възможно — Б.пр. ↑

[2] Cela va sans dire! (фр.) — Разбира се от само себе си — Б.пр. ↑

ГЛАВА VII

КРАДЦИТЕ НА РАДИЙ

Нощта след освобождаването си Халидей прекара в хотела, където спа в стая, съседна на нашата, и цяла нощ го чувах да пъшка и да протестира в съня си. Несъмнено това, което бе преживял във вилата, бе разстроило нервите му и на сутринта ние окончателно се провалихме в опитите си да изтръгнем каквато и да било информация от него. Той само повтаряше твърдението си за неограничената мощ, с която разполагала „Великата Четворка“ и увереността си, че ако проговори, ще последва отмъщение.

След обяда той замина, за да се върне отново при съпругата си в Англия, но ние с Поаро останахме в Париж. Аз бях изцяло за енергични действия от един или друг вид и бездействието на Поаро ми лазеше по нервите.

— За бога, Поаро — настоявах аз, — нека да отидем и да ги хванем.

— Прекрасно, mon ami, прекрасно. Да отидем къде и да хванем кого? Бъдете по-точен, умолявам ви.

— „Великата Четворка“, разбира се.

— *Cela va sans dire*. Но как смятате да го направите?

— Полицията — рискувах неуверено аз.

Поаро се усмихна.

— Те ще ни обвинят в разпространяване на небивалици. Не разполагаме с нищо, от което да започнем — абсолютно нищо. Трябва да чакаме.

— Да чакаме какво?

— Да чакаме те да направят ход. Вижте сега, в Англия всички вие разбирате и обожавате бокса. Ако един човек не направи нищо, то тогава другият трябва да стори това. По този начин, като позволяваш на противника да атакува, ти научаваш нещо за него. Такава е и нашата роля — да оставим другата страна да атакува.

— Мислите ли, че те ще го направят? — попитах аз със съмнение.

— Въобще не се съмнявам в това. Отначало, разбирате ли, те се опитват да ме измъкнат от Англия. Това се проваля. След това, при аферата в Дартмур, ние се намесваме и спасяваме тяхната жертва от бесилото. И вчера, още веднъж, ние попречихме на техните планове. Със сигурност те няма да оставят нещата току-така.

Тъкмо разсъждавах върху това, когато на вратата се почука. Без да дочака отговор, в стаята влезе един мъж и затвори вратата зад себе си. Той бе висок и слаб, с леко гърбав нос и жълтеникаво лице. Носеше палто, закопчано до брадата и мека шапка, нахлупена до очите му.

— Извинете ме, господа, за моето малко безцеремонно влизане — каза той с тих глас, — но работата, по която съм дошъл тук, е от доста необичайно естество.

Като се усмихваше, той тръгна към масата я седна до нея. Аз понечих да скоча, но Поаро ме възпря с жест.

— Както казвате, мосю, вашето влизане е малко безцеремонно. Бихте ли били така любезен да ни съобщите целта на вашето посещение?

— Скъпи мой Поаро, тя е много проста. От известно време вие безпокоите моите приятели.

— По какъв начин?

— Хайде стига, мосю Поаро. Сериозно ли ме питате това? Вие го знаете много добре, както и аз.

— Зависи, мосю, от това кои са тези ваши приятели.

Без да продума, мъжът измъкна от джоба си една табакера и след като я отвори, извади четири цигари и ги хвърли на масата. После ги взе и ги върна обратно в табакерата, която пъкна отново в джоба си.

— Аха! — каза Поаро. — Значи това било то, така ли? И какво предлагат вашите приятели?

— Те предлагат, мосю, да използвате вашите способности — вашите много забележителни способности в разкриване на дребни закононарушения, като се върнете към вашето предишно призвание, за да решавате проблемите на дамите от лондонското общество.

— Много миролюбива програма — каза Поаро. — Ами ако не се съглася?

Мъжът направи красноречив жест.

— Ще съжаляваме за това, разбира се, и то извънредно много. Ще съжаляват също така и всички приятели и почитатели на великия Еркюл Поаро. Но съжаленията, колкото и да са трогателни, не могат да върнат човек обратно към живота.

— Много деликатно казано — каза Поаро, като кимаше с глава.
— А ако аз... приема?

— В такъв случай аз съм упълномощен да ви предложа компенсация.

Той извади портфейл и хвърли десет банкноти на масата. Всяка една от тях бе на стойност десет хиляди франка.

— Това е просто гаранция за нашата добросъвестност — каза той. — Ще ви бъде заплатена сума, десет пъти по-голяма от тази.

— Боже мой — извиках аз, като скочих, — вие се осмелявате да мислите...

— Седнете, Хейстингс — каза властно Поаро. — Обуздайте своята така възхитителна и честна натура и седнете долу. А на вас, мосю, ще кажа следното. Какво ще ми попречи да позвъня на полицията и да ви предам в техните ръце, докато моят приятел тук ви задържи, за да не избягате?

— Щом смятате това за разумно, може да го сторите, разбира се — отвърна спокойно нашият гост.

— О, достатъчно, Поаро — извиках аз. — Не мога да понеса това. Позвънете на полицията и да приключваме с въпроса.

Като се надигнах бързо, аз отидох до вратата и заставах с гръб към нея.

— Това е като че ли очевидният развой на нещата — мърмореше Поаро, сякаш спорейки със себе си.

— Давайте, Поаро — настоях аз.

— Ще бъде на ваша отговорност, топ амі.

Поаро едва бе вдигнал слушалката, когато мъжът внезапно скочи като котка върху мен. Аз бях готов и очаквах това. След минута ние се бяхме вкопчили здраво един в друг и се олюлявахме из стаята. Изведнъж усетих, че той се подхлъзна и хватката му отслабна. Използвайки това предимство, аз го притиснах още по-яко, Той падна на пода преди мен. И тогава, в самия триумф на моята победа, се случи нещо необичайно. Усетих как отхвърквам напред. Летейки с главата напред, аз се блъснах в стената в някакво невъобразимо кълбо. Почти

веднага скочих на крака, но вратата вече се затваряше зад моя бивш съперник. Втурнах се към нея и я задърпах, но тя бе заключена отвън. Сграбчих телефона от Поаро.

— Рецепцията ли е? Спрете един мъж, който излиза. Той е висок, със закопчано догоре палто и мека шапка. Издирва се от полицията.

Бяха изминали само няколко минути, когато чухме шум в коридора отвън. В ключалката се завъртя ключ и вратата се отвари. В нейните очертания стоеше самият управител на хотела.

— Мъжът — хванахте ли го? — извиках аз.

— Не, мосю. Никой не е слизал по стълбите.

— Трябва да сте се срещнали с него.

— Никого не сме срещали, мосю. Невероятно е, че той е могъл да избяга.

— Мисля, че сте срещнали някого — каза Поаро с тих глас. — Някой от служителите на хотела, може би?

— Само един сервитьор, който носеше поднос, мосю.

— А-а! — каза Поаро с тон, който казваше всичко. — Ето защо той носеше палтото си закопчано до брадата — размишляваше Поаро, след като успяхме най-накрая да се освободим от развълнуваните служители на котела.

— Ужасно съжалявам, Поаро — прошепнах аз, доста обезсърчен. — Мислех, че съм го победил.

— Да, това е било някаква японска хватка, предполагам. Не се разстройвайте, топ апи. Всичко стана съгласно плана — неговия план. Точно това исках.

— Какво е това? — извиках аз, като се спуснах върху един кафяв предмет, който лежеше на пода.

Това бе тънък портфейл от кафява кожа и бе очевидно изпаднал от джоба на нашия посетител, докато се бе борил с мен. Вътре имаше две платени сметки на името на мосю Феликс Леон и сгънат къс хартия, който накара сърцето ми да забие по-бързо. Това бе половин лист от тетрадка, върху който бяха надраскани с молив само няколко думи, но това бяха думи от изключителна важност.

„Следващата среща на съвета ще бъде в петък, в 11 сутринта, на Рю дьо Ешел, номер 34.“

Бележката бе подписана с една голяма цифра „4“.

Но петък бе днес и часовникът над камината показваше, че часът е десет и тридесет.

— Боже мой, какъв шанс! — извиках аз. — Съдбата е на наша страна. Трябва веднага да тръгваме. Какъв невероятен късмет!

— Ето защо е дошъл той — прошепна Поаро. — Сега разбирам всичко.

— Разбирате какво? Хайде, Поаро, стига сте стояли тук и сте мечтали.

Поаро ме погледна и бавно поклати глава, като се усмихваше.

— „Заповядай в моята малка къщичка — казал паякът на мухата.“ Това не е ли една ваша малка английска песничка за деца? Не, не — те са много хитри, но не толкова хитри, колкото Еркюл Поаро.

— Накъде, по дяволите, биете, Поаро?

— Приятелю мой, аз се питах каква ли е причината за тазсутрешното посещение. Наистина ли нашият посетител се надяваше, че ще успее да ме подкупи? Или, другата възможност, че ще ме сплаши така, че да изоставя начинанието си? Това изглежда малко вероятно. Защо, тогава, дойде той? Сега аз виждам целия план — много добър, много изкусен — привидната цел да ме подкупят или сплашат, неизбежната схватка, която той не си направи труда да избегне и която щеше да накара изпадането на портфейла да изглежда естествено и логично, и накрая — клопката! Рю дьо Ешел, 11 часа сутринта? Съвсем не мисля така, mon ami! Никой не може да хване толкова лесно Еркюл Поаро.

— Боже господи! — ахнах аз.

Поаро се мръщеше на себе си.

— Все пак има едно нещо, което не мога да разбера.

— Кое е то?

— Времето, Хейстингс, времето. Ако те искаха да ме подмамят да отида там, със сигурност нощта щеше да бъде по-подходящо време за това. Защо в такъв ранен час? Да не би да има вероятност нещо да се случи тази сутрин? Нещо, за което те са силно заинтересовани Еркюл Поаро да не узнае?

Тон поклати глава.

— Ще видим. Ето тук ще седя, mon ami. Няма да мърдаме никъде тази сутрин. Ще изчакаме събитията тук.

Часът бе точно единадесет и половина, когато се получи известието в малък плик. Поаро го скъса и ми го подаде. То бе от мадам Оливие, световноизвестния учен, която бяхме посетили предишния ден във връзка със случая Халидей. В него тя ни молеше да отидем веднага в Паси.

Ние се отзовахме на повикването без да губим нито миг. Мадам Оливие ни посрещна в същия малък салон. Отново бях поразен от удивителната сила на тази жена, с нейното продълговато лице на монахиня и пламтящи очи — блестяща наел едничка на Бекерел и семейство Кюри. Тя веднага пристъпи към въпроса.

— Господа, вчера вие разговаряхте с мен относно изчезването на мистър Халидей, Сега научавам, че сте се върнали в къщата за втори път и сте помолили да видите моята секретарка, Инес Вероне. Тя е напуснала къщата с вас и повече не се е върнала.

— Това ли е всичко, мадам?

— Не, мосю, не е. Снощи лабораторията е била разбита и няколко ценни документа и записки са откраднати. Крадците са се опитал и да вземат и нещо с още по-голяма стойност, но за щастие не са успели да отворят големия сейф.

— Мадам, ето фактите по случая. Вашата бивша секретарка, мадам Вероне, е всъщност графиня Росакоф, специалист в областта на кражбите и тъкмо тя бе отговорна за изчезването на мистър Халидей. Откога работи тя за вас?

— От пет месеца, мосю. Това, което казвате, ме изумява.

— Въпреки това то е вярно. Тези документи, можеха ли лесно да бъдат намерени? Или смятате, че е замесен вътрешен човек?

— Доста странно е, че крадците са знаели точно къде да търсят. Вие мислите, че Инес...

— Да, въобще не се съмнявам, че те са действали на базата на нейната информация. Но какво е това ценно нещо, което крадците не са успели да намерят? Скъпоценни камъни?

Мадам Оливие поклати глава с едва доловима усмивка.

— Нещо много по-ценно от това, мосю. — Тя се огледа наоколо, след което се наведе напред и сниши гласа си: — Радий, мосю.

— Радий?

— Да, мосю. Аз се намирам сега в най-важния етап от моите експерименти. Притежавам малък запас от радий, който е лично мой,

освен това ми е отпуснато и допълнително количество за процеса, върху който работя. Макар че в действителност това количество не е голямо, то представлява голяма част от световните запаси и стойността му се равнява на милиони франкове.

— И къде се намира?

— В един оловен сандък в големия сейф — сейфът е направен нарочно да изглежда стар и очукан, но всъщност представлява върхово постижение в производството на сейфове. Вероятно това е причината, поради която крадците не са успели да го отворят.

— Още колко време ще държите този радий при вас?

— Само още два дни, мосю. След това експериментите ми ще приключат.

Очите на Поаро светнаха.

— И Инес Вероне знае този факт? Добре, в такъв случай нашите приятели ще се върнат. Нито дума за мен на никого, мадам. Но бъдете спокойни, аз ще спася вашия радий. Имате ключ за вратата, която води от лабораторията към градината, нали?

— Да, мосю. Ето го. Имам дубликат за себе си. А това е ключът за градинската врата, която води към алеята между тази вила и съседната.

— Благодаря ви, мадам. Довечера си легнете както обикновено, не се страхувайте и оставете всичко на мен. Но нито дума на никого — нито на двамата ви асистенти — мадмоазел Клод и мосю Анри бяха те, нали? — нито дума особено на тях.

Поаро излезе от вилата, като потриваше ръце с най-голямо задоволство.

— Какво ще правим сега? — попитах аз.

— Сега, Хейстингс, ще се приготвим да напуснем Париж — и да заминем за Англия.

— Какво?

— Ще опаковаме багажа си, ще обядваме и ще отидем с кола до Гар дю Норд.

— Но радия?

— Казах, че ще заминем за Англия — не съм казал, че ще пристигнем там. Поразсъждавайте за момент, Хейстингс, Напълно сигурно е, че ни наблюдават и стелят. Нашите врагове трябва да повярват, че ние се връщаме в Англия, а те в никакъв случай няма да

повярват в това, освен ако не ни видят да се качваме във влака и да потегляме.

— Искате да кажете, че ще скочим от влака в последната минута?

— Не, Хейстингс. Нашите врагове няма да се задоволят с нищо друго, освен с едно истинско заминаване.

— Но нали влакът никъде не спира, освен чак в Кале?

— Той ще спре, ако за това бъде заплатено.

— О, я стига, Поаро — разбира се, че не можете да платите, за да спрете един експрес — те ще ви откажат.

— Скъпи мой приятелю, никога ли не сте забелязали малката ръчка на аварийната спиратка — мисля, че глобата за неправомерно използване беше 100 франка, нали?

— О, смятате да дръпнете това?

— Или по-скоро един мой приятел, Пиер Комбо, ще го направи. След това, докато той спори с охраната, правейки голяма сцена, а целият влак зяпа с интерес, ние с вас тихичко ще изчезнем.

Ние надлежно изпълнихме плана на Поаро. Пиер Комбо, стар и близък познайник на Поаро, който очевидно познаваше много добре методите на моя приятел, се съгласи с плана. Шнурът за сигнализация бе дръпнат още щом навлязохме в предградията на Париж. Комбо „направи сцена“ в съответствие с най-добрите френски традиции и Поаро и аз успяхме да напуснем влака, без някой да се заинтересува от нашето изчезване. Първото нещо, което предприехме, бе значително да променим външния си вид. В малко куфарче Поаро бе взел необходимите за целта материали. В резултат на това се получиха двама безделника в мръсносини блузи. Вечеряхме в някаква затънтена гостилница, след което поехме обратно към Париж.

Наближаваше единадесет часа, когато за пореден път се озовахме в квартала, където се намираще вилата на мадам Оливие. Преди да се шумгнем в алеята, огледахме пътя и в двете посоки. Мястото изглеждаше абсолютно безлюдно. За едно нещо бяхме напълно сигурни — никой не ни следеше.

— Не очаквам те да са вече тук — прошепна ми Поаро. — Вероятно няма да дойдат по-рано от утре вечер, но те идеално знаят, че остават само две нощи, през които радият ще е тук.

Много предпазливо завъртахме ключа в градинската врата. Тя се отвори безшумно и ние стъпихме в градината.

И тогава, напълно неочаквано, дойде ударът. За миг бяхме обградени, запушиха ни устите и ни вързаха. Трябва да са ни чакали поне десет души. Съпротивата беше безсмислена. Ние бяхме вдигнати като два безпомощни вързопи и понесени. За голяма моя изненада те ни понесоха към къщата, а не в обратна посока. Отвориха с ключ вратата към лабораторията и ни внесоха вътре. Един от мъжете се наведе пред голям сейф. Вратата на сейфа се отвори. Почувствах как неприятни тръпки запълзяха надолу по гръбнака ми. Нима те щяха да ни натикат вътре и да ни оставят бавно да се задушим?

За мое удивление обаче видях, че вътре в сейфа има стъпала, които водят под земята. Понесоха ни надолу по този тесен път и накрая се озовахме в едно голямо помещение. Вътре стоеше жена, висока и внушителна, с маска от черно кадифе, която покриваше лицето ѝ. Съдейки по властните ѝ жестове, бе съвсем ясно, че тя командваше положението. Мъжете ни спуснаха на пода и ни оставиха — сами със загадъчната личност зад маската. Аз нямах и капка съмнение коя бе тя. Това бе неизвестната францужойка — Номер Три от „Великата Четворка“.

Тя коленичи до нас и ни отпуски устите, но ни остави вързани. След това се изправи, обърна се към нас и с внезапно и рязко движение свали маската си.

Това бе мадам Оливие?

— Мосю Поаро — каза тя с нисък подигравателен глас. — Великият, удивителният, незаменимият мосю Поаро. Вчера сутринта ви изпратих едно предупреждение. Вие предпочетохте да не му обърнете внимание — смятахте, че можете да изправите силата на вашия ум срещу нас. И ето къде се озовахте!

В нея имаше някаква студена злоба, която ме вледени до мозъка на костите. Това бе в такъв контраст с изгарящия огън в нейните очи. Тя бе луда — луда с лудостта на гения.

Поаро не каза нищо. Гледаше я с втрещен поглед, като долната му челюст бе увиснала.

— Това — каза тихо тя — е краят. Ние не можем да позволим плановете ни да бъдат осуетени. Имате ли някакво последно желание?

Никога преди или след това не съм се чувствал толкова близо до смъртта. Поаро бе великолепен. Той нито трепна, вито пребледня, само я гледаше с нестихващ интерес.

— Вашата психика ме заинтригува извънредно много, мадам — каза тихо той. — Колко жалко, че разполагам с толкова кратко време, което да посветя на изучаването ѝ. Да, имам едно желание. Мисля, че на осъдения винаги се разрешава да запали за последен път. Табакерата ми е в мен. Ако позволите — той погледна към вързаните си ръце.

— О, да! — засмя се тя. — Искате да ви развържа ръцете, дали? Вие сте хитър, мосю Еркюл Поаро, знам това. Няма да развържа ръцете ви — но ще ви намеря една цигара.

Тя коленичи край него, измъкна табакерата му, извади цигара и му я пъкна между устните.

— А сега кибрит — каза тя, като се надигаше.

— Не е необходимо, мадам.

Нещо в гласа му ме сепна. Тя също се спря.

— Не мърдайте, мадам, умолявам ви. Ще съжалявате, ако го направите. Запозната ли сте със свойствата на кураре? Южноамериканските индианци я използват като отрова за стрелите си. Една лека драскотина от нея означава смърт. Някои племена използват малка тръба-духалка — аз също имам такава малка тръбичка, направена да изглежда досущ като цигара. Трябва само да духна... А! Вие се сепнахте! Не мърдайте, мадам. Механизмът на тази цигара е направо гениален. Само едно духване — и едва малка стреличка, подобна на рибена кост, полита във въздуха — за да намери своята цел. Вие не искате да умрете, мадам. Следователно ви моля да освободете приятеля ми Хейстингс от въжетата, с които е вързан. Аз не мога да използвам ръцете си, но мога да въртя главата си — така че — вие сте пак под прицел, мадам. Не правете грешки, умолявам ви.

Бавно, с треперещи ръце и с лице, изкривено от ярост и омраза, тя се наведе и изпълни молбата му. Аз бях свободен. Гласът на Поаро ми даде инструкции.

— Вашите въжета ще станат сега за дамата, Хейстингс. Точно така. Здраво ли е вързана? Тогава освободете ме, моля ви. Щастливо обстоятелство е, че тя отпрати помощниците си. С малко късмет може да се надяваме да намерим изхода свободен.

След минута Поаро стоеше до мен. Той се поклони на дамата.

— Еркюл Поаро не може да бъде убит така лесно. Пожелавам вя лека нощ.

Запушената уста ѝ попречи да отговори, но убийственият блясък в очите ѝ ме смрази. Искрено се надявах никога повече да не попадаме под нейна власт.

Три минути по-късно ние бяхме извън вилата и забързано пресякохме градината. Пътят навън бе пуст и ние скоро излязохме от квартала.

Тогава Поаро избухна.

— Заслужавам всичко, което тази жена ми каза. Аз съм безмозъчно същество, нещастно животно, кръгъл идиот. Гордеех се със себе си, че не попаднах в техния капан. А това дори не бе предназначено за капан — освен точно по начина, по който аз паднах в него. Те са знаели, че аз ще разбера намеренията им, те са разчитали на това аз да разбера намеренията им. Това обяснява всичко — лекотата, с която те се предадоха, Халидей, всичко. Мадам Оливие е била движещата сила — Вера Росакоф само нейният адютант. Мадам се нуждае от идеите на Халидей — тя самата, с гения на своя ум, ще попълни липсващите брънки от веригата, които той не е могъл да открие. Да, Хейстингс, ние знаем кой е Номер Три — жената, която може би е най-великият учен в света! Помислете за това. Умът на Изтока, знанието на Запада — и други двама, чиято самоличност все още не знаем, но трябва да открием. Утре се връщаме в Лондон и се заемаме с това.

— Не възнамерявате да предадете мадам Оливие на полицията?

— Няма да ми повярват. Жената е един от идолите на Франция. А и нищо не можем да докажем. Ще имаме късмет, ако тя не предаде нас.

— Какво?

— Помислете малко. Заварват ни през нощта в една вила и с ключове в ръцете, които тя ще се закълне, че никога не ни е давала. Тя ни изненадва при сейфа и ние ѝ запушваме устата и я връзваме, след което изчезваме. Не хранете никакви илюзии, Хейстингс. Вината не е в другия — така ли казвахте вие?

ГЛАВА VIII

В КЪЩАТА НА ВРАГА

След нашето приключение във вилата в Паси ние се върнахме в Лондон с най-голяма бързина. Няколко писма очакваха Поаро. Той прегледа едно от тях със странна усмивка и след това ми го подаде.

— Прочетете това, mon ami.

Аз го обърнах, за да видя първо подписа, „Ейб Райлънд“, и си спомних думите на Поаро „най-богатият човек в света“. Писмото на мистър Райлънд бе кратко и язвително. Той изразяваше своето дълбоко неудовлетворение от причината, която Поаро му бе изтъкнал по повод отказа си в последната минута да приеме южноамериканското предложение.

— Това дава на човек страшно много материал за размисъл, нали? — каза Поаро.

— Предполагам, че е естествено той да е малко раздразнен.

— Не, не, вие не разбирате. Спомнете си думите на Мейърлинг, човекът, който потърси убежище тук — само за да умре от ръката на враговете си. „Номер Две е представен от едно «S» с две линии през него — знакът на долара — както и от две ленти и звезда.“ Оттук може да се направи догадка следователно, че той е американски поданик и представлява мощта на богатството. Прибави към тези думи факта, че Райлънд ми предложи огромна сума, за да ме изкуши да напусна Англия — и какво мислите сега, Хейстингс?

— Искате да кажете — заекнах аз, — че според вас Ейб Райлънд, мултимилionерът, е Номер Две от „Великата Четворка“?

— Вашият блестящ интелект е схванал идеята, Хейстингс. Да, така е. Тонът, с който вие казахте „мултимилionерът“, бе красноречив, но нека да привлече вниманието ви към един факт — тази работа се ръководи от хора по върховете на властта, освен това мистър Райлънд има репутацията на човек, който не е светец, що се отнася до неговите делови отношения. Способен, безскрупулен човек, който притежава

пялото богатство, от което се нуждае и който иска да получи неограничена власт.

Несъмнено нещо трябваше да бъде казано на Поаро за този негов възглед. Попитах го в кой момент е стигнал до този извод.

— Току-що. Но не съм сигурен. Не мога да бъда сигурен, *top am*, какво ли не бих дал, за да знам. Нека все пак да поставя Номер Две определено като Ейб Райлънд и ние се придвижваме още по-близо до нашата цел.

— Пристигнал е току-що в Лондон, както виждам от това — казах аз, като потупвах писмото. — Смятате ли да го посетите и да поднесете извиненията си лично?

— Бих могъл да го сторя.

Два дни по-късно Поаро се върна в апартамента ни в състояние на безкрайна възбуда. Той ме сграбчи за двете ръце по най-импулсивен начин.

— Приятелю мой, появи се един изумителен, безпрецедентен случай, който никога няма да се повтори! Но има опасност, сериозна опасност. Не трябва дори да ви питам дали искате да опитате.

Ако Поаро се мъчеше да ме уплаши, той правеше това по начин, по който никога нямаше да успее. Това и му отвърнах. Речта му стана по-малко несвързана и той разкри плана си.

Райлънд изглежда търсеше да наеме английски секретар, представителна личност, с добри светски обноски. Предложението на Поаро бе да се кандидатирам за този пост.

— Аз самият бих го направил, *top am* — обясни ми той с извинителен тон. — Но, виждате ли, почти е невъзможно да се дегизирам по необходимия начин. Говоря английски много добре — освен когато съм развълнуван — но едва ли толкова добре, че да измамя опитния слух, и дори да трябваше да жертвам мустаците си, не се съмнявам и за миг, че все още мога да бъда разпознат като Еркюл Поаро.

Аз също не се съмнявах и заявих, че съм готов и желая да поема ролята и да проникна в домашната обител на Райлънд.

— Десет към едно, че той и без това няма да ме наеме — отбелязах аз.

— О, не, ще го стори. Аз ще ви уредя такива препоръки, които ще го накарат да си глътне езика. Самият министър на вътрешните

работи ще ви препоръча.

Това като че ли изглеждаше малко прекалено, но Поаро отклони моите протести.

— О, да, той ще го направи. Разследвах за него един случай, който можеше да породи сериозен скандал. Всичко се разреши с дискретност и деликатност и сега, както вие бихте се изразили, той е кацнал на ръката ми като малко птиче и кълве трохи.

Нашата първа стъпка бе да прибегнем до услугите на художник-гримьор. Той бе малко човече с чудновати движения на главата си, наподобяващи птичка, които не се различаваха твърде много от тези на Поаро. Известно време той ме гледа мълчаливо, след което се хвана на работа. Когато се погледнах в огледалото половин час по-късно, бях смаян. Специални обувки ме караха да изглеждам поне с пет сантиметра по-висок, а палтото, което носех, бе така скроено, че да ми придава вид на висок, извършавал и слабоват човек. Веждите ми бяха изкусно променени и придаваха на лицето ми съвсем друго изражение, носех подплънки в бузите си и силният загар на лицето бе част от миналото ми. Мустаците ми бяха изчезнали и от ъгълчето на устата ми се подаваше златен зъб.

— Вашето име — каза Поаро — е Артър Невил. Бог да ви закриля, приятелю мой, тъй като се страхувам, че ще попаднете на опасно място.

С туптящо в гърдите сърце аз се представих в Савой в час, назован от мистър Райлънд и помолих да видя великия мъж.

След като ме накараха да чакам минута-две, аз бях поведен нагоре по стълбите към неговия апартамент.

Райлънд седеше на една маса. Пред него лежеше разтворено писмо, което с ъгъла на зеницата си успях да зърна, че бе изписано с почерка на министъра на вътрешните работи. За първи път виждах американския милионер и трябва вътрешно да си призная, че бях впечатлен. Той бе висок и слаб, с издадена напред брадичка и леко извит нос. Сивите му очи му проблясваха, студено иззад надвисналите вежди. Той имаше гъста прошарена коса и една дълга черна пура (без която, научих по-късно, никога не е бил виждан) се подаваше шикозно от ъгъла на устата му.

— Седнете — изсумтя той.

Седнах. Той потупа писмото пред себе си.

— Според това нещо тук вие притежавате всички най-добри качества, като по този начин ме освобождавате от необходимостта да търся други кандидати. Кажете, имате ли опит в светските дела?

Отговорих му, че смятам, че ще мога да го удовлетворя в това отношение.

— Имам предвид ако има много херцози, графове, виконти и тем подобни във вилата, която наех, вие ще можете правилно да ги разпределите и да ги настаните там, където трябва, около масата за хранене?

— О, съвсем лесно — отговорих аз, като се усмихвах.

Ние разменихме още няколко предварителни слова и аз разбрах, че съм нает. Това, което мистър Райлънд искаше, бе секретар, който да е запознат с английското общество, тъй като вече имаше американски секретар и стенографка при себе си.

Два дни по-късно аз заминах за Хатън Чейс, седалището на Херцога на Лоумшир, което американският милионер бе наел за шест месеца.

Задълженията ми въобще не ме затрудняваха. В един период от живота си аз бях частен секретар на един много деен депутат от парламента, така че от мен не се изискваше нищо непознато. Мистър Райлънд обикновено даваше големи приеми през уикендите, но в средата на седмицата бе сравнително спокойно. Много рядко виждах мистър Апълби, американския секретар, но той изглеждаше приятен, нормален млад американец, много експедитивен в работата си, Мис Мартин, стенографката, виждах доста по-често. Тя бе хубаво момиче на около двадесет и три — двадесет и четири години, с кестенява коса и кафяви очи, които можеха да изглеждат доста палави в някои случаи, въпреки че обикновено бяха сведени скромно надолу. Струваше ми се, че тя не само не харесва, но и няма доверие на своя работодател, макар, разбира се, да внимаваше никога да не намеква каквото и да било за това пред мен. Въпреки това по-късно щеше да дойде момент, в който тя неочаквано щеше да ми се довери.

Аз, разбира се, внимателно бях разучил всички членове на домакинството. Едни или двама от слугите бяха новопостъпили, един от лакеите, мисля, и една или две от прислужниците. Икономът, домакинят и главният готвач бяха отличния персонал на херцога, които се бяха съгласили да останат в имението. Прислужниците отминах

като маловажни. Внимателно, много внимателно наблюдавах Джеймс, втория лакей, но стана ясно, че той беше само втори лакей и нищо повече. Той всъщност бе нает от иконома. Един човек, когото далеч повече подозирах, бе Дийвз, камериера на Райлънд, когото бе довел със себе си от Ню Йорк. Макар да бе англичанин по рождение, с безукорни маниери, аз все пак хранех смътни подозрения спрямо него.

Бях прекарал вече три седмици в Хатън Чейс, без да е възникнал нито един инцидент, който да мога да използвам в подкрепа на нашата теория. От дейността на „Великата Четворка“ нямаше и следа. Мистър Райлънд бе човек с непреодолимо могъщество и лични качества, но аз започнах да мисля, че Поаро бе допуснал грешка, когато го бе свързал с тази вдъхваща ужас организация. Дори го чух да споменава небрежно Поаро по време на една вечеря.

— Удивителен човечец, казват. Но не може да се разчита на него. Откъде знам ли? Възложих му една сделка, а тон ми отказа в последната минута. Повече не искам и да чувам за вашия мосю Еркюл Поаро.

Именно в моменти като този усещах колко неудобни са подплънките на бузите ми.

И тогава мис Мартин ми разказа една доста странна история. Райлънд бе заминал същия ден за Лондон, като бе взел Апълби със себе си. Мис Мартин и аз се разхождахме заедно в градината след закуска. Аз много я харесвах, тя бе така непосредствена и естествена. Усещах, че нещо я измъчва и накрая тя изплю камъчето.

— Знаете ли, майор Невил — каза тя, — смятам да напусна службата си тук.

Аз останах малко учуден и тя продължи бързо:

— О, знам, че е чудесно човек да има такава работа, в известен смисъл. Предполагам, че много хора ще ме сметнат за глупачка, ако се откажа от нея. Но аз не мога да търпя да ме обиждат, майор Невил. Да бъда ругана с най-невъздържани думи е нещо, което не мога да понеса. Нито един джентълмен не би направил подобно нещо...

— Райлънд ви е ругал?

Тя кимна.

— Той, разбира се, е винаги доста нервен и избухлив. Това може да се очаква. Така е през целия работен ден. Но да изпадне в такава

страхотна ярост — и то за нищо. Той изглеждаше така, сякаш би ме убил, ако можеше. И, както казах, заради абсолютно нищо!

— Ще ми разкажете ли за това? — попитах аз, силно заинтригуван.

— Както знаете, аз отварям всички писма на мистър Райлънд. Някои от тях му ги връчвам, за други аз самата имам грижа, но така или иначе цялото предварително сортиране се извършва от мен. Има едни писма, които пристигат написани на синя хартия и с едно малко 4 изписано в ъгъла — казахте ли нещо, прощавайте?

Не бях успял да потисна едно сподавено възклицание, но побързах да поклатя отрицателно глава и я подканих да продължи.

— И така, както ви казах, тези писма пристигат, като има строго нареждане те никога да не се отварят, а да се предават на мистър Райлънд непокътнати. И това, разбира се, аз винаги правя. Но вчера сутринта имаше необикновено обемиста поща и аз отварях писмата с ужасна бързина. По погрешка съм отворила и едно от онези писма. Веднага щом видях какво съм сторила, го занесох на мистър Райлънд и обясних как е станало. За мое безкрайно учудване той изпадна в пристъп на най-ужасна ярост. Както ви казах, бях много изплашена.

— Чудя се какво ли е имало е това писмо, че да го разстрои толкова?

— Абсолютно нищо — точно това е странното на тази история. Бях го прочела, преди да открия грешката си. То бе доста кратко. Още си го спомням дума по дума и в него няма нищо, което би могло евентуално да разстрои някого.

— Казвате, че можете да го повторите? — окуражих я аз.

— Да. — Тя направи пауза за около минута и след това започна бавно да повтаря следните думи, докато аз скришом си ги записвах:

Драги сър, много спешно на този етап, трябва да кажа, е да проуча и да видя дали имотът за вас ще е доходоносен. При условие че и кариерата се включи, тогава седемнадесет хиляди изглежда разумно. И комисионна твърде много, 4 процента е предостатъчно.

Искрено ваш Артър Ливършъм

Мис Мартин продължи:

— Очевидно се отнася до някакъв имот, който мистър Райлънд смята да купи. Но аз наистина смятам, че човек, който може да изпадне в ярост за подобна дреболия, е... ъ-ъ-ъ... опасен. Как мислите, че трябва да постъпя, майор Невил? Вие имате повече житейски опит от мен.

Успокоих момичето, като ѝ посочих, че мистър Райлънд вероятно страда от бича на неговата раса — лошото храносмилане. Накрая я изпратих напълно утешена. Но самият аз не можех толкова лесно да се успокоя. Когато момичето си бе отишло и бях останал сам, извадих тефтерчето си и прегледах писмото, което бях нахвърлил набързо. Какво означаваше то — това на пръв поглед невинно звучащо послание? Дали се отнасяше за някаква сделка, която Райлънд щеше да сключи и за която не искаше да изтекат никакви подробности, преди тя да бъде извършена? Това бе едно възможно обяснение. Но аз си спомних майката цифра 4, с която са били белязани пощенските пликове и почувствах, че накрая аз съм попаднал на следа от онова нещо, което търсим.

През цялата онази вечер си блъсках главата над писмото, както и през по-голямата част на следващия ден — и тогава внезапно открих решението. Ключът към загадката бе цифрата 4, Прочетох всяка четвърта дума от писмото и се появи коренно различно съобщение „Спешно трябва да видя вас при кариерата седемнадесет единадесет четири.“

Разгадаването на цифрите бе лесно. Седемнадесет означаваше седемнадесети октомври — което бе утре — единадесет бе часът, а четворката означаваше или тайнственият Номер Четири, или това бе „запазена марка“, така да се каже, на „Великата Четворка“. Кариерата също бе ясна. В имението имаше една голяма изоставена кариера на около километър от къщата — усамотено местенце, идеално за тайни срещи.

В продължение на няколко кратки мига се изкушавах самият аз да организирам цялото шоу. Това щеше да бъде нещо, с което щях много да се гордея и поне веднъж щях да имам удоволствието да тържествувам пред Поаро.

Но накрая превъзмогнах изкушението. Това бе сериозна работа — нямах право да действам сам и евентуално да застраша шансовете

ни за успех. За първи път ние бяхме успели да изпреварим нашите врагове. Този път трябваше да успеем — и колкото и да не исках да си призная, Поаро бе по-умният от нас двамата.

Набързо му надрасках едно писмо, в което му изложих фактите и обясних колко бе наложително ние да подслушаме за какво ще говорят на тази среща. Аз можех да се свързвам с Поаро по време на престоя ми тук, но бяхме решили той да не се свързва с мен, в случай че отваряха писмата ми.

На следващата вечер изгарях от вълнение. В къщата нямаше гости и аз бях заангажиран с мистър Райлънд в кабинета му през цялата вечер. Бях предвидил, че точно така ще се случи, затова не се надявах, че ще имам възможност да посрещна Поаро на гарата. Бях обаче уверен, че ще бъда освободен доста преди единадесет часа.

Така и стана. Малко след десет и половина мистър Райлънд погледна към часовника и заяви, че е „привършил“. Разбрах намека му и се оттеглих дискретно. Качих се на горния етаж, все едно че си лягам, но тихичко се смъкнах надолу по едно странично стълбище и излязох в градината, като предвидливо бях сложил тъмно палто, за да прикрия белия нагръдник на ризата си.

Бях изминал известно разстояние по протежение на градината, когато се реших да погледна назад през рамо. Точно в този момент мистър Райлънд прекрочваше прозореца на своя кабинет, който гледаше към градината. Той се бе запътил към мястото на уговорената среща. Ускорих крачка, за да мога да взема достатъчна преднина. Пристигнах в кариерата доста задъхан.

Десет минути по-късно, точно когато удари единадесет часа, Райлънд се появи, като крачеше предпазливо, с шапка, нахлупена до очите и неизбежната пура в устата. Той хвърли бърз поглед наоколо и след това хлътна надолу в тунела на кариерата. След малко до слуха ми долетя тих шепот. Очевидно другият човек — или хора — които и да бяха те, бяха пристигнали първи на срещата. Изпълзах предпазливо от храста и сантиметър по сантиметър, като внимавах да не вдигам и най-малкия шум, се заизвивах надолу по стръмната пътека. Сега само един голям камък ме делеше от разговарящите хора. Подпомаган от тъмнината, аз надзърнах над ръба му и се озовах лице в лице с дулото на един черен автоматичен пистолет, което вещаеше смърт!

— Горещите ръцете! — каза рязко мистър Райлънд. — Чаках ви.

Той се бе разположил в сянката на скалата, така че не можех да видя лицето му, но заплахата в гласа му бе неприятна. След това почувствах нещо кръгло от студена стомана да се допира във врата ми отзад и Райлънд наведе автоматичния си пистолет.

— Точно така, Джордж — провлечено каза той. — Докарай го тук.

Беснеейки вътрешно, аз бях заведен до едно място в сянката, където невидимият Джордж (когото подозирах, че е безупречният Дийвз) ми запуши устата и ме върза здраво.

Райлънд отново заговори с тон, който ми бе трудно да позная, толкова студен и заплашителен бе той.

— Това ще бъде краят за вас двамата. За кой ли пореден път се изпречвате на пътя на „Великата Четворка“. Да сте чували някога за земни свличания? Имаше едно такова тук, преди около две години. Тази нощ ще има още едно. Уредил съм това абсолютно точно. Слушайте, този ваш приятел не е много точен на срещите си.

Заля ме вълна от ужас. Поаро! След минута той щеше да влезе право в капана. А аз не бях в състояние да го предупредя. Можех само да се моля той да е предпочел да остави нещата в мои ръце и да е останал в Лондон. Наистина ако беше решил да идва, той трябваше вече да е тук.

С всяка изтичаща минута надеждите ми растяха.

Изведнъж те бяха разбити на хиляди парчета. Чух стъпки — предпазливи стъпки, но все пак стъпки. Загърчих се в безпомощна агония. Те слизаха надолу по пътеката, спряха и след миг се появи и самият Поаро, с леко наклонена на една страна глава, която се взираше в сенките.

Чух как Райлънд изръмжа със задоволство като вдигна големия автоматик и извика: „Горе ръцете.“ В същия момент Дийвз изскочи и излезе в гръб на Поаро. Засадата бе пълна.

— Приятно ми е да се запозная с нас, мистър Еркюл Поаро — каза зловещо американецът.

Самообладанието на Поаро бе великолепно. Той дори не трепна. Видях обаче как очите му шареха из сенките.

— Приятелят ми? Тук ли е той?

— Да, и двамата сте в капана — капана на „Великата Четворка“. Той се засмя.

— Капан? — попита Поаро.

— Слушайте, вие още ли не сте разбрали това?

— Разбирам, че има капан, да — каза тихо Поаро. — Но вие грешите, мосю. Вие сте този, който е в него — а не аз и моят приятел.

— Какво? — Райлънд вдигна големия автоматик, но аз видях погледа му да трепва.

— Ако стреляте, вие ще извършите убийство, наблюдавано от десет чифта очи и ще отидете на бесилото. Това място е обградено — обградено е вече час — от хората на Скотланд Ярд. Вие сте в мат, мистър Ейб Райлънд.

Той подсвирна странно и сякаш с вълшебна пръчица мястото загъмжа от хора. Те сграбчиха Райлънд и камериера и ги обезоръжиха. След като каза няколко думи на офицера, който бе ръководил операцията, Поаро ме хвана под ръка и ме отведе.

Веднага щом излязохме от кариерата, той ме прегърна енергично.

— Вие сте жив, вие сте невредим! Това е великолепно. Колко пъти се обвинявах, че ви пуснах да отидете.

— Аз съм съвсем добре — казах аз, като се освободих. — Но съм малко объркан. Вие сте прозрели техният малък план, така ли?

— Но аз го очаквах! За какво друго ще ви позволя да отидете там? Фалшивото ви име, дегизировката — целта им нито за момент не е била да заблуждават.

— Какво? — извиках аз. — Не сте ми казали това.

— Както често съм ви казвал, Хейстингс, вие имате характер, който е така прекрасен и честен, че освен ако вие самият не сте измамен, вие не можете да измамите другите. Добре тогава, още от самото начало те са ви разкрили, след което постъпват така, както се надявах, че ще постъпят — математически неоспорим факт за всеки, който си служи правилно със сивите си клетки — използват ви като примамка. Пускат момичето — между другото, топ апи, един интересен от психологична гледна точка факт — тя червенокоса ли беше?

— Ако имате предвид мис Мартин — казах студено аз, — косата ѝ е с нежно кестеняв оттенък, но...

— Те са невероятни — тези хора! Те дори са изследвали вашата психика! О, да, приятелю мой, мис Мартин е била част от заговора —

това е напълно сигурно. Тя повтаря писмото на вас, заедно с нейния разказ за гнева на мистър Райлънд, вие го записвате, напрягате ума си — зашифроването е изкусно направено, трудно, но не чак толкова — разгадавате го и ме викате. Но това, което те не знаят, е, че аз чакам да се случи точно това. Отивам скорострелно при Джап и уреждам нещата. И така, както виждате, триумфът е пълен!

Не бях особено очарован от Поаро и му го казах. Върнахме се в Лондон с влака, с който разнасяха, млякото в ранните сутрешни часове — пътуване, което бе всичко друго, но не и удобно.

Едва бях излязъл от банята, отдал се на приятни мисли за закуска, когато чух гласа на Джап във всекидневната. Метнах една хавлия върху себе си и влязох забързано.

— Хубаво ни пратихте да гоним вятъра този път — казваше Джап. — Твърде жалко за вас, мосю Поаро. За първи път, откакто ви познавам, се проваляте.

Лицето на Поаро представляваше гледка, интересна за изучаване. Джап продължи:

— Ето каква я свършихме, като взимаме цялата тази работа за Черната Ръка на сериозно — а през всичкото време нас ние разигравал лакеят.

— Лакеят? — ахнах аз.

— Да, Джеймс или каквото му е там името. Изглежда, че се е обзаложил в стаята на прислужниците, че може да накара негова светлост — това сте вие, капитан Хейстингс — да го вземе за господаря му и да му пробута всевъзможни шпионски дивотии за някаква банда „Великата Четворка“.

— Невъзможно!

— Не ви ли се вярва? Аз изпратих нашия джентълмен директно в Хатън Чейс и истинският Райлънд бе в леглото си, потънал в сън. Освен това и икономът, и готвачът и кой знае още колко други потвърдиха под клетва за облога. Просто една глупава шега — това е всичко — в която е участвал и камериерът.

— Ето защо той не излизаше от сянката — промърмори Поаро.

След като Джап си отиде, ние се спогледахме.

— Вече знаем, Хейстингс — каза Поаро накрая, — че Номер Две от „Великата Четворка“ е Ейб Райлънд. Целта на маскарада от страна

на лакея е била да се осигури вратичка за измъкване и случай на непредвидени ситуации. А що се отнася до самия лакей...

— Да? — задъхано изрекох аз.

— Номер Четири — каза Поаро.

ГЛАВА ІХ

ЗАГАДКАТА НА ЖЪЛТИЯ ЖАСМИН

Макар Поаро да казваше, че ние непрекъснато трупаме информация и все повече опознаваме противниците си, аз чувствах, че се нуждая от по-осезаем успех.

От момента, в който бяхме влезли в контакт с „Великата Четворка“, те бяха извършили две убийства, отвлекли Халидей и насмалко да убият Поаро и мен самия. За разлика от тях ние едва ли бяхме отбелязали и една точка в играта досега.

Поаро се отнесе с лекота към моите оплаквания.

— Досега, Хейстингс — каза той, — те бяха тези, които се смееха и забавляваха. Това е вярно, но нали имате една поговорка: „Най-добре се смее този, който се смее последен“? Когато този миг настъпи, топ аті, ще видите. Трябва да си спомните също — добави той, — че ние имаме работа с не какъв да е престъпник, а с втория най-велик ум в света.

Аз се въздържах да полаская самолюбието му, като задам очевидния въпрос. Знаех отговора, по-точно знаех какъв щеше бъде отговорът на Поаро и вместо това се опитах безуспешно да изтръгна някаква информация относно това какви стъпки щеше да предприеме той, за да проследи и открие врага. Както обикновено, той ме бе държал в пълно неведение относно своите ходове, но аз подразбрах, че поддържа връзка с агенти от тайните служби в Индия, Китай и Русия и от неговите редки изблици на самовъзхвала заключих, че бе постигнал известен напредък в любимата си игра да разгадава мислите на своя враг.

Поаро почти бе изоставил частната си практика и аз знаех, че в този период се бе отказал от няколко забележително тлъсти хонорара. Вярно, понякога разследваше случаи, които го бяха заинтригували, но обикновено ги оставяше веднага щом се убедеше, че нямат никаква връзка с дейността на „Великата Четворка“.

Това негово поведение донесе на нашия приятел, инспектор Джап, значителни изгоди. Не ще и дума, че той спечели много слава, след като разреши няколко случая, в които успехът му в действителност се дължеше на някой и друг полупрезрителен намек от страна на Поаро.

Като отплата за такива услуги Джап ни доставяше пълни подробности за всеки случай, който той смяташе, че може да заинтересува дребничкия белгиец. Затова когато му възложиха случая, който вестниците нарекоха „Загадката на жълтия жасмин“, той веднага телеграфира на Поаро, като го питаше дали би искал да дойде и разследва случая.

Тази именно телеграма ни накара, около месец след моето приключение в къщата на Ейб Райлънд, да се озовем в едно купе във влака, който ни понесе от задимения и прашен Лондон към малкия градец Маркет Хандфърд в Устършир, мястото на загадката.

Поаро се облегна назад в ъгъла.

— И какво по-точно е вашето мнение за аферата, Хейстингс?

Не отговорих веднага на въпроса му. Чувствах, че трябва да бъда по-внимателен.

— Всичко изглежда така объркано — казах предпазливо аз.

— Нали? — каза възхитено Поаро.

— Предполагам, че щом тръгнахме така внезапно, това е ясен сигнал, че вие смятате смъртта на мистър Пейнтър за убийство — а не самоубийство или резултат от нещастен случай?

— Не, не, не ме разбирате, Хейстингс. Дори да приемем, че мистър Пейнтър е умрял вследствие на някаква особено ужасна злополука, все пак има няколко загадъчни обстоятелства, които чакат обяснение.

— Точно това имах предвид, когато казах, че всичко е толкова объркано.

— Нека отново да повторим основните факти, спокойно и методично. Разкажете ми ги, Хейстингс, ясно и систематично.

Започнах разказа си, като се стараех да бъда колкото се може по-ясен и систематичен.

— Започваме — казах аз — с мистър Пейнтър. Петдесет и пет годишен, богат, образован и обиколил доста кътчета по земята. През последните дванадесет години е бил малко в Англия, Изведнъж той се

уморил от безконечните пътувания, купил си едно местенце в Устършир, близо до Маркет Хандфърд и се подготвил да се установи там. Първото нещо, което направил, е да напише писмо до своя единствен роднина, племенник, Джерълд Пейнтър, син на по-малкия му брат, в което му предложил да дойде и да живее при чичо си в Крофтлъндс (както се нарича това място). Джерълд Пейнтър, който е беден млад художник, приел с радост това предложение и живеел при чичо си от около седем месеца, когато се случила трагедията.

— Стилът ви е превъзходен — измърмори Поаро. — Това не е моят приятел Хейстингс, казвам си, а някой истински писател.

Не обърнах внимание на Поаро й продължих, като започнах да се вживявам в разказа си.

— Мистър Пейнтър поддържал доста голям персонал в Крофтлъндс — шест слуги, както и свой личен китайски прислужник — А Линг.

— Свой китайски прислужник, А Линг — промърмори Поаро.

— Миналия вторник мистър Пейнтър се оплакал, че не се чувства добре след вечерята и един от слугите бил изпратен да повика лекар. Мистър Пейнтър отказал да си легне и приел доктора в кабинета си. Какво се е случило между тях, не е станало известно тогава, но преди доктор Куентин да си тръгне, той поискал да види икономката и споменал, че е направил подкожна инжекция на мистър Пейнтър, тъй като сърцето му било в тежко състояние и препоръчал да не го безпокоят. След това продължил и задал няколко доста странни въпроса относно слугите — от колко време били там, откъде са дошли и прочие. Доколкото могла, икономката отговорила на тези въпроси, но била доста озадачена от тяхната цел. На следващата сутрин било направено ужасяващо откритие. Една от прислужничките, като слизала по стълбите, била пресрещната от отвратителна миризма на изгоряла плът, която като че ли идвала от кабинета на господаря й. Прислужницата понечила да отвори вратата, но тя била заключена отвътре. С помощта на Джерълд Пейнтър и китаеца вратата била скоро разбита и пред очите им се разкрила ужасна гледка. Мистър Пейнтър бил паднал върху газовата камина и лицето и главата му били обгорени до неузнаваемост. Разбира се, в този момент не е възникнало никакво съмнение, че това може да е нещо друго, а не просто един трагичен инцидент. Ако някой е трябвало да бъде обвиняван, то това е бил

доктор Куентин — за това, че е дал на пациента си приспивателно и го е оставил в такова опасно състояние. И тогава било направено много странно откритие. На пода имало един вестник, който лежал на мястото, където бил паднал от коленете на стареца. Когато го обърнали, видели, че върху него били надраскани немощно няколко думи с мастило. Близко до стола, на който седял мистър Пейнтър, имало писалка и показалецът на дясната ръка на жертвата бил изцапан с мастило до втората става. Ясно било, че понеже е бил твърде слаб, за да хване писалката, мистър Пейнтър е потопил пръста си в мастилницата и е успял да надраска тези две думи по лицето на вестника, който тон държал — но думите сами по себе си изглеждали напълно фантастични: „жълт жасмин“ — само това и нищо повече. В Крофтлъндс има много жълт жасмин, който расте по стените на къщите и те сметнали, че това предсмъртно съобщение се отнасяло за него, което показвало, че бедният старец не бил вече с всичкия си. Разбира се, вестниците, които не спират да търсят необикновени неща, се нахвърлили веднага върху историята и я нарекли „Загадката на жълтия жасмин“ — въпреки че по всяка вероятност думите са без всякакво значение.

— Без всякакво значение, казвате? — обади се Поаро. — Е, щом мислите така, значи е така.

Аз го изгледах подозрително, но не можах да открия подигравка в очите му.

— И тогава — продължих аз — със следствието започнали сензациите.

— Виждам, че на това място започвате да се облизвате.

— Появили се известни подозрения спрямо доктор Куентин. Като начало той не е бил редовният лекар, а само замествал, докато доктор Бълайтоу бил заминал на заслужена почивка. След това сметнали, че неговото нехайство било непосредствената причина за нещастията. Но и в неговите показания не липсвала сензация. Мистър Пейнтър бил с разклатено здраве още от пристигането си в Крофтлъндс. Известно време го преглеждал доктор Бълайтоу, но когато доктор Куентин видял за първи път пациента си, той бил озадачен от някои от симптомите. Преди онази нощ, когато го повикали след вечеря, той го бил преглеждал само веднъж. Веднага щом останал насаме с мистър Пейнтър, последният му поднесъл един изненадваща

история. Първо, въобще не се чувствал зле, обяснил той, само вкусът на някакво кърри, което ял на вечеря, му се сторил странен. Като си послужил с едно извинение, за да се освободи от А Линг за няколко минути, той изсипал съдържанието на чинията си в една купичка и я предал на доктора, като го помолил да открие дали наистина има нещо в нея. Въпреки изявлението си, че не е болен, докторът забелязал, че шокът от съмнението явно го терзаел и че сърцето му изпитвало тежестта на всичко това. Съответно той му направил една инжекция — не приспивателно, а стрихнин. С това, мисля, случаят завършва, с изключение на най-голямата сензация в цялата тази история — а именно че в неизяденото кърри, което било надлежно анализирано, бил открит опиум на прах, достатъчен да умъртви двама души! — Направих пауза.

— И вашите заключения, Хейстингс? — попита тихо Поаро.

— Трудно е да се каже. Би могло да бъде нещастен случай — фактът, че някой се е опитал да го отрови същата нощ, може да е просто съвпадение.

— Но вие не смятате така? Предпочитате да мислите, че е... убийство.

— А вие?

— Mon ami, ние с вас не разсъждаваме по един и същи начин. Аз не се мъча да избирам между две противоположни решения — убийство или нещастен случай. Това ще стане, когато решим другия проблем — загадката на „жълтия жасмин“. Между другото, вие пропуснахте нещо там.

— Имате предвид двете линии под прав ъгъл една спрямо друга, които едва-едва се виждат под думите? Не сметнах, че те могат да бъдат от някакво практическо значение.

— Вие винаги придавате голяма важност на мислите си, Хейстингс. Но нека да се прехвърлим от загадката на жълтия жасмин върху загадката на къррито.

— Добре. Кой е сипал отровата в него? Защо? Тук може да задават безброй въпроси. А Линг, разбира се, го е приготвил. Но защо той ще иска да убива господаря си? Да не би да е член на тайно китайско дружество или нещо от този род? В пресата пишат от време на време за такива веща. „Тайното дружество на Жълтия жасмин“,

вероятно. Освен това да не забравяме и за Джерълд Пейнтър. — Направих пауза.

— Да — каза Поаро, като кимаше с глава. — Да не забравяме и за Джерълд Пейнтър, както казвате. Той ще наследи чичо си. Но онази нощ той е вечерял навън.

— Той може да се е добрал до някои от съставките на кърито — предположих аз. — И се е погрижил да го няма в къщата, за да не опита от ястието.

Мисля, че разсъжденията ми доста впечатлиха Поаро. В погледа, който той ми отправи, имаше по-голямо внимание и уважение от това, което бе проявявал към мен досега.

— Той се връща късно — размишлявах аз, като чертаех един хипотетичен случай. — Вижда светлината в кабинета на чичо си, влиза и като открива, че планът му се е провалил, натиква стареца в огъня.

— Мистър Пейнтър, който е в доста добра форма за своите петдесет и пет години, не би позволил да бъде изгорен до смърт без борба, Хейстингс. Такова възстановяване на събитията не е правдоподобно.

— Добре, Поаро — извиках аз — Мисля, че почти пристигнахме. Нека да чуем какво мислите вие!

Поаро ми отправи една усмивка, изду гръдния си кош и започна тържествено:

— Допускайки, че това е убийство, веднага изниква въпросът — защо точно по този начин? Мога да се сетя само за една причина — да не се открие самоличността, след като лицето е изгорено до неузнаваемост.

— Какво? — извиках аз. — Смятате, че...

— Един момент, Хейстингс. Тъкмо щях да кажа, че просто разглеждам такава теория. Има ли някакво основание да се смята, че тялото не е на мистър Пейнтър? Възможно ли е да има някой друг, чието тяло да е това? Аз проучвам тези два въпроса и накрая отговарям и на двата отрицателно.

— О! — каза аз, доста разочарован. — И тогава?

Очите на Поаро заблестяха.

— И тогава, казвам си аз, след като тук има нещо, което не разбирам, ще бъде добре, ако взема и разследвам случая. Не трябва да позволявам да бъда изцяло завладян от „Великата Четворка“. А! Вече

пристигаме. Малката ми четка за дрехи, къде ли се е дянала? А, ето я — изчеткайте ме, моля ви, а след това и аз ще извърша същата услуга за вас.

— Да — каза замислено Поаро, като остави настрана четката, — човек не бива да се оставя да бъде погълнат от една идея. А аз съм изложен на такава опасност. Представете си, приятелю мой, че дори тук, в този случай, аз съм изложен на тази опасност. Онези две линии, които вие споменахте — едната вертикална, а другата под прав ъгъл спрямо първата — какво представляват те, ако не началото на една цифра 4?

— Боже мой, Поаро — извиках аз със смях на уста.

— Не е ли абсурдно? Навсякъде ми се привижда ръката на „Великата Четворка“. Няма да е зле да използвам умствените си способности в съвсем друга насока. А! Ето го и Джап, който идва да ни посрещне.

ГЛАВА X

РАЗСЛЕДВАМЕ В КРОФТЛЪНДС

Инспекторът от Скотланд Ярд наистина ни чакаше на перона и ни поздрави топло.

— Е, мосю Поаро, това е добре. Сметнах, че ще пожелаете да бъдете посветени в този случай. Страхотна загадка, нали?

Въпросът му показваше, досетих се аз, че е напълно объркан и че се надява Поаро да му подметне нещо.

Джап бе с кола, която ни чакаше и ние отидохме с нея до Крофтлъндс. Това се оказа една квадратна, бяла къща, доста непретенциозна и покрита с пълзящи растения, включително и яркия жълт жасмин. Джап погледна нагоре към него заедно с нас.

— Трябва съвсем да е изкуфял, за да почне да пише такива работи, бедният стар човечец — отбеляза той. — Може би е имал халюцинации и е смятал, че се намира навън.

Поаро му се усмихваше.

— Какво е било според вас, добри ми стари Джап? Нещастен случай или убийство?

Инспекторът изглеждаше малко затруднен от въпроса.

— Ако не беше това с кърито, без съмнение щях да приема, че е било нещастен случай. Няма логика в това да се държи главата на жив човек в огъня — той би съборил къщата с писъците си.

— А! — каза Поаро с нисък глас. — Какъв глупак съм бил! Кръгъл идиот! Вие сте по-умен от мен, Джап.

Джап бе доста изненадан от комплимента — обикновено Поаро бе отдаден единствено на изключителна себевъзхвала. Той почервеня и измърмори нещо от рода, че това далеч не било така.

Той ни поведе през къщата до стаята, където бе станала трагедията — кабинета на мистър Пейнтър. Това бе широка, ниска стая, с кожени кресла и книги, подредени върху лавици до стените.

Поаро веднага погледна към прозореца, който водеше към тераса, покрита с чакъл.

— Прозорецът беше ли отключен? — попита той.

— Точно там е цялата работа, разбира се. Когато докторът напуснал тази стая, той просто затворил вратата зад себе си. На следващата сутрин тя била намерена заключена. Кой я е заключил? Мистър Пейнтър? А Линг твърди, че прозорецът бил затворен и залостен. Доктор Куентин, от друга страна, има впечатлението, че той е бил затворен, но не и залостен, макар че не може да се закълне нито в едното, нито в другото. Ако той можеше да си спомня, това щеше да бъде от голямо значение. Ако човекът е бил убит, някой трябва да е влязъл в стаята яли през вратата, или през прозореца. Ако е било през вратата, то това е работа на вътрешен човек, ако е било през прозореца, би могло да бъде който и да е. Първото нещо, което направили, след като разбили вратата, било да отворят широко прозореца. А прислужницата, която сторила това, смята, че той не е бил залостен, но макар тя да е ценен свидетел, на нея не може да се разчита — за каквото и да я попитате, тя все ще си спомни!

— Ами ключа?

— Отново се връщаме на него. Той бе на пода сред отломките от вратата. Може да е паднал от ключалката, може да е бил изпуснат там от някой от влезлите хора, или може да е бил бутнат под вратата отвън.

— Всъщност всичко е „може би“?

— Намерихте точната дума, мосю Поаро. Точно така е.

Поаро се оглеждаше наоколо, като се мръщеше недоволено.

— Не мога да видя светлина — мърмореше той. — А, ето сега нещо проблесна, но веднага се изгуби отново в тъмнината. Не съм напилал нишката — не виждам мотива.

— Младият Джерълд Пейнтър е имал солиден мотив — отбеляза мрачно Джап. — Мога да ви кажа, че навремето той е водил доста буен живот. И екстравагантен. Вие също знаете що за стока са художниците — нямат и капка морал.

Поаро не обърна голямо внимание на унищожителните критики на Джап по отношение на темперамента на художниците. Вместо това той се усмихна многозначително.

— Добри ми Джап, защо имам чувството, че се опитва те да ми хвърлите прах в очите? Със сигурност знам, че този, когото подозирате, е китаецът. Но вие хитрувате. Хем искате да ви помогна — хем не желаете да разкриете всичките си карти.

Джап избухна в смях.

— Винаги си оставате същият, мистър Поаро. Да, бих се обзаложил, че е китаецът, ще си го призная сега. Близо до ума е, че той е човекът, който е подправил кърито и щом може да направи един опит да очисти господаря си, нищо не му пречи да направи и втори за една вечер.

— Чудя се дали би могъл — каза тихо Поаро.

— Аз пък не мога да разбера мотива му. Някакво езическо отмъщение или нещо от този род, предполагам.

— Чудна работа — каза отново Поаро. — Не е имало грабеж? Нищо не е изчезнало? Нито скъпоценности, нито дари или документи?

— Не. Тоест почти не.

Аз наострях уши, също и Поаро.

— Не е имало грабеж, искам да кажа — обясни Джап. — Но старият тип е пишел нещо като книга. Научихме за нея едва тази сутрин, когато пристигна писмо от издателите, в което те питаха за ръкописа. Изглежда той е бил току-що привършен. Младият Пейнтър и аз претърсихме къщата отгоре до долу, но не можахме да открием и следа от ръкописа — той трябва да го е скрил някъде.

Очите на Поаро гreeха с онази зелена светлина, която познавах толкова добре.

— Как се е казвала тази книга? — попита той.

— Мисля, че беше „Скритата ръка в Китай“.

— Аха! — почти възкликна Поаро. След това добави бързо: — Нека да видя китаеца, А Линг.

Изпратиха да повикат китаеца и след малко той се дотътри със сведени надолу очи и полюшваща се плитка. Невъзмутимото му лице не показваше и следа от вълнение.

— А Линг — каза Поаро, — съжалявате ли, че господарят ви е мъртъв?

— Много съжалява. Той добър господар.

— Знаете ли кой го е убил?

— Не знам. Кажа на полицаи, ако знам.

Въпросите и отговорите продължиха. Със същото невъзмутимо лице А Линг описа как е приготвил кърито. Готвачът нямал нищо общо с него, заяви той, ничии други ръце не са го докосвали, освен неговите собствени. Аз се чудех дали той знаеше накъде го водят тези негови

признания. Той също така упорито твърдеше, че прозорецът към градината е бил залостен онази вечер. Ако е бил отворен на следващата сутрин, това означава, че сам господарят му го е отворил. Накрая Поаро го освободи.

— Достатъчно, А Линг. — Китаецът бе вече на врата, та, когато Поаро го повика обратно. — И казвате, че нищо не знаете за Жълтия Жасмин?

— Не, какво трябва да знам?

— Нито за знака, който бе изписан под него?

Докато говореше, Поаро се наведе напред и бързо начерта нещо върху една прашна малка масичка. Бях достатъчно близо, за да го видя, преди той да го изтрие. Една вертикална линия, втора, под прав ъгъл спрямо първата, и още една линия, която завършваше едно голямо 4. Ефектът върху китаеца бе като удар от електрически ток. За миг лицето му се скова от ужас. След това, също така внезапно, то стана отново невъзмутимо и като повтори тържествено, че не знае, той се оттеглил.

Джап замина да търси младия Пейнтър. Поаро и аз останахме сами.

— „Великата Четворка“, Хейстингс! — извика Поаро. — Отново „Великата Четворка“. Пейнтър е бил голям пътешественик. В неговата книга несъмнено е имало някаква жизненоважна информация, отнасяща се до деянията на Номер Едно, Ли Чанг Йен, главатаря и мозъка на „Великата Четворка“.

— Но кой... как...

— По-тихо, идват насам.

Джерълд Пейнтър бе приятен млад мъж, доста слабоват на вид. Той имаше мека кестенява брада и ексцентрична вратовръзка с преливащи се цветове. Отговаряше с голяма охота на въпросите на Поаро.

— Вечерях при едни наши съседни, семейство Уикърли — обясни той. — В колко часа съм се прибрал? О, към единадесет. Аз имам секретен ключ, знаете. Всички прислужници си бяха легнали и аз естествено си помислих, че и чичо ми е сторил същото. Всъщност тогава ми се стори, че зърнах онзи китайски просяк, А Линг — тихата стъпка — да се шмугна зад ъгъла на антрето, но реших, че ми се е привидяло.

— Кога видяхте за последен път чичо си, мистър Пейнтър? Искам да кажа, преди да дойдете да живеете при него?

— О! Едва когато навърших десет години, Той се скара с брат си — моя баща — знаете.

— Но той ви е намерил отново без много трудности, нали? Независимо от многото години, които са били изминали?

— Да, имах голям късмет, че видях съобщението на адвоката.

Поаро не зададе повече въпроси.

Следващият ни ход бе да посетим доктор Куентин. Разказът му в основни линии бе същият, който той бе разказал по време на следствието и нямаше много какво да добави. Той ни прие в кабинета си след като бе привършил току-що с прегледите на пациентите си. Изглеждаше интелигентен мъж. В него се забелязваше известна старомодност, която добре подходеше на неговото пенсне, но аз предположих, че той е напълно в крак с времето по отношение на своите методи на лечение.

— Така ми се иска да си спомня за прозореца — каза открито той, — но е доста рисковано да се връщаш назад в мислите си — човек може да стане прекалено сигурен за нещо, което никога не е съществувало. Това е психология, нали, мосю Поаро? Знаете ли, прочел съм всичко за вашите методи и мога да кажа, че съм ваш възторжен почитател. Предполагам, напълно сигурно е, че прашецът опиум е бил сложен в кърито от китаеца, но той никога няма да си признае, както и ние никога не ще узнаем защо го е направил. Но да се бутне човек вътре в огъня — струва ми се, че това не подхожда много на характера на нашия китайски приятел.

Аз поднесох на Поаро моя коментар върху последното изречение на доктора, като се спускахме надолу по главната улица на Маркет Хандфърд.

— Мислите ли, че той е вкарал вътре свой съучастник? — попитах аз. — Между другото, предполагам, че може да се разчита на Джап да го държи под око? (Инспекторът бе отишъл до полицейския участък по някакви свои дела.) — Емисарите на „Великата Четворка“ са доста пъргави.

— Джап държи под око и двамата — каза мрачно Поаро. — Те са неотстъпно следени от момента, в който бе намерено тялото.

— Добре, във всеки случай ние знаем, че Джерълд Пейнтър няма нищо общо с това.

— Вие винаги знаете много повече от мен, Хейстингс, и това вече започва да ме уморява.

— О, стара лисицо — засмях се аз. — Никога няма да промените нрава си.

— За да бъда честен, Хейстингс, случаят ми е пределно ясен сега — всичко, с изключение на думите жълт жасмин — и аз май ще се съглася с вас, че те нямат никакво отношение към престъплението. В случаи като този човек трябва да реши кой от всичките лъже. Аз вече сторих това. И все пак...

Както си вървеше до мен, той внезапно хукна и влезе в една близка книжарница. Излезе оттам след няколко минути, прегърнал един пакет. След малко към нас се присъедини и Джап и ние всички потърсихме подслон в странноприемницата.

Следващата сутрин аз спях до късно. Когато влязох в запазената за нас всекидневна, намерих Поаро, вече там, да крачи нагоре-надолу из стаята с лице, изкривено в агония.

— Не разговаряйте с мен! — извика той, като махна възбудено с ръка. — Поне докато не се уверя, че всичко е наред, че арестуването е извършено. Ах, колко слаб психолог съм бил, Хейстингс — ако един умиращ човек пише съобщение, то е, защото е важно. Всички казваха — „Жълт жасмин? Има много жълт жасмин, който расте по стените на къщата — това не означава нищо.“ Добре, какво означава тогава? Означава точно това, което иска да каже. Слушайте. — Той вдигна нагоре една малка книга, която държеше в ръката си. — Приятелю мой, хрумна ми, че ще бъде добре да разследвам този въпрос. Какво точно представлява жълтият жасмин? Тази малка книжка ми каза. Слушайте. — Той зачете: — *Gelsemini Radix*. Жълт жасмин. Състав: Алкалоиди — гелсемин силна отрова, действаща като кониин; гелсемин действащ като стрихнина; гелсеминова киселина и прочие. Гелсеминът представлява могъщо средство за потискане на централната нервна система. На един по-късен етап от неговото действие той парализира нервните окончания на двигателната система и в големи дози причинява световъртеж и загуба на мускулна сила. Смъртта настъпва вследствие на парализа на дихателния център. Виждате ли, Хейстингс? Още в началото нещо ми проблесна в ума,

когато Джап направи своята забележка за това как жив човек е бил натикан в огъня. Чак по-късно аз осъзнах, че всъщност човекът, който е бил изгорен е бил вече мъртъв.

— Но защо? С каква цел?

— Приятелю мой, ако вие трябваше да застреляте човек, или да го намушкате с нож, след като той е умрял, ще бъде съвсем видно, че раните са били нанесени след смъртта. Но ако главата му е направена на въглен, никой няма да разследва за някакви неясни причини за смъртта. Освен това, човек, който очевидно едва е избегнал да не бъде отровен на вечеря, не е много вероятно да бъде отровен непосредствено след това. Кой лъже — това е въпросът, който изниква винаги. Аз реших да повярвам на А Линг...

— Какво? — възкликнах аз.

— Вие сте изненадан, Хейстингс? А Линг знаеше за съществуването на „Великата Четворка“, това бе очевидно — така очевидно, че бе ясно, че до онзи момент той не знаеше нищо за тяхната връзка с убийството. Ако той е бил убиецът, той щеше да бъде в състояние да запази съвършено невъзмутимото изражение на лицето си. И така, аз реших да повярвам на А Линг и съсредоточих подозренията си върху Джерълд Пейнтър. Струваше ми се, че Номер Четири би могъл много лесно да изиграе ролята на един отдавна изгубен племенник.

— Какво! — извиках аз. — Номер Четири?

— Не, Хейстингс, той не е Номер Четири. Веднага щом прочетох статията за жълтия жасмин, аз видях истината. Всъщност тя се набиваше в очи.

— Както винаги — казах студено аз, — тя не се наби в моите.

— Защото не искате да използвате малките си сиви клетки. Кой е имал възможност да подправи кърито?

— А Линг. Никой друг.

— Никой друг? Ами докторът?

— Но това е било после.

— Разбира се, че е било после. В кърито, сервирано на мистър Пейнтър, не е имало и следа от опиум, но обзет от подозренията, които доктор Куентин е събудил у него, старецът въобще не хапва от кърито, а го запазва, за да подаде на своя медицински консултант, когото той извиква съгласно плана. Доктор Куентин пристига, взема кърито и

слага инжекция на мистър Пейнтър — със стрихнин, казва той, но всъщност с жълт жасмин — отровна доза. Когато наркотикът започва да действа, той си тръгва, след като отключва прозореца. След това, през нощта, той се връща, влиза през прозореца, намира ръкописа и бута мистър Пейнтър в огъня. Той не забелязва вестника, който пада на пода, закриван от тялото на стареца. Пейнтър е разбрал какъв наркотик са му дали и се е помъчил да обвини „Великата Четворка“ за своето убийство. За Куентин е било лесно да размеси опиум в кърито, преди да го даде за анализ. Той ни пробутва своята версия за разговора си със стареца и споменава небрежно за инжекцията със стрихнин, в случай че белегът от иглата на спринцовката бъде забелязан. Подозрението веднага се насочва в две посоки — или е нещастен случай, или вината е на А Линг, който е сложил отрова в кърито.

— Но доктор Куентин не може да бъде Номер Четири?

— Струва ми се, че може. Няма съмнение, че има и истински доктор Куентин, който вероятно е някъде в чужбина. Номер Четири просто се е дегизирал като него за кратко време. Уговорката с доктор Бълайтоу е била направена задочно, тъй като човекът, който първоначално е трябвало да го замества, се разболял в последната минута.

В този миг вътре нахълта Джап със силно зачервено лице.

— Хванахте ли го? — извика нетърпеливо Поаро.

Останал без дъх, Джап поклати глава.

— Бълайтоу се е върнал тази сутрин от почивката си — извикан с телеграма. Подател неизвестен. Другият човек си е заминал снощи. Въпреки това, ще го заловим.

Поаро поклати безмълвно глава.

— Мисля, че няма — каза той и разсеяно начерта с вилицата си едно голямо 4 върху масата.

ГЛАВА XI

ШАХМАТНА ЗАДАЧА

С Поаро често вечеряхме в малък ресторант в Сохо. Една вечер, когато бяхме там, забелязахме един приятел на съседната маса. Това бе инспектор Джап и тъй като на масата ни имаше свободно място, той дойде и седна при нас. От последната ни среща с него бе минало известно време.

— Въобще не се отбивате да ни видите напоследък — заяви Поаро с укор. — Не сме се срещал и още от аферата с жълтия жасмин, а това беше прели близо месец.

— Бях на север — ето защо. Как вървят работите ви? „Великата Четворка“ са все така силни, а?

Поаро поклати пръст към него с укор.

— А! Вие ми се подигравате, но „Великата Четворка“ — тя съществува.

— О! Не се съмнявам в това, но светът не се върти около тях, както разбирате.

— Приятелю мой, вие много грешите. Тази „Велика Четворка“ е най-могъщата сила на злото в света днес. Никой не знае към каква цел се стремят те, но никога досега не е съществувала такава престъпна организация. Тя се оглавява от най-съвършения ум в Китай, а членовете ѝ са американски милионер и францужойка — светило в науката, а за четвъртия...

Джап го прекъсна.

— Знам, знам. Старата песен на нов глас. Май започвате малко да се вманиачавате на тази тема, мосю Поаро, Нека за разнообразие да поговорим за нещо друго. Интересувате ли се от шах?

— Играл съм шах, да.

— Чухте ли за оная странна история вчера? Среща между двама шахматисти със световна слава и единият от тях умира по време на играта?

— Да, чух нещо за това. Единият от играчите е бил доктор Савароноф, шампион на Русия, а вторият, който получил сърдечна криза — блестящият млад американец Гилмър Уилсън.

— Точно така. Савароноф победи Рубинщайн и стана шампион на Русия преди няколко години. За Уилсън казваха, че е втори Капабланка.

— Много странна случка — размишляваше Поаро. — Ако не греша, вие проявявате особен интерес към нея.

Джап се засмя смутено.

— Улучихте право в целта, мосю Поаро. Озадачен съм. Уилсън бе здрав като бик — нямаше и следа от сърдечно заболяване. Смъртта му е напълно необяснима.

— Подозирате, че доктор Савароноф го е отстранил от пътя си? — извиках аз.

— Едва ли — отвърна сухо Джап. — Мисля, че никой, дори и руснак, не би убил друг човек, само и само да не бъде победен на шах — така че, доколкото разбирам, отговорът трябва да се търси някъде другаде. Докторът е смятан за много голяма клечка — втори след Ласкър, казват.

Поаро кимна замислено.

— Тогава какво точно имате предвид? — попита той. — Защо е трябвало Уилсън да бъде отровен? Тъй като, предполагам, вие подозирате, че става въпрос за отравяне.

— Естествена Сърдечен удар означава сърцето ти да спре да бие — казано просто и ясно. Това е официалното становище на един лекар в момента, но насаме той ми подшушна, че не е удовлетворен.

— Кога ще бъде извършена аутопсията?

— Довечера. Смъртта на Уилсън била повече от внезапна. Той изглеждал напълно добре и както местел една от фигурите, внезапно паднал напред — мъртъв!

— Има много малко отрови, които действат по подобен начин — възрази Поаро.

— Знам. Аутопсията ще ни помогне, надявам се. Но защо някой ще иска да отстрани Гилмър Уилсън — това бих искал да узная! Тих и скромнен млад човек. Той бе току-що пристигнал от Щатите и очевидно нямаше нито един враг в света.

— Изглежда невероятно — разсъждавах аз.

— Съвсем не — каза Поаро, като се усмихваше. — Джап има своя теория, виждам.

— Да, мосю Поаро. Но мисля, че отровата не е била предназначена за Уилсън — тя е била предназначена за другия човек.

— Савароноф?

— Да. Савароноф влязъл в конфликт с болшевиките по време на избухването на революцията. Дори било съобщено, че е мъртъв. В действителност той избягал и в продължение на три години търпял невероятни лишения в сибирската пустош. Страданията му са били толкова големи, че той коренно се променил. Приятелите и познатите му заявяват, че е станал неузнаваем. Косата му е побеляла и въобще целият му външен вид е на невероятно състарен човек. Той е полуинвалид и рядко излиза навън, живее сам с племенницата си, Соня Давидоф, и един руски прислужник в апартамент надолу по Уестминстър. Възможно е все още да смята, че го следят. Естествено, той въобще не искаше да участва в шахматното състезание. На няколко пъти отказа категорично и едва когато вестниците подхванаха тази история и започваха да вдигат шум около „неспортсменския отказ“, той отстъпи. Гилмър Уилсън от своя страна не спираше да го предизвиква с упоритостта на истински янки и накрая получи това, което искаше. Сега ви питам, мосю Поаро, защо той не е желал срещата? Защото не е искал да привлече вниманието към себе си. Не е искал никой да влезе и дирите му. Това е моето решение — Гилмър Уилсън е бил очистен по погрешка.

— Имали някой, който би могъл да бъде лично облагодетелстван от смъртта на Савароноф?

— Ами неговата племенница, предполагам. Наскоро той е наследил огромно богатство. Оставено му е от мадам Сахароф, чийто съпруг бил захарен спекулант при стария режим. Те са имали малък романс преди, предполагам, и тя упорито отказвала да повярва на съобщенията за неговата смърт.

— Къде е била проведена шахматната среща?

— В собствения апартамент на Савароноф. Той е инвалид, както ви казах.

— Имало ли е много зрители там?

— Поне дузина, вероятно повече.

Поаро направи изразителна гримаса.

— Бедни ми Джап, задачата ви не е лесна.

— Веднъж да се убедя със сигурност, че Уилсън е бил отровен, ще мога да продължа.

— Не ви ли е минало междувременно през ум, ако вашата догадка, че целта е била да бъде убит Савароноф, се окаже вярна, че убиецът може отново да опита?

— Разбира се, че да. Двама души наблюдават апартамента на Савароноф.

— Това ще бъде много полезно, ако някой се отбие там с бомба в ръка — каза сухо Поаро.

— Май ви заинтригувах, мосю Поаро — каза Джап с грейнало лице. — Искате ли да дойдете до моргата и да видите тялото на Уилсън, преди докторите да започнат своята работа? Кой знае, може би иглата на вратовръзката да е накриво и това да ви даде ценна улика, която да разреши загадката?

— Скъпи ми Джап, цяла вечер ме сърбяха пръстите да оправя вашата собствена. Ще позволите, да? Е, сега е много по-приятно за окото. Да, на всяка цена, нека да отидем до моргата.

Забелязах, че вниманието на Поаро е изцяло погълнато от новия проблем. Толкова много време бе изминало, откакто той не бе проявявал интерес към външен случай и аз много се зарадвах, като видях, че е възвърнал предишната си форма.

Що се отнася до мен, аз почувствах дълбока жал, когато погледнах надолу към неподвижното тяло и сгърченото лице на злочестия млад американец, който бе намерил смъртта си по толкова странен начин. Поаро внимателно изследва трупа. Никъде нямаше следи, с изключение на малък белег върху лявата ръка.

— Докторът казва, че това е изгаряне, а не порязване — обясни Джап.

Вниманието на Поаро бе отправено към съдържанието на джобовете на мъртвеца, което един по ли иди разстла пред нас. То не бе кой знае колко — носна кърпичка, ключове, портфейл, пълен с банкноти и няколко маловажни писма. Но един предмет, който стоеше отделно от другите, изпълни Поаро с интерес.

— Шахматна фигура! — възкликна той. — Бял офицер. Това в джоба му ли беше?

— Не, стиснато в ръката. Доста се поизмъчихме, докато го изкараме от пръстите му. Трябва да се върне на доктор Савароноф по някое време. Това е част от един много красив комплект шахматни фигури от гравирана слонова кост.

— Позволете ми аз да му го върна. Това ще ми послужи за повод да отида там.

— Аха! — извиха Джап. — Значи искате да се включите в случая?

— Признавам си го. Вие така изкусно разпалихте интереса ми.

— Това е добре. Успяхте да пропъдите мрачното си настроение. Виждам, че и капитан Хейстингс е доволен.

— Точно така — казах аз, смеейки се.

Поаро се обърна назад към тялото.

— Няма ли някаква друга подробност, която да ми кажете за... него? — попита той.

— Мисля, че няма.

— Нито дори... че е бил левичар?

— Вие сте магьосник, мосю Поаро. Как открихте това? Той наистина е бил левичар. Не че това има нещо общо със случая.

— Абсолютно нищо — побърза да се съгласи Поаро, виждайки, че Джап е леко смутен. — Малка шегичка от моя страна — това е всичко. Обичам да ви поднасям такива шегички, пали знаете?

Излязохме навън в добро разположение на духа.

Следващата сутрин ни свари на път за апартамента на доктор Савароноф в Уестминстър.

— Соня Давидоф — размишлявах аз. — Хубаво име.

Поаро спря и ми хвърли поглед, пълен с отчаяние.

— Винаги търсите романтиката! Вие сте непоправим. Току-виж Соня Давидоф се окаже нашата стара приятелка и враг графиня Росакоф, та това да ви послужи за урок.

При споменаването на графинята лицето ми помръкна.

— Но, Поаро, нима подозирате, че...

— О, не, не. Пошегувах се. „Великата Четворка“ не е обсебила съзнанието ми чак до такава степен, каквото я да казва Джап.

Вратата на апартамента бе отворена от прислужник с подчертано вдървено лице. Трудно можеше да се приеме, че това невъзмутимо изражение може някога да изразява чувства.

Поаро показа картичка, върху която Джап бе напраскал няколко думи, с които ни представяше, и бяхме въведени в едва ниска и дълга стая с богати драперии и антикварни предмети. На стените висяха по една-две чудесни икони, а подът бе застлан с изящни персийски килими. Върху една маса се мъдреше самовар.

Аз разглеждах една от иконите, за която прецених, че има значителна стойност, когато се обърнах и видях Поаро проснат върху пода. Колкото и да бе красив килимът, едва ли заслужаваше толкова близко внимание.

— Нима този килим е толкова ценен? — попитах аз.

— А? О, килимът ли? Не, аз не разглеждах килима. Но той наистина е един удивителен образец, твърде красив, за да бъде безпричинно закован с голям гвоздей през средата. Не, Хейстингс — каза той, когато се приближих към него. — Гвоздеят не е там сега. Но е останала дупката.

Внезапен шум зад нас ме накара бързо да се обърна, а Поаро да скочи чевръсто на крака. В очертанията на вратата стоеше едно момиче. Очите й, приковани в нас, бяха изпълнени с подозрение. Тя бе със среден ръст, с красиво, доста навъсено лице, тъмносини очи и черна коса, подстригана късо. Гласът й, когато заговори, бе мек и звучен, и напълно неанглийски.

— Страхувам се, че чичо ми не може да ви приеме. Той е инвалид в тежка форма.

— Това е жалко, но може би вие ще бъдете така добра да ми помогнете вместо него. Вие сте мадмоазел Давидоф, нали?

— Да, аз съм Соня Давидоф. Какво искате да научите?

— Аз разследвам онзи печален случай от предишната нощ — смъртта на мистър Гилмър Уилсън. Какво можете да ми разкажете за него?

Очите на момичето се отвориха широко.

— Той почина от сърдечен удар — както играеше шах.

— Полицията не е толкова сигурна, че е било... сърдечен удар, мадмоазел.

Момичето направи жест, изпълнен с ужас.

— Значи е било вярно, тогава — извика тя. — Иван е бил прав.

— Кой е Иван и защо казвате, че е бил прав?

— Иван е този, който ви отвори вратата — той ми каза, че по негово мнение Гилмър Уилсън не е умрял от естествена смърт, а е бил отровен по погрешка.

— По погрешка?

— Да, отровата е била предназначена за чичо ми.

Тя напълно бе забравила първоначалното си недоверие и говореше разпалено.

— Защо казвате това, мадмоазел? Кой би желал да отрови доктор Савароноф?

Тя поклати глава.

— Не знам. В неведение съм. А чичо ми, той не иска да ми се довери. Това е естествено, може би. Виждате ли, той почти не ме познава. Виждал ме е само като дете и едва сега, когато дойдох да живея с него тук в Лондон, ме вижда за втори път. Но все пак със сигурност зная, че той се страхува от нещо. Ние имаме много тайни общества в Русия и един ден дочух нещо, което ме наведе на мисълта, че именно такова общество го е накарало да изпадне в този страх. Кажете ми, мосю — тя пристъпи една крачка към нас и снижи гласа си, — чували ли сте някога за организация, наречена „Великата Четворка“?

Поаро почти подскочи. Очите му щяха да изскочат от смайване.

— Защо вие... какво знаете за „Великата Четворка“, мадмоазел?

— Значи тогава има такава организация! Дочух да се споменава и попитах чичо ми за нея. Никога не съм виждала по-уплашен човек. Той побеля целият от страх и започна да трепери. Той се страхува от тях, мосю, много се страхува, сигурна съм в това. И по погрешка те убиват американеца, Уилсън.

— „Великата Четворка“ — промърмори Поаро. — Винаги „Великата Четворка“! Изумително съвпадение, мадмоазел, вашият чичо е все още в опасност. Трябва да го спася. Сега ми разкажете точно събитията от онази фатална вечер. Покажете ми шахматната дъска, масата, как са седели двамата мъже — всичко.

Тя отиде в единия край на стаята и донесе малка масичка. В горната ѝ повърхност бяха изящно вградени сребърни и черни квадрати, които представляваха шахматна дъска.

— Масата бе изпратена на чичо ми като подарък преди няколко седмици с молбата той да я използва при следващата среща, в която ще

участва. Тя се намираше в средата на стаята — ето така.

Поаро изследва масата прекалено внимателно според мен, Той въобще не провеждаше разследването по начина, по който аз бих го провел. Много от неговите въпроси ми изглеждаха безсмислени, а за наистина жизненоважни неща той сякаш нямаше какво да попита. Заклучих, че неочакваното споменаване на „Великата Четворка“ го е извадило напълно от равновесие.

След като изследва в продължение на една минута масата и точното място, която тя бе заемала, той помоли да види шахматните фигури. Соня Давидоф му ги донесе в една кутия. Той разгледа бегло една-две от тях.

— Изящен комплект — разсеяно измърмори той.

И отново нямаше въпроси — какви напитки са били сервирани или какви хора са присъствали.

Прочистих многозначително гърлото си.

— Не смятате ли, Поаро, че...

Той ме прекъсна безцеремонно.

— Не мислете, приятелю мой. Оставете всичко на мен. Мадмоазел, напълно ли е невъзможно да видя чичо ви?

Лека усмивка озари лицето й.

— Да, той ще ви приеме. Разбирате ли, задачата ми е първо да проверявам всички непознати.

Тя изчезна. Чух шепот от гласове в съседната стая и след минута тя се върна и ни направи знак да влезем.

Човекът, който лежеше там на кушетката, бе внушителна личност. Висок, измършавял, с огромни гъсти вежди, бяла брада и изпито лице в резултат на гладуване и несгоди, доктор Савароноф бе човек с подчертана индивидуалност. Забелязах особената форма на главата му, необикновено високото чело. Един велик шахматист трябва да има и велик ум, знаех аз. Личеше си, че доктор Савароноф е вторият най-добър шахматист в света.

Поаро се поклони.

— Мосю доктор, мога ли да говоря с вас насаме?

Савароноф се обърна към племенницата си.

— Остани ни, Соня.

Тя послушно излезе.

— И сега, сър, какво има?

— Доктор Савароноф, вие скоро сте получили огромно богатство. Ако вие... починете внезапно, кой ще го наследи?

— Аз съм направил завещание, в което съм оставил всичко на моята племенница, Соня Давидоф. Да не би да предполагате...

— Нищо не предполагам, но вие не сте виждали племенницата си от дете. Би било лесно за всеки да влезе в нейната роля.

Савароноф изглеждаше като гръмнат от това предположение. Поаро продължи спокойно.

— Но стига толкова за това — аз просто ви предупреждавам. Това, което искам да направите сега, е да опишете шахматната партия от онази вечер.

— Какво искате да кажете — да я опиша?

— Ами аз самият не играя шах, но разбирам, че има най-различни обичайни начини за започване — гамбит, не го ли наричаха така?

Доктор Савароноф се усмихна леко.

— А-а, сега ви разбирам. Уилсън започна с Рой Лопес — едно от най-солидните начала, което често се използва при турнирни срещи.

— И колко време бяхте играли, когато стана трагедията?

— Трябва да беше на третия или четвъртия ход, когато Уилсън внезапно падна мъртъв върху масата.

Поаро се надигна да си върви. Той зададе последния си въпрос, който сякаш беше без всякакво значение, но аз знаех какво се криеше зад него.

— Нещо да е ял или пил?

— Уиски със сода, мисля.

— Благодаря ви, доктор Савароноф. Повече няма да ви безпокоя.

Иван бе в преддверието, за да ни изпрати. Поаро се спря за малко на прага.

— Апартамента под този, знаете ли кой живее там?

— Сър Чарлс Кингуел, член на парламента, сър. Макар че наскоро бе даден под наем заедно с обзавеждането.

— Благодаря ви.

Излязохме навън под яркото зимно слънце.

— Е, добре, Поаро — избухнах аз. — Не мисля, че този път вие се отличихте с нещо. Въпросите ви бяха повече от нелогични.

— Така ли смятате, Хейстингс? — погледна ме трогателно Поаро. — Че бях bouleverse^[1], да. Вие какво щяхте да попитате?

Аз обсъдих внимателно въпроса и след това изложих плана си на Поаро. Той слушаше, доколкото ми се стори, с подчертан интерес. Монологът ми продължи почти до дома ни.

— Отлично, много проникателно от ваша страна, Хейстингс — каза Поаро, като пхна ключа в ключалката и тръгна пред мен нагоре по стълбите. — Но напълно излишно.

— Излишно! — възкликнах аз, смаян. — Ако човекът е бил отровен...

— Аха — извика Поаро, като се хвърли върху една бележка, която лежеше върху масата. — От Джап. Точно както си мислех. — Той ми я подхвърли. Тя бе кратка и ясна. Не са били открити никакви следи от отрова, нито е имало нещо, което да покаже от какво е умрял американецът. Виждате — каза Поаро, — че нашите въпроси щяха да бъдат напълно излишни.

— Досетихте се за това предварително?

— „Прогнозирай вероятния резултат от раздаването“ — цитира Поаро една задача по бридж, която наскоро бе отнела доста от моето време. — Mon ami, когато човек прави това успешно, тогава не го нарича досещане.

— Хайде да не търсим под вола теле — казах нетърпеливо аз. — Вие предвидихте това?

— Да.

— Как?

Поаро бръкна с ръка в джоба си и извади... един бял офицер.

— О! — извиках аз. — Забравили сте да го върнете на доктор Савароноф.

— Заблуждавате се, приятелю мой. Онзи офицер все още кротува в левия ми джоб. Взех другия офицер от кутията с шахматни фигури, която мадмоазел Давидоф бе така любезна да ми позволи да разгледам. Множественото число на офицер е офицери.

Той натърти на последната дума. Аз бих напълно объркан.

— Но защо сте го взели?

— Parbleu! Исках да видя дали са напълно еднакви. — Поаро ги погледна, като леко наклони главата си на една страна. — Така и изглеждат, признавам. Но човек не трябва да приема нито един факт

наготово, докато не бъде доказан. Донесете ми, моля ви, малките везни.

С безкрайно внимание той претегли двете фигури и след това се обърна към мен с грейнало от триумф лице.

— Бях прав. Виждате ли, аз бях прав. Невъзможно е да се измами Еркюл Поаро.

Той се втурна към телефона и зачака нетърпеливо.

— Джап ли е? А, Джап, това сте вие. На телефона е Еркюл Поаро. Наблюдавайте прислужника, Иван. В никакъв случай не го оставяйте да ви се изплъзне от ръцете. Да, да, така е, както казах.

Той тресна слушалката обратно на мястото ѝ и се обърна към мен.

— Не разбирате ли, Хейстингс? Ще обясня. Уилсън не е бил отровен, той е бил убит с електрически ток. През средата на една от онези фигури минава тънка метална жичка. Масата е била предварително приготвена и сложена на определено място върху пода. Когато офицерът е бил поставен на едно от сребърните квадратчета, токът е преминал през тялото на Уилсън, убивайки го незабавно. Единствената следа бе изгарянето от електрически ток на ръката му — лявата му ръка, тъй като е бил левичар. „Специалната маса“ е представлявала един изключително хитър механизъм. Масата, която изследвах, бе копие, напълно безобидно. Тя е била поставена на мястото на първата веднага след убийството. Всичко е било изпълнено от долния етаж, който, ако си спомняте, е бил даден под наем заедно с обзавеждането. Но поне един съучастник е имало и в апартамента на Савароноф. Момичето е агент на „Великата Четворка“, което се стреми да наследи парите на Савароноф.

— А Иван?

— Дълбоко подозирам, че Иван е не някой друг, а известният Номер Четири.

— Какво?

— Да. Този човек е удивителен актьор. Той може да се превъплъщава в която си поиска роля.

Аз си спомних миналите ни приключения: надзирателя от лудницата, помощника на месаря и учтивия доктор — всичките те бяха напълно различни едни от друг.

— Това е поразително — казах аз накрая. — Всичко съвпада. Савароноф е предугадил заговора и затова е бил против участието си в шахматната партия.

Поаро ме погледна без да продума. След това се обърна рязко назад и започна да крачи нагоре-надолу.

— Да имате случайно някоя книга за шахмат, топ ами? — внезапно попита той.

— Мисля, че имам някъде.

Трябваше известно време да потършувам, но накрая все пак я намерих и я занесох на Поаро, който потъна в едно кресло и се зачете с най-голямо внимание.

След около четвърт час телефонът иззвъня. Аз вдигнах слушалката. Беше Джап. Иван бил напуснал апартамента, носейки голям пакет. Скочил в едно чакащо такси и преследването започнало. Той явно се опитвал да се изплъзне от преследвачите си. Накрая изглежда повярвал, че е успял и отишъл с колата до една голяма запусияла къща в Хампстед. Къщата била обградена.

Разказах всичко това на Поаро. Той само ме погледна, сякаш едва разбираше какво му казвам. После вдигна книгата за шаха.

— Чуйте това, приятелю мой. Това е начало Рой Лопес. След това възниква въпросът какъв ще бъде най-добрият трети ход на черните. Те могат да избират между различни защити. Третият ход на белите е този, който е убил Гилмър Уилсън. Още при третия ход — това нищо ли не ви говори?

Нямах и най-малката представа какво може да означава това и му го казах.

— Да предположим, Хейстингс, че докато си седите в креслото, чуете външната врата да се отваря и затваря, какво бихте си помислили?

— Бих си помислил, че някой е излязъл, предполагам.

— Да, но нещата винаги могат да бъдат разглеждани от два ъгъла. Някой е излязъл — или някой е влязъл — две напълно различни заключения, Хейстингс. Но ако сте избрали погрешното, след малко от нейде ще изпълзи някое несъответствие, което ще ви покаже, че сте объркали пътя.

— Какво означава всичко това, Поаро?

— Поаро скочи на крака с внезапно бликнала енергия.

— Това означава, че съм бил кръгъл идиот. Бързо, бързо, към апартамента в Уестминстър, Все още можем да стигнем навреме.

Хукнахме за там с едно такси. Поаро въобще не отговаряше на развълнуваните ми въпроси. Втурнахме се нагоре по стълбите. Неколкократните ни позвънявания и почуквания не доведоха до отговор, но като се заслушах внимателно, долових едно глухо стенали е, което идваше отвътре.

Оказа се, че портиерът на входа има резервен ключ и след няколко отказа, накрая той склони да го използва.

Поаро отиде направо във вътрешната стая. Лъхна ни острата миризма на хлороформ. На пода лежеше Соня Давидоф, завързана и със запушена уста, като носът и устата ѝ бяха покрити с голям напоен тампон от памук. Поаро го разкъса и предприе мерки да я съживи. След малко пристигна лекар и Поаро я предаде на неговите грижи. След това ме дръпна настрана. От доктор Савароноф нямаше и следа.

— Какво означава всичко това? — попитах слисан аз.

— Това означава, че, изправен пред две еднакви по вид съждения, аз съм избрал погрешното. Вие ме чухте да казвам, че ще бъде лесно за който и да е да влезе в ролята на Соня Давидоф, тъй като чичо ѝ не я е виждал от толкова много години?

— Да.

— Ами вярно е също така и точно обратното. Би било лесно за който и да е да изиграе ролята на чичото.

— Какво?

— Савароноф наистина е умрял при избухването на революцията. Човекът, който претендираше, че е избягал и търпял ужасни трудности и несгоди, човекът, толкова променен, „че дори неговите собствени приятели не могли да го познаят“, който успял да се докопа до огромно богатство...

— Да. Кой е бил той?

— Номер Четири. Нищо чудно, че е бил уплашен, когато Соня му казала, че е дочула един от неговите лични разговори за „Великата Четворка“. Той отново се изплъзна от ръцете ми. Досетил се е, че аз в края на краищата ще попадна на вярната следа и затова изпрати честния Иван на лов за диви патици по възможно най-криволичещия маршрут, упои с хлороформ момичето и се измъкна, като без съмнение

вече е реализирал повечето от ценните книжа, оставени от мадам Сахароф.

— Но... кой се е опитал да го убие тогава?

— Никой не се е опитвал да го убива. Набелязаната жертва е бил Уилсън, от началото до края.

— Но защо?

— Приятелю мой, Савароноф е бил вторият най-добър шахматист в света. По всяка вероятност Номер Четири не е знаел дори най-елементарните правила на играта. Съвсем ясно е, че той не може да участва в една истинска партия шах. Той опитал всичко, което могъл, само и само да избегне състезанието. Когато това се провалило, съдбата на Уилсън била предрешена. Той в никакъв случай не е трябвало да разбере, че великият Савароноф дори не знае да играе шах, Уилсън често започвал с начало Рой Лопес и е било сигурно, че и сега ще го използва. Номер Четири нагласил нещата така, че смъртта да настъпи при третия ход, преди да настъпят някакви усложнения в защитата.

— Но, скъпи мой Поаро — упорствах аз, — да не би да си имаме работа с луд? Аз внимателно следях вашите разсъждения и признавам, че трябва да сте прав, но да убие човек, само и само да продължи да играе ролята си! Със сигурност е имало и по-прости начини от този да излезе от това затруднено положение? Той е могъл да каже, че неговият лекар му е забранил да се подлага на напрежението на едно шахматно състезание.

Поаро сбърчи чело.

— Естествено, Хейстингс — каза той, — имало е и други начини, но нито един от тях не е бил толкова убедителен. Освен това за вас да убиеш човек е недопустимо, нали? В съзнанието си Номер Четири не разсъждава по същия начин. Аз се поставям на негово място, нещо, което е невъзможно за вас. Представям си неговите мисли. Той се наслаждава на ролята си на гротмайстор в тази партия. Не се и съмнявам, че той е присъствал на шахматни турнири, за да изучава ролята си. Той седи, потънал в мисли, и бърчи чело, дава си вид, че в момента обмисля велики комбинации, а през цялото време се е смеел вътрешно. Той съзнава, че знае всичко на всичко два хода — както и това, че повече не му е необходимо. Това от друга страна ще му помогне да предвиди момента, който ще бъде най-подходящ за... О, да,

Хейстингс, започвам да разбирам нашия приятел и неговата психология.

Аз свих рамене.

— Е, добре, предполагам, че сте прав, но не мога да разбера защо трябва да се поема риск, който може така лесно да бъде избегнат.

— Риск! — изсумтя Поаро. — Къде се е криел този риск? Щеше ли Джап да разреши проблема? Не. Ако Номер Четири не бе допуснал една малка грешка, той нямаше да бъде изложен и на най-нищожния риск.

— А грешката му? — попитах аз, въпреки че подозирах какъв ще бъде отговорът.

— Mon ami, той пренебрегна малките сиви клетки на Еркюл Поаро.

Поаро си има своите добродетели, но скромността не е между тях.

[1] Bouleverse (фр) — Поразен — Б.пр. ↑

ГЛАВА XII

КАПАН С ПРИМАМКА

Беше в средата на януари — един типичен английски зимен ден в Лондон, влажен и мръсен. Поаро и аз седяхме в две кресла, придърпани доста близо до огъня. Долавях, че приятелят ми ме гледа с шеговита усмивка, значението на която не можех да разгадая.

— Какво сте се замислили? — попитах безгрижно аз.

— Спомних си, приятелю мой, че в средата на миналото лято, когато пристигнахте, вие ми казахте, че възнамерявате да останете в страната само няколко месеца.

— Така ли казах? — попитах аз, доста сковано. — Не си спомням.

Усмивката на Поаро стана по-широка.

— Така казахте, *mon ami*. После променихте плановете си, нали?

— И защо?

— По дяволите, Поаро, наистина ли смятате, че ще ви оставя тук сам-самичък, когато насреща ви е онази „Велика Четворка“?

Поаро кимна леко.

— Точно така си и мислех. Вие сте верен приятел, Хейстингс. Значи сте останали тук, за да ми помагате. А жена ви — малката Пепеляшка, както я наричате — какво казва тя?

— Аз не влязох в подробности, разбира се, но тя ме разбра. Тя е последният човек, който би поискал да загърбя приятел в нужда.

— Да, да, тя също е верен приятел. Но се очертава тази работа да продължи доста дълго.

Аз кимнах, доста обезкуражен.

— Шест месеца вече — размишлявах аз. — И къде сме? Знаете ли Поаро, все си мисля, че трябва да... ъ-ъ-ъ... да направим нещо.

— Винаги така енергичен, Хейстингс! И какво точно искате да направим?

Този въпрос бе малко трудничък, но аз нямах намерение да отстъпвам.

— Трябва да предприемем настъпление — настоявах аз. — Какво сме свършили през всичкото това време досега?

— Повече, отколкото смятате, приятелю мой. В края на краищата ние установихме самоличността на Номер Две и Номер Три и научихме доста неща за начините и методите на Номер Четири.

Аз се пооживих. По начина, по който Поаро представи нещата, те не изглеждаха толкова зле.

— О, да, Хейстингс, ние сме свършили много. Вярно е, че не съм в състояние да предявя обвинения нито срещу Райлънд, нито срещу мадам Оливие — кой би ми повярвал? Спомняте ли си, когато един път си въобразих, че съм успял да хвана Райлънд натясно? Въпреки всичко аз информирах за моите подозрения някои инстанции, най-висшите — Лорд Падингтън, който прибягна до помощта ми в случая с откраднатите чертежи на подводницата, е запознат с цялата информация, отнасяща се до „Великата Четворка“ — и докато другите може да се съмняват, той вярва. Където и да се намират, каквото и да правят Райлънд, мадам Оливие и самият Ли Чанг Йен, винаги ще има един включен прожектор, който ще осветява всеки един от техните ходове.

— А Номер Четири? — попитах аз.

— Както казах току-що — започвам да научавам и разбирам неговите методи. Вие може да се усмихвате, Хейстингс, но да проникнеш в нечия личност, да знаеш какво точно той ще направи при дадени обстоятелства — това е началото на успеха. Това е нещо като дуел между нас, и докато той непрекъснато издава своя начин на мислене, аз се стремя да не му позволявам да разгадава моя. Той е под светлината на прожектора, аз съм в сянката. Казвам ви, Хейстингс, с всеки изминал ден страхът им от мен расте именно поради моята умишлена неактивност.

— Във всеки случай те са ни оставили на мира — отбелязах аз. — Няма повече опити за покушение върху живота ви, нито каквито и да било засади.

— Не — каза замислено Поаро. — Общо взето, това ме учудва доста. Особено когато има един-два доста очевидни начина, по които биха могли да ни атакуват и които, сигурен съм, не може да не са им минали през ум. Досещате ли се какво искам да кажа?

— Някаква адска машина от един или друг вид? — рискувах аз.

Поаро цъкна остро с език с изчерпано търпение.

— О, не! Аз ви карам да използвате въображението си, а единственото свястно нещо, което можете да измислите, е бомба в камината. О, я виж ти, нямам кибрит, ще взема да се поразтърча навън, независимо от лошото време. Извинявайте, приятелю мой, но възможно ли е да четете едновременно „Бъдещето на Аржентина“, „Огледало на обществото“, „Отглеждане на домашни животни“, „Алената нишка“ и „Спорт в Скалистите планини“?

Аз се разсмях и признах, че в момента цялото ми внимание е ангажирано от „Алената нишка“. Поаро поклати тъжно глава.

— Тогава върнете другите обратно върху лавицата! Никога, никога не ще доживея мига, в който вие ще приемете систематичността и методичността като свои черти. За какво тогава е тази лавица за книги?

Аз се извиних смирено и Поаро, след като върна обратно провинилите се томове, всеки на мястото му, излезе навън и ме остави да се наслаждавам необезпокояван на избраната от мен книга.

Трябва да призная обаче, че бях задрямал, когато почукването на мисис Пиърсън по вратата ме събуди.

— Телеграма за вас, капитане.

Разкъсах оранжевия плик без голям интерес.

След това обаче седнах като вкаменен.

Това бе телеграма от Бронсън, управителя на моето южноамериканско ранчо, и в нея се казваше следното:

Мисис Хейстингс изчезна вчера, страхувам се отвлечена от някаква банда наричаща се „Великата Четворка“ изпратете инструкции уведомихме полицията, но още няма никакви следи. Бронсън.

Отпратих с жест мисис Пиърсън и продължих да седя като гръмнат, препрочитайки думите отново и отново. Пепеляшка — отвлечена! В ръцете на омразната „Велика Четворка“. Господи, какво можех да направя?

Поаро! Трябва да намеря Поаро. Той ще ми даде съвет. Той ще съумее някак си да ги хване натясно. След няколко минути той ще се

върне. Трябва търпеливо да изчакам дотогава. Но Синдарела — в ръцете на „Великата Четворка“!

Отново се почука. За пореден път се показва главата на мисис Пиърсън.

— Бележка за вас, капитане — донесе я някакъв невеж китаец. Той чака долу.

Сграбчих я от нея. Тя бе кратка и ясна.

„Ако искате да видите съпругата си отново, тръгнете незабавно с приносителя на тази бележка. Не оставяйте никакво съобщение на приятеля си или в противен случай тя ще пострада.“

Подписана бе с едно голямо 4.

Какво трябваше да направя? Какво бихте направили вие, които четете това, ако бяхте на моето място?

Нямах време да мисля. Пред очите ми имаше само едно — Синдарела в плен на онези сатани. Трябваше да се подчиня — не смеех да рискувам и косъм да падне от главата ѝ. Трябва да тръгна с този китаец и да го следвам, където и да ме заведеше тон. Това бе капан, да, и означаваше залавяне и възможна гибел, но в него за примамка бе заложено най-скъпото за мен същество в света и това не оставяше никакво място за колебание.

Това, което ме безпокоеше много, беше, че няма да мога да оставя никакво съобщение за Поаро. Веднъж да го насоча по следите ни и всичко би могло все пак да се оправи! Смея ли да рискувам? На пръв поглед не бях поставен под наблюдение, но въпреки това се колебаех. За китаеца щеше да бъде така лесно да се качи в стаята и да се увери дали спазвам дословно заповедта. Защо не го правеше? Това негово въздържане ме направи още по-подозрителен. Аз бях видял толкова много от всемогъществото на „Великата Четворка“, че им приписвах почти свръхчовешки възможности. Доколкото знам, дори и малкото мърляво слугинче би могло да бъде един от агентите им.

Не, не смеех да рискувам. Но едно нещо можех да направя — можех да оставя телеграмата. Той щеше да научи тогава, че Синдарела е изчезнала и кой е отговорен за нейното изчезване.

Всичко това ми мина през ума за по-кратко време, отколкото ми отне да го разкажа. Не бе изминала и минута, когато нахлупих шапката върху главата си и заслизах надолу по стълбите към мястото, където ме чакаше моят водач.

Приносителят на съобщението бе един висок невъзмутим китаец, облечен в спретнати, но доста износени дрехи. Той се поклони и ми заговори. Английският му бе сносен, но интонацията му бе леко напевна.

— Вие капитан Хейстингс?

— Да — казах аз.

— Вие дайте ми бележка, моля.

Бях предвидил тази молба и му подадох късчето хартия, без да продумам. Но това не бе всичко.

— Вие имате телеграма днес, да? Току-що пристигнала? От Южна Америка, да?

Отново осъзнах съвършенството на тяхната шпионска система — или тяхната тънка проникателност. Бронсън не можеше да не ми телеграфира. Те са изчакали, докато телеграмата ми бъде доставена и веднага след това са предприели атаката.

Нищо добро нямаше да излезе от това да се отрича нещо, което е повече от очевидно.

— Да — казах аз. — Наистина получих телеграма.

— Вие я донесе, да? Донесете сега.

Заскърцах със зъби, но какво можех да сторя? Изтичах отново нагоре по стълбите. Като правех това, аз мислех да се доверя на мисис Пиърсън, във всеки случай поне що се отнасяше до изчезването на Синдарела. Тя беше на площадката, но близо зад нея стоеше малката прислужница и аз се поколебах. Ако тя беше шпионин — думите от бележката затанцуваха пред очите ми „тя ще пострада“. Влязох във всекидневната, без да продумам.

Взех телеграмата и тъкмо се канех да излязат когато ме осени една идея. Не можех ли да оставя някакъв знак, който не би означавал нищо на враговете ми, но Поаро ще го разбере? Забързано отидох до лавицата с книги и съборих четири книги на пода. Нямаше опасност Поаро да не ги забележи. Те веднага щяха да подразнят погледа му и той със сигурност би намерил това за необичайно, особено след малката поучителна лекция от негова страна. След това хвърлих една

лопата въглища в огъня и се постарях да изръся четири бучки върху решетката. Бях направил всичко, което можех — и се молех на Бога Поаро да изтълкува правилно знаците.

Забързах отново надолу. Китаецът взе телеграмата от мен, прочете я, след това я сложи в джоба си и с кимване ме подкани да го последвам.

Пътят, по който той ме поведе, бе дълъг и изморителен. Качихме се първо на автобус, след това пътувахме доста време с трамвай, като през цялото време маршрутът ни неотклонно водеше на изток. Преприяхме през непознати квартали, за чието съществуване никога не бях и сънувал. Сега бяхме вече край доковете, досетих се аз и осъзнах, че ме водят в сърцето на Чайнатаун.

Пряко волята си аз потреперих. Водачът ми не спираше да пристъпва напред, като ме водеше по тесни и криволичещи улички, потънали в мизерия, докато накрая спря пред една порутена къща и почука четири пъти на вратата.

Тя бе незабавно отворена от друг китаец, който отстъпи встрани, за да ни направи път да влезем. Дрънченето на затварящата се зад мен врата прозвуча като погребален звън, който попари и последните ми надежди. Аз наистина бях в ръцете на врага.

Сега ме предадох на втори китаец. Той ме поведе надолу по някакви разхлопани стълби до една изба, пълна с бали и бурета, която бе пропита с остър мирис на източни подправки. Почувствах се изцяло погълнат от атмосферата на Изтока — забулена, вероломна, зловеща...

Внезапно водачът ми претърколи настрани две от бъчвите и аз видях нисък отвор в стената, наподобяващ тунел. Той ми направи знак да продължа. Тунелът бе доста дълъг и твърде нисък, за да мога да ходя в него изправен. Накрая обаче той се разшири до размерите на коридор и няколко минути по-късно ние се озовахме в друга изба.

Моят китаец пристъпи напред и почука четири пъти по една от стените. Една цяла секция от стената се отмести, откривайки тясна вратичка. Преприях през нея и за мое безкрайно учудване се озовах в нещо подобно на палат от „1001 нощ“ — ниска и продълговата стая под земята, с окачени по стените богати ориенталски коприни, окъпана в светлина и изпълнена с ухание на парфюми и подправки. Имаше петшест дивана, покрити с коприна, а подът бе застлан с изящни килими,

китайска изработка. В дъното на стаята имаше ниша, отделена от стаята със завеса. Иззад завесата до нас долетя един глас.

— Доведохте ли нашия почетен гост?

— Ваше превъзходителство, той е тук — отговори моят водач.

— Нека нашият гост влезе — бе отговорът.

В същия момент завесата бе дръпната встрани от нечия невидима ръка и аз се озовах пред един огромен диван, отрупан с възглавнички, върху който седеше висок слаб ориенталец, облечен в красиво извезана мантия и както личеше по дължината на ноктите на ръцете му — човек с високо обществено положение.

— Седнете, моля ви, капитан Хейстингс — каза той, като ме подкани с ръка. — Вие се отзовахте на молбата ми да дойдете незабавно, радвам се да видя това.

— Кой сте вие? — попитах аз. — Ли Чанг Йен?

— О, не, аз съм само един от скромните слуги на моя господар. Изпълнявам неговите повеления, това е всичко — както други негови слуги правят същото в други страни — в Южна Америка, например.

Пристъпих крачка напред.

— Къде е тя? Какво сте направили с нея там?

— Тя е на безопасно място — където никой не може да я намери. Засега тя е невредима. Забележете, че казвам засега.

Ледени тръпки запълзяха надолу по гърба ми, като гледах усмихващия се дявол пред мен.

— Какво искате? — извиках аз. — Пари?

— Драги ми капитан Хейстингс. Ние не се интересуваме от вашите дребни спестявания, мога да ви уверя. Не — извинете ме — това бе много интелигентно предположение от ваша страна. Вашият колега не би се справил, струва ми се.

— Предполагам — казах с усилие аз, — че сте искали да падна в капана ви. Е, добре, успяхте. Дошъл съм тук с отворени очи. Правете каквото искате с мен, но нея я пуснете. Тя не знае нищо и не може да ви бъде от никаква полза. Вие я използвахте, за да ме пипнете — и ето, аз съм при вас и това урежда нещата.

Ориенталецът, без да престава да се усмихва, погали гладката си буза, като ме наблюдаваше косо през тесните цепки на очите си.

— Бързате твърде много — каза мъркащо той. — Това въобще... не урежда нещата. Всъщност нашата истинска цел не е „да ви

пипнем“, както вие се изразихте. Но чрез вас ние се надяваме да пипнем вашия приятел, мистър Еркюл Поаро.

— Страхувам се, че няма да можете да го направите — казах аз, като се изсмях.

— Това, което предлагам, е следното, — продължи онзи отсреща, като думите му се низеха една след друга сякаш въобще не беше ме чул. — Вие ще напишете на мосю Еркюл Поаро едно писмо, такова писмо, което ще го накара да доприпка насам и да дойде при вас.

— Няма да направя такова нещо — казах ядосано аз.

— Последствията от един отказ ще бъдат неприятни.

— По дяволите вашите последствия.

— Алтернативата може да е смърт.

Неприятна тръпка пробяга надолу по гръбнака ми, но аз се постарях да придам храбро изражение на лицето си.

— Няма смисъл да ме заплашвате или насилвате. Запазете заплахите си за вашите китайски страхливци.

— Моите заплахи са напълно истински, капитан Хейстингс. Питам ви отново — ще напишете ли това писмо?

— Няма да го напиша, още повече че вие няма да посмеете да ме убиете. Полицията за нула време ще ви погне по петите.

Събеседникът ми бързо плесна с ръце. Двама китайски слуги се появиха като от изневиделица и ме сграбчиха здраво за двете ръце. Техният господар им каза нещо бързо на китайски и те ме повлякоха по пода до едно място в ъгъла на голямата стая. Единият от тях се наведе и изведнъж, без ни най-малко предупреждение подът поддаде под краката ми. Само благодарение ръката на другия китаец, с която той ме задържа, аз не полетях надолу в зейналата бездна. Тя бе мастиленочерна и дочух шума от течаща юда.

— Реката — каза моят мъчител от мястото си на дивана. — Помислете си добре, капитан Хейстингс. Ако отново откажете, ще полетите с главата надолу към вечността и ще срещнете смъртта си в тъмните дълбоки води. За последен път — ще напишете ли това писмо?

Аз не съм по-смел от другите хора. Признавам си честно, че бях уплашен до смърт и обзет от паника. Този китайски дявол говореше сериозно, сигурен бях в това. Сбогом на добрия стар свят. Пряко волята ми гласът ми малко потрепери, когато отговорих.

— За последен път — не. По дяволите вашето писмо!
След това неволно затворих очи и на един дъх си казах
молитвата.

ГЛАВА XIII

МИШКАТА ВЛИЗА В КАПАНА

Не са много чести моментите в живота на човек, когато той стои на ръба на вечността, но когато казах тези думи в оная изба в Ийст Енд, аз бях абсолютно сигурен, че те са последните ми думи на този свят. Аз се стегнах, за да посрещна смело шока от онези черни, стремително течащи води под мен и предварително почувствах ужаса от главоломното падане.

Но за моя изненада до ушите ми долетя тих смях. Отворих очи. Подчинявайки се на един знак от мъжа на дивана, двамата тъмничари ме заведоха обратно на старото ми място срещу него.

Вие сте смел мъж, капитан Хейстингс — каза той. — Ние от Изтока ценим храбростта. Мога да кажа, че очаквах да постъпите така. Това ни пренася във второто действие на вашата малка драма. Смърт за себе си вече посрещнахте — но ще посрещнете ли смъртта на някой друг?

— Какво искате да кажете? — попитах дрезгаво аз, като ме полази ужасен страх.

— Вие със сигурност не сте забравили дамата, която е в наша власт — Розата на Градината.

Аз впих поглед в него в безмълвна агония.

— Мисля, капитан Хейстингс, че вие ще напишете онова писмо. Вижте, имам при себе си бланка за телеграма. Съобщението, което ще напиша върху нея, зависи от вас и ще означава живот или смърт за съпругата ви.

Пот изби по челото ми. Мъчителят ми продължи, като се усмихваше приятелски и говореше с абсолютно хладнокръвие:

— Ето, капитане, писалката чака ръката ви. Вие трябва само да го напишете. Ако не...

— Ако не? — като ехо повторих аз.

— Ако не, жената, която обичате, ще умре — и то бавно. В свободното си време моят господар, Ли Чанг Йен, се забавлява като

изобретява нови и изтънчени методи за мъчение...

— О, Господи! Вие сте сатана! Не, не бихте направили това...

— Да ви разкажа ли за някои от неговите уреди за мъчение?

Без да обръща внимание на моя протестен вих, неговата реч продължи — гладко, спокойно — докато с вик на ужас аз не запуших с ръце ушите си.

— Достатъчно е, виждам. Вземете писалката и пишете.

— Не бихте посмели...

— Безсмислено е да говорите и вие го съзнавате. Вземете писалката и пишете.

— Ако го напиша?

— Жена ви ще бъде освободена. Телеграмата ще бъде изпратена незабавно.

— Откъде да знам, че вие няма да ме излъжете?

— Заклевам се в свещения гроб на моите прадеди. Освен това, преценете сам — защо ще искам да ѝ причинявам зло? Нейното задържане ще е изпълнило целта си.

— А... Поаро?

— Ще го държим на сигурно място, докато приключим нашите операции. След това ще го пуснем да си ходи.

— Ще се закълнете ли и за това в гроба на вашите прадеди?

— Вече се заклев един път. Това трябва да е достатъчно.

Сърцето ми се сви. Аз предавах своя приятел — за какво? За момент се поколебах — след което ужасната алтернатива изплува като кошмар пред очите ма Синдарела — в ръцете на тези китайски дяволи, умираща от бавни мъки...

Един стон пропълзя нагоре по гърлото ми. Сграбчих писалката. Може би ако внимателно обмислях думите на писмото, щях да успея да изпратя чрез тях предупреждение и Поаро ще може да избегне капана. Това бе единствената ми надежда.

Но дори и на нея не бе съдено да живее. Гласът на китаеца се повиши, благ и учтив.

— Позволете ми да ви диктувам.

Той направи пауза, прегледа няколко листа с бележки, които лежаха от едната му страна и след това продиктува следното:

Драги Поаро, мисля, че съм по следите на Номер Четири. Един китаец дойде този следобед и ме подмами тук с фалшиво съобщение. За щастие аз навреме прозрях хитрия му замисъл и му се изплъзнах. След това си разменихме ролите и аз успях да организирам едно малко преследване от моя страна — доста умело при това, мога да се похваля. Сега ще накарам едно чевръсто и будно хлапе да ви донесе това. Ще му дадете половин крона, нали? Обещах му я, при условие че предаде съобщението благополучно. Аз наблюдавам къщата и не смея да мръдна. Ще ви чакал до шест часа и ако не сте дошли дотогава, ще направя опит да се вмъкна в къщата сам. Това е твърде добър шанс, за да бъде пропуснат, а и, разбира се, момчето може да не ви намери. Но ако ви намери, накарайте го начаса да ви доведе тук. И си прикрийте скъпоценните мустаци, в случай че някой наблюдава от къщата и би могъл да ви познае.

Поздравявам ви набързо: АХ

С всяка дума, която пишех, изпадах във все по-дълбоко и по-дълбоко отчаяние. Цялата работа бе много хитро скроена. Осъзнах до какво съвършенство всяка една подробност от нашия живот е била изучена. Писмото звучеше така, сякаш бе написано от моята ръка. Признанието, че китаецът, който бе дошъл този следобед, е направил опит да ме подмами, обезсмисляше всички усилия, които положих, за да оставя моя „знак“ от четири книги. Поаро щеше да си помисли, че това наистина е било уловка, чийто замисъл съм успял да разгадая. Времето също така бе хитро разчетено. Щом получеше бележката, Поаро нямаше да има никакво време за губене и щеше начаса да се втурне насам със своя невинен на външен вид водач. Аз бях сигурен, че той щеше да постъпи именно по този начин, защото моята решимост да се промъкна вътре в къщата щеше да го докара тук под пара. Той винаги се отнасяше с някакво недоверие към моите способности, което аз не можех да си обясня. Той щеше да бъде убеден, че се излагам на опасност и че няма да мога да се справя с

положението и щеше веднага да довтаса тук, за да поеме лично командването.

Но нищо не можеше да се направи. Написах това, което ми казаха. Моят похитител взе бележката от мен, прочете я, след това кимна одобрително с глава и я връчи на един от мълчаливите си слуги, който изчезна с нея зад копринената завеса, прикриваща една врата.

С усмивка на лицето човекът срещу мен взе една бланка за телеграми и я попълни. След това ми я подаде.

Тя гласеше: „Освободете бялата птичка с най-голяма бързина“.

Въздъгнах с облекчение.

— Ще я изпратите веднага? — настойчиво попитах аз.

Той се усмихна и поклати глава.

— Тя ще бъде изпратена, когато мосю Еркюл Поаро е в ръцете ми. Не преди това.

— Но вие обещахте...

— Ако този план не успее, може отново да прибегна до нашата бяла птичка — за да ви склоня да се потрудите още малко.

Побелях от гняв.

— О, боже! Ако вие...

Той махна с тънката си и дълга жълта ръка.

— Бъдете спокоен, не смятам, че планът ще се провали. В мига, в който мосю Поаро е в ръцете ни, аз ще изпълня клетвата си.

— Ако ми изиграете някой номер...

— Аз се заклев в моите достойни прадеди. Не се страхувайте. Отдъхнете тук междувременно. Моите прислужници ще се погрижат да не ви липсва нищо, докато аз отсъствам.

Останах сам в това непознато подземно гнездо на разкоша. Вторият китайски слуга се бе появил отново. Единият от тях донесе храна и вода и ми ги предложи, но аз ги отклоних с ръка. Испитвах болка... болка в сърцето...

Внезапно господарят се появи отново, висок и величествен в копринената си мантия. Той започна да дава нареждания. По негова заповед аз бях избутан обратно през избата и тунела до къщата, в която бях влязъл първоначално. Там ме заведоха в една стая на приземния етаж. Кепенците на прозорците бяха спуснати, но през цепнатините в тях човек можеше да наблюдава улицата. Един дрипав старец се тътреше по отсрещната страна на улицата и когато го видях да прави

знак към прозореца, аз разбрах, че той е един от бандата и че стои на пост.

— Всичко е наред — каза китайският ми приятел. — Еркюл Поаро падна в капана. Той се приближава... сам, с изключение на момчето, което го води. Сега, капитан Хейстингс, ще трябва да свършите още нещо. Ако вие не се покажете, той няма да влезе в къщата. Когато той застане на отсрещната страна, вие трябва да излезете на прага и да му направите знак да влезе.

— Какво? — извиках аз с отвращение.

— Тази роля трябва да я изиграете сам. Спомнете си цената на провала. Ако Еркюл Поаро заподозре, че нещо не е наред и не влезе в къщата, вашата жена ще умре от Седемдесетте бавни вида смърт. А, ето го и него.

С биешо сърце и с чувство на смъртна болка погледнах през цепнатината в кепенците. Във фигурата, която крачеше по отсрещната страна на улицата, веднага познах моя приятел, въпреки че яката на палтото му бе вдигната и един огромен жълт шал закриваше долната част на лицето му. Тази походка не можеше да бъде сбъркана, както и начинът, по който държеше яйцевидната си глава.

Това бе Поаро, който ми идваше на помощ с чисто сърце, без да подозира нищо. До него отстрани подтичваше едно типично лондонско хлапе, с изцапано лице и дрипави дрешки.

Поаро се спря и погледна към къщата, докато момчето му говореше нещо оживено и сочеше насам. Бе време да действам. Излязох в преддверието. По знак от високия китаец един от слугите отключи вратата.

— Спомнете си цената на провала — каза врагът ми с нисък глас.

Бях навън на прага. Направих знак на Поаро. Той забърза към мен.

— Аха! Значи всичко е наред с вас, приятелю мой. Бях започнал да се тревожа. Успели сте да влезете вътре? Празна ли е къщата, тогава?

— Да — казах аз с нисък глас, като се мъчех да звучи естествена. — Трябва да има някъде таен изход от нея. Елате, влезте да го потърсим.

Прекрачих през прага назад. Нищо неподозиращият Поаро се приготви да ме последва.

И изведнъж нещо сякаш прещрака в главата ми. Видях с пределна яснота ролята, която играех — ролята на Юда.

— Назад. Поаро! — извиках аз. — Назад, ако ви е мил животът. Това е капан. Не се тревожете за мен. Изчезвайте веднага.

Още щом изрекох — или по-скоро изкрещях предупреждението си — нечии ръце ме сграбчиха като в менгеме. Един от китайските слуги се втурна покрай мен, за да хване Поаро.

Видях как последният отскача назад с вдигната високо ръка, след това изведнъж около мен започна да се вдига гъст дим, който ме задушаваше... убиваше...

Почувствах, че падам... че се задушавам... това бе смъртта.

Дойдох на себе си бавно и болезнено — всичките ми сетива бяха притъпени. Първото нещо, което съзрях, бе лицето на Поаро. Той седеше срещу мен и ме наблюдаваше със силно загрижено лице. Когато видях, че го гледам, той нададе вик на радост.

— А, вие се съвзехте! Идвайте на себе си. Всичко е наред! Приятелю мой — мой бедни приятелю!

— Къде съм? — попитах с болезнено усилие аз.

— Къде? Но огледайте се!

Огледах се наоколо. Напълно вярно, аз бях в старата позната обстановка. И върху решетката на камината стояха четирите еднакви бучки въглища, които внимателно бях изсипал там.

Поаро проследи погледа ми.

— О, да, това е било страхотна идея от ваша страна — тази, както и книгите. Виждате ли, ако някога ми кажат: „Този твой приятел Хейстингс, той май не е много умен, не е ли така?“, аз ще им отговоря: „Вие грешите.“ Идеята, която ви е хрумнала тогава, е била великолепна и изключителна.

— Значи сте разбрали значението им?

— Да не съм идиот? Естествено, че го разбрах. Тъкмо то ми даде предупреждението, от което се нуждаех и времето, за да обмисля плановете си. По един или друг начин „Великата Четворка“ ви е отвлякла. С каква цел? Съвсем ясно е, че не е за едните ви хубави очи — също и не поради това, че се страхуват от вас и искат да ви отстранят от пътя си. Не, тяхната цел бе прозрачна. Вие щяхте да бъдете използван като примамка, за да накарате великия Еркюл Поаро да падне в техните лапи. Аз отдавна съм се подготвил за нещо от този

род. Правя своите малки приготовления и след малко, както и очаквах, пристига пратеникът — едно такова невинно улично хлапе. Що се отнася до мен, аз се правя, че се хващам на въдицата и запрашвам с него и, за щастие, те ви позволяват да излезете на прага. Това бе единственото ми опасение, че можеше да се наложи първо да се справя с тях, преди да стигна мястото, където са ви скрили и че ще трябва да ви търся — напразно може би — след това.

— Да се справите с тях, така ли казахте? — политах немощно аз. — Сам-самичък?

— О, а това няма кой знае каква голяма хитрост. Подготви се предварително, за да ти е лесно — това е девизът на Скаутското движение, нали? Много добре казано. Що се отнася до мен, аз бях подготвен. Не много отдавна направих услуга на един много известен химик, чиято работа през войната бе тясно свързана с бойните отровни вещества. Той изобрети за мен една малка бомба — проста и лесна за носене — трябваше само да я хвърля и пуф! — всички се обгръщат в дим и... падат в безсъзнание. Веднага надувам една малка свирка и хоп! — долитат няколко от най-добрите момчета на Джап, които бяха поставили къщата под наблюдение много преди да пристигне момчето и които успяха да ни проследят по целия път до Лайшаус, за да поемат нещата в свои ръце.

— Но как стана така, че вие не загубихте също съзнание?

— Още едно щастливо хрумване. Нашият приятел Номер Четири (който без съмнение е съчинил онова хитроумно писмо) си позволи малка шега с моите мустаци, която ме улесни извънредно много, защото под маскировката на жълтия шал аз успях да си сложа един противогаз.

— Спомням си — извиках нетърпеливо аз и тогава, с думата „спомням си“, в мен изплува отново целият онзи смъртен ужас, който бях временно забравил, Синдарела.

Паднах назад със стон.

Трябва да съм изпаднал отново в безсъзнание за около минута-две. Дойдох на себе си, за да видя, че Поаро налива с усилие малко бренди между устните ми.

— Какво има, топ ами? Но какво има сега? Кажете ми.

Дума по дума аз му разказах цялата история, като не спирах да треперя по време на разказа си. Поаро нададе вик.

— Приятелю мой! Приятелю мой! Колко трябва да сте страдали! А аз да не знам нищо! Но успокойте се. Всичко е наред!

— Ще я намерите? Това ли искате да кажете? Но тя е в Южна Америка. А когато стигнем до нея — тя ще бъде мъртва много преди това... и само Бог ще знае как и по какъв мъчителен начин тя ще е умряла.

— Не, не, вие не разбирате. Тя е здрава и читава. Тя не е попадала дори за миг в техните ръце.

— Но аз получих телеграма от Бронсън?

— Не, не сте. Може да сте получили телеграма от Южна Америка, подписана „Бронсън“ — това е съвсем различно нещо. Кажете ми, никога ли не ви е минавало през ум, че организация от такъв мащаб, с пипала, обгърнали целия свят, може лесно да ни уязви, като използва малката Синдарела, която толкова много обичате?

— Не, никога — отвърнах аз.

— А, на мен пък ми мина през ум. Не ви казах нищо, тъй като не исках излишно да ви разстройвам — но взех мерки от своя страна. Всичките писма на жена ви изглеждат като че ли са писани от ранчото, но в действителност тя от три месеца е на едно безопасно място, измислено от мен.

Изгледах го продължително.

— Сигурен ли сте в това?

— Parbleu! Абсолютно. Те са ви измъчвали с една лъжа.

Обърнах глава настрани. Поаро сложи ръка на рамото ми. В гласа му имаше нещо, което не бях чувал преди.

— Знаем, че няма да ви се понрави, ако ви прегърна или покажа чувствата си. Ще постъпя като вас — британците. Няма да кажа нищо — абсолютно нищо, С изключение на едно — че в това наше последно приключение заслугите и почестите са изключително ваши и щастлив е този, който има приятел като вас!

ГЛАВА XIV.

ИЗРУСЕНАТА БЛОНДИНКА

Бях много разочарован от резултатите от бомбената атака на Поаро срещу къщата в Чайна Таун. Първо, водачът на бандата бе избягал. Когато хората на Джап долетели в отговор на свирката на Поаро, те намерили четирима китайци в безсъзнание в преддверието, но мъжът, който ме бе заплашил със смърт, не бил между тях. По-късно си спомних, че когато ме накараха да изляза на прага, за да подмамя Поаро да влезе в къщата, този човек бе останал назад в сянка. Можеше да се предположи, че той е бил извън опасната зона на газовата бомба и е успял да избяга през един от многобройните изходи, които ние впоследствие открихме.

От четиримата, останали в наши ръце, не научихме нищо. И най-детайлното разследване от страна на полицията не успя да открие нищо, което да ги уличи, че са били свързани с „Великата Четворка“. Това бяха обикновени обитатели от низшите социални прослойки на този квартал и те бяха в пълно неведение относно името Ли Чанг Йен. Един китайски джентълмен ги бе наел за прислужници в къщата на брега на реката и те не знаеха абсолютно нищо за личните му дела.

На следващия ден, с изключение на леко главоболие, аз напълно се бях възстановил от ефекта на газовата бомба на Поаро. Отидохме заедно до Чайнатаун и претърсихме къщата, от която бях спасен. Тя се състоеше от две паянтови постройки, свързани заедно посредством един подземен коридор. Приземните и горните етажи на двете постройки бяха необзаведени и запустели, зад разпадащите се кепенци се криеха счупени прозорци. Джап вече бе претършувал избите и бе открил входа към подземната стая, където бях прекарал един така неприятен половин час. По-подробното изследване потвърди впечатлението, което стаята ми бе направила предишната нощ. Коприните по стените и дивана, както и килимите на пода бяха с изящна изработка. Въпреки че знам много малко за китайското

изкуство, можех да оценя, че всеки един детайл в стаята бе съвършен представител на своя вид.

С помощта на Джап и на неколцина от неговите хора ние извършихме най-щателно претърсване на апартамента. Аз бях хранил големи надежди, че ще открием някакви важни документи. Списък, може би, на някои от най-важните агенти на „Великата Четворка“, или за шифровани записки на някои от техните планове, но не намерихме нищо от този род. Единствените документи, кои го открихме в пялото място, бяха бележките, с които китаецът се бе консултирал, докато ми диктуваше писмото до Поаро. Те съдържаха пълен обзор на нашите кариери и оценка на характерите ни, както и предложения чрез кои наши слабости ние бихме били най-добре атакувани.

Поаро се зарадва като дете на това откритие. Лично аз не виждах в него абсолютно никаква стойност, още повече че който и да бе съставил тези записки, той бе стигнал до абсурдни и погрешни изводи в някои от своите заключения. Изтъкнах това на приятеля си, когато се върнахме обратно в стаите си.

— Скъпи мой Поаро — казах аз, — сега вече знаете какво мисли врагът за нас, Той изглежда има силно преувеличена представа за силата на вашия ум и е подценил абсурдно моя, но аз не виждам какво толкова сме спечелили от това, че го знаем.

Поаро се захили по един доста обиден начин.

— Не виждате, Хейстингс, така ли? Ами сега, след като сме предупредени за някои от нашите недостатъци, ние със сигурност ще можем да се подготвим за някои от техните начини за нападение. Например, приятелю мой, ние знаем, че вие трябва да мислите, преди да действате. И още — ако срещнете червенокоса млада жена, изпаднала в беда, трябва да я погледнете — както казвате вие — с крайчеца на окото си, така ли е?

Техните записки съдържаха нелепи твърдения за някаква моя предполагаема импулсивност и внушаваха, че съм бил податлив на чара на млади жени, чиито коси имали еди-какъв си оттенък. Смятах казаното току-що от Поаро за проява на най-лош вкус, но за щастие успях да му отвърна със същото.

— А какво ще кажете за себе си? — попитах аз. — Ще се опитате ли да се излекувате от своята „самонадеяност и тщеславие“? От своето „педантично чувство за порядък“?

Аз си служех с цитати и видях, че моят отговор не му се понрави.

— О, без съмнение, Хейстингс, в някои неща те са се излъгали, но ще узнаят, когато му дойде времето. Междувременно ние научихме нещичко, а да знаеш, значи да си подготвен.

Последното бе станало любима негова аксиома напоследък и той я повтаряше толкова често, че бях започнал да мразя дори и нейното звучене.

— Ние знаем нещо, Хейстингс — продължи той, — да, знаем нещо — и това е за хубаво, но все още не знаем достатъчно. Трябва да узнаем повече.

— По какъв начин?

Поаро се разположи отново в креслото си, постави на мястото и една кутия кибрит, която бях хвърлил небрежно върху масата и зае позата, която познавах твърде добре. Ясно беше, че той се бе приготвил да изнесе една дълга лекция.

— Виждате ли, Хейстингс, ние трябва да се борим срещу четири противника, т.е. срещу четири различни личности. С Номер Едно ние никога не сме влизали в личен контакт — познаваме го, така да се каже, по делата на неговия ум — и мимоходом, Хейстингс, ще ви кажа, че започвам добре да разбирам този ум — ум много потаен и по ориенталски загадъчен — всеки един план и заговор, с които се сблъскахме, е роден в главата на Ли Чанг Йен. Номер Две в Номер Три са толкова могъщи и толкова високо, така че те за момента са неуязвими за нашите атаки. Въпреки всичко това, което им служи за защита, по един превратен начин служи и на нас. Те са винаги в светлината на прожекторите, затова движенията им трябва внимателно да бъдат режисирани. И така стигаме до последния член на бандата — стигаме до човека, известен като Номер Четири.

Гласът на Поаро се промени малко, както се случваше винаги, когато той говореше за тази конкретна личност.

— Номер Две и Номер Три могат да побеждават, да продължават по пътя си невредими благодарение на тяхната известност и осигурено обществено положение. Номер Четири побеждава поради обратната причина — той побеждава, като действа потайно. Кой е той? Никой не знае. Как изглежда? Отново никой не знае. Колко пъти сме го виждали ние с вас? Пет пъти, нали? А може ли някой от нас честно да каже, че ще го познае със сигурност, ако го види отново?

Бях принуден да поклатя отрицателно глава, като ровех из спомените си за онези пет различни личности, които, колкото и невероятно да изглеждаше, бяха един и същ човек. Плещестият надзирател от лудницата, човекът в закопчаното до горе палто в Париж, Джеймс, лакеят, мълчаливият млад лекар в случая с жълтия жасмин и руският професор. Нямахше дори и двама от тези хора, които да си приличат по някакъв начин.

— Не — казах безнадеждно аз. — Не разполагаме с абсолютно нищо, което може да ни насочи към някаква следа.

Поаро се усмихна.

— Не изпадайте, моля ви, толкова бързо в отчаяние. Ние знаем едно-две неща.

— Какви неща? — попитах скептично аз.

— Знаем, че той е човек със среден ръст и с нормален или светъл цвят на кожата. Ако бе висок и с мургаво лице, той никога нямаше да мине за русокосия, набит доктор. Детска играчка, разбира се, е било да сложи няколко допълнителни сантиметри или малко отгоре за ролята на Джеймс или професора. По същата логика той трябва да има къс и прав нос. Чрез умело гримиране може да се направят корекции на носа, но един голям нос не може да бъде скъсяван във всеки един миг. Освен това той трябва да е доста млад, в никакъв случай над тридесет и пет. Виждате, че вече разполагаме с нещо. Мъж между тридесет и тридесет и пет, среден на ръст, с нормален цвят на кожата, експерт в изкуството да се дегизира и с много малко или никакви собствени зъби.

— Какво?

— Точно така, Хейстингс. Като надзирател зъбите му бяха счупени и потъмнели, в Париж те бяха равни и бели, като доктор те бяха леко издадени, а като Савароноф кучешките му зъби бяха необикновено дълги. Нищо не променя лицето така много, както различните изкуствени зъби. Разбирате ли накъде ни води всичко това?

— Не съм — казах предпазливо аз.

— Както се казва, професията на човека е изписана на лицето му.

— Той е престъпник — извиках аз.

— Той е експерт в изкуството да се дегизира.

— То е същото.

— Доста общо твърдение, Хейстингс, което едва ли би било оценено от театралния свят. Не виждате ли, че човекът е, или е бил, по едно или друго време, актьор?

— Актьор?

— Но разбира се. Той владее до съвършенство цялата актьорска техника. Има два типа актьори — едни, които се възплъщават в ролята си и други, които успяват да наложат своята личност върху нея. От втория тип обикновено излизат актьори със силно подчертано личностно излъчване. Те хващат една роля и я моделират съобразно собствената си личност. За първия тип актьори, от друга страна, е много по-вероятно да играят мистър Лойд Джордж във ваниететни програми или да се превъплъщават в брадати старци в репертоарни пиеси. Именно измежду актьорите от първия тип трябва да търсим нашия Номер Четири. Той има великолепната дарба да се превъплъщава във всяка една роля, която играе.

Интересът ми започна да нараства.

— Значи предполагате, че ще можете да проследите и откриете неговата самоличност, като използвате връзката му със сцената?

— Вашият начин на разсъждение е винаги блестящ, Хейстингс.

— Щеше да бъде по-добре — казах студено аз, — ако тази идея ви бе дошла малко по-рано. Изгубихме доста време.

— Грешите, топ апи. Не сме изгубили повече време от това, което бе неизбежно. От няколко месеца насам моите агенти работят по тази задача. Джоузеф Айрънс е един от тях. Помните ли го? Те ми съставиха списък на хората, които отговарят на необходимите условия — млади мъже около тридесетте, с малко или повече безличен външен вид и с дарба да играят различни роли — при това мъже, които със сигурност са напуснали сцената през последните три години.

— Е, и? — казах аз, дълбоко заинтригуван.

— Списъкът, естествено, бе доста дълъг. От известно време ние работим по метода на елиминирането и накрая сведохме целия списък до четири имена. Ето ги и тях, приятелю мой.

Той ми подхвърли един лист хартия. Прочетох съдържанието му на глас.

— Ърнест Латръл. Син на енорийски свещеник от северна Англия. Винаги проявявал една или друга отрицателна черта на характера си. Изгонен от частното училище, в което учил. Стъпил на

сцената на двадесет и три годишна възраст. (Следваше списък с ролите, които е играл, с дати и места). Пристрастен към наркотици. Предполага се, че е заминал за Австралия преди четири години. След като напуснал Англия, следите му се губят. Възраст 32, височина 1.75, гладко обръснат, коса кестенява, нос прав, кожа светла, очи сиви.

— Джон Сейнт Мор. Измислено име. Истинското име е неизвестно. Смята се, че по произход е от лондонския Ийст Енд. На сцената е още от малък. Участвал е в роли във ваниететни програми. От три години няма вест за него. Възраст около 33, височина 1.73, стройно тяло, очи сини, цвят светъл.

— Остин Лий. Измислено име. Истинското име е Остин Фоули. От добро семейство. Винаги е имал влечение към театъра, проявявал се е в това отношение в Оксфорд. Блестящо досие от войната. Участвал е в... (Следваше обичайният списък, който включваше доста пиеси.) Запален е по криминологията. Получил нервна криза вследствие автомобилна катастрофа преди три години и половина и оттогава не се е появявал на сцената. Сегашните му координати неизвестни. Възраст 35, височина 1.74, светла кожа, очи сини, коса кестенява.

— Клод Даръл. Предполага се, че това е истинското му име. Произходът му е малка загадка. Играл е във ваниететни програми, както и в репертоарни пиеси. Изглежда не е имал близки приятели. Бил е в Китай през 1919. Върнал се през Америка. Изиграл няколко роли в Ню Йорк. Една вечер не се появил на сцената и оттогава от него няма и следа. Полицията в Ню Йорк съобщава заедно много загадъчно изчезване. Възраст около 33, коса кестенява, светъл цвят на кожата, очи сиви. Височина 1.75.

— Страшно интересно — казах аз, като оставих листа. — Значи това е резултатът от многомесечното разследване? Тези четири имена. Кое от тях сте склонен да подозирате?

Поаро направи красноречив жест.

— Моп аті, за момента този въпрос остава отворен. Бих могъл просто да ви посоча, че Клод Даръл е бил в Китай и Америка — факт, който не е без значение може би, но ние не трябва да позволяваме това да ни направи прекалено мнителни. Може да е чисто и просто едно съвпадение.

— А следващата стъпка? — попитах с нетърпение аз.

— Нещата вече са задвижени. Всеки ден ще излизат внимателно написани обяви. Те умоляват приятели и роднини на всеки един от тях да се свърже с моя адвокат. Дори и днес бихме могли... а, телефонът! Вероятно, както обикновено, са сбъркали номера и ще се извинят, че са ни обезпокоили, но може и... да, може нещо да се е случило. Прекосих стаята и вдигнах слушалката.

— Да, да, домът на мосю Поаро. Да, капитан Хейстингс е на телефона. О, вие ли сте, мистър МакНийл. (МакНийл и Ходжсън бяха адвокатите на Поаро.) Ще му кажа. Да, ще дойдем веднага.

Поставих обратно слушалката и се обърнах към Поаро, като очите ми щяха да изскочат от възбуда.

— Чуйте ме, Поаро, там е отишла една жена. Приятелка на Клод Даръл. Мис Флоси Монро. МакНийл иска да отидете при него.

— На часа! — извика Поаро, като изчезна в спалнята си и се появи отново с шапка.

Едно такси ни закара бързо до нашата цел и ние бяхме въведени в офиса на мистър МакНийл. На един фотьойл, с лице срещу адвоката, седеше дама, вече не в първа младост, чийто външен вид леко плашеше. Косата ѝ бе боядисана в невероятен жълт цвят и падаше на буйни къдри над ушите, клепачите и просто тежаха от черен грим, като не бе пожала ружа и червилото.

— А, ето го мосю Поаро! — каза мистър МакНийл. — Мосю Поаро, това е мис... ъ-ъ-ъ... Монро, която бе така добра да дойде при нас, за да ни даде информация.

— О, но това е толкова любезно! — извика Поаро.

Той пристъпи напред с голямо въодушевление и се ръкува топло с дамата.

— Мадмоазел е като разцъфтяло цвете в тази стара и прашасала кантора — добави той, без да го е грижа за чувствата на мистър МакНийл.

Това безумно ласкателство не беше без резултат. Мис Монро се изчерви и се усмихна превзето.

— О, продължавайте, мосю Поаро! — възкликна тя. — Знаем какви сте вие французите.

— Мадмоазел, ние не стоим неми като англичаните пред красотата. Не че съм французин — аз съм белгиец, виждате ли.

— Била съм в Остенде — каза мис Монро.

Всичко, както би казал Поаро, вървеше по мед и масло.

— И така, вие можете да ни разкажете нещо за мистър Клод Даръл? — продължи Поаро.

— Познавах добре мистър Даръл по едно време — обясни дамата. — И като видях вашата обява, тъй като в момента съм без роля и имам много свободно време, си казах — ето, те искат да научат за бедния стар Клоди — и то адвокати — може би има богатство, което си търси законния наследник. Я по-добре да отида там веднага.

Мистър МакНийл се надигна.

— Е, мосю Поаро, да ви оставяли, за да си поговорите малко с мис Монро?

— Вие сте така учтив. Но останете — хрумна ми една малка идея. Наближава времето за обяд. Ще ми достави ли мадмоазел честта да ми прави компания?

Очите на мис Монро заблестяха. Мина ми през ум, че тя много е закъсала и че една възможност за солидно похапване не е за пренебрегване.

Няколко минути по-късно всички вече се намирахме в едно такси, на път за един от най-скъпите ресторанти в Лондон. Щом пристигнахме там, Поаро поръча един разкошен обяд и след това се обърна към гостенката.

— А вино, мадмоазел? Какво ще кажете за шампанско?

Мис Монро не каза нищо — или всъщност всичко.

Обядът започна приятно. Поаро пълнеше чашите на дамата с грижливо усърдие и постепенно дойде на темата, която му бе най-близка до сърцето.

— Бедният мистър Даръл. Колко жалко, че не е тук при нас.

— Да, наистина — въздъхна мис Монро. — Бедното момче, чудя се какво ли е станало с него. — Отдавна не сте го виждали, да?

— О, просто цяла вечност — откакто свърши войната. Той бе странно момче, Клоди, не говореше за нищо, никога не казваше нищо за себе си. Но, разбира се, всичко си идва на мястото, ако той е изчезналият наследник. Титла ли е, мистър Поаро?

— Уви, просто наследство — каза Поаро, без да му мигне окото. — Но виждате ли, може да се наложи той да бъде идентифициран. Ето защо ние се нуждаем от човек, който наистина го е познавал добре. Вие сте го познавали много добре, нали, мадмоазел?

— Нямам нищо против да ви кажа, мистър Поаро. Вие сте джентълмен. Знаете как да поръчате обяд за една дама — което е повече от това, което някои от днешните млади празноглавци правят. Страшно стиснати са, бих казала направо. Както казах, тъй като сте французин, вие няма да бъдете шокиран. Ах, вие французите! Колко сте лоши, лоши! — Тя му се закани с пръст с прекалена дяволитост. — Да, бяхме заедно, аз и Клоди, две млади същества — какво друго бихте очаквали? Все още храня добри чувства към него. Макар че, забележете добре, той не се отнасяше добре към мен — не, никак — той въобще не се държеше добре с мен. Не както би трябвало да се отнася към една дама. Всичките са едни и същи щом стане въпрос за пари.

— Не, не, мадмоазел, не казвайте това, — запротестира Поаро, като за пореден път ѝ напълни чашата. — Бихте ли могли сега да ми опишете този мистър Даръл?

— Той не беше кой знае какъв красавец — каза замечтано Флоси Монро. — Нито много висок, нито много нисък, знаете, но доста добре сложен. Бе спретнат на вид. Очите му бяха синьо-сиви. И косата му като че ли бе по-скоро руса. Но, о, какъв артист! Нямаше никой, който да се мери с него в професията! Той щеше да е направил кариера досега, ако не бе ревността. Ах, мистър Поаро, ревността — никога не бихте повярвали, наистина не бихте повярвали колко много ние артистите страдаме поради ревност. А, спомням си един път в Манчестър...

Ние призовахме, доколкото можахме, цялото наше търпение, за да изслушаме дългата и заплетена история за една пантомима и за скандалното поведение на водещия актьор. След това Поаро деликатно я върна на темата за Клод Даръл.

— Много е интересно всичко това, което можете да ни разкажете, мадмоазел, за мистър Даръл. Жените умеят чудесно да наблюдават — те виждат всичко и забелязват и най-малките подробности, които обикновено убягват на мъжете. Виждал съм жена, която да разпознае един мъж сред дузина други — и как, мислите вие? Тя била забелязала, че той имал навика да се чеше по носа, когато бил развълнуван. Може ли въобще да се помисли, че някой мъж ще забележи подобно нещо?

— Ни най-малко! — извика мис Монро. — Струва ми се, че ние наистина забелязваме нещата. Спомням си, че Клоди, сега като говорим за това, винаги си играеше с хляба на масата. Той хващаше един залък хляб между пръстите си и след това мачкаше с него трохите, за да ги събира. Виждала съм го да прави това стотици пъти. О, бих го познала където и да е по тази негова привичка.

— Не разправях ли точно това и аз? Жената умее чудесно да наблюдава. А казвали ли сте му някога за този малък негов навик, мадмоазел?

— Не, не съм, мистър Поаро. Вие знаете какви са мъжете. Те не обичат да ги наблюдаваш — особено ако това, което ще им кажеш, изглежда като укор или упрек. И дума не съм му казвала за това — но много пъти се усмихвах вътре в себе си. Бога ми, той дори не съзнаваше, че го върши.

Поаро кимна леко. Забелязах, че ръката му леко трепереше, когато се пресегна за чашата си.

— Освен това винаги съществува и почеркът като средство за установяване на самоличността — отбеляза той. — Без съмнение вие сте запазили някое писмо, написано от мистър Даръл?

Флоси Монро поклати глава със съжаление.

— Той не си падаше по писането. И един ред не ми е написал през живота си.

— Жалко — каза Поаро.

— Мога да ви кажа нещо все пак — каза внезапно мис Монро. — Имам едва снимка, ако това може да ви е от някаква полза?

— Имате снимка?

Поаро едва се удържа да не подскочи от стола си от вълнение.

— Тя е доста стара — най-малко отпреди осем години.

— Нищо, нищо. Няма значение колко е стара и избледняла. Ах, та foi, но какъв невероятен късмет! Ще ми позволите ли да разгледам тази снимка, мадмоазел?

— Да, разбира се.

— Може би ще ми позволите дори да я преснимам? Няма да отнеме много време.

— Разбира се, щом желаете.

Мис Монро се надигна.

— Е, аз трябва да бягам — заяви шеговито тя. — Много съм щастлива, че се запознах с вас и с вашия приятел, мистър Поаро.

— А снимката? Кога мога да я получа?

— Ще я потърся довечера. Мисля, че знам къде мога да я намеря. И ще ви я изпратя веднага.

— Хиляди благодарности, мадамозел. Вие сте самата доброта. Надявам се, че скоро ще можем да уредим още един малък обяд заедно.

— Винаги щом пожелаете — каза мис Монро. — С удоволствие ще дойда.

— Един момент, струва ми се, че нямам адреса ви?

С величествен жест мис Монро извади една картичка от ръчната си чанта и му я връчи. Тя бе малко зацапана и първоначалният адрес бе задраскан, като бе допълнен друг с молив.

След това, с безброй поклони и ръкомахания от страна на Поаро, ние се сбогувахме с дамата и се върнахме вкъщи.

— Наистина ли смятате, че тази снимка е толкова важна? — попитах Поаро.

— Да, *mon ami*. Фотоапаратът не лъже. Човек може да увеличи една снимка, да се възползва от някои характерни неща, които иначе биха останали незабелязани. Освен това има хиляди подробности — като формата на ушите, която никой не би могъл да опише с думи. О, да, това е голям шанс, шанс, който не е за изпускане. Ето защо трябва да взема предпазни мерки.

Докато завършваше последното изречение, той отиде до телефона и даде един номер, който аз знаех, че принадлежи на една частна детективска агенция, която той наемаше от време на време. Инструкциите му бяха ясни и категорични. Двама души трябваше да отидат на адреса, който той даде, но казано най-общо, трябваше да наблюдават и да се грижат за безопасността на мис Монро. Те трябваше да я проследяват, където и да ходеше тя.

Поаро закачи обратно слушалката и се върна при мен.

— Наистина ли смятате това за необходимо, Поаро? — попитах аз.

— Да, може и да е. Няма съмнение, че нас двамата ни наблюдават и тъй като това е така, те скоро ще узнаят с кого сме

обядвали днес. И е възможно Номер Четири да надуши някаква опасност.

Около двадесет минути по-късно телефонът иззвъня. Вдигнах слушалката. Обади се един рязък глас.

— Мистър Поаро ли е? Обаждаме се от болницата Сейнт Джеймс. Преди десет минути докараха една млада жена. Улична злополука. Мис Флоси Монро. Тя моли най-настойтелно за мистър Поаро. Но той трябва да дойде веднага. Тя няма да издържи дълго.

Повторих всичко това на Поаро, Лицето му побеля.

— Бързо, Хейстингс. Трябва да бързаме като ураган.

Едно такси ни закара до болницата за по-малко от десет минути. Попитахме за мис Монро и бяхме незабавно отведени в отделението за спешни случаи. Но в коридора ни пресрещна една сестра с бяла касинка.

Поаро прочете новините по лицето ѝ.

— Свършено е, а?

— Тя почина преди шест минути.

Поаро стоеше като зашеметен.

Сестрата разбра погрешно чувствата му и започна тихо да говори.

— Тя не страдаше и към края изпадна в безсъзнание. Била е прегазена от автомобил, знаете ли — и шофьорът дори не спрял. Жестоко, нали? Надявам се някой да е видял номера му.

— Съдбата се е обърнала срещу нас — каза Поаро с тих глас.

— Искате ли да я видите?

Сестрата пое напред и ние я последвахме. Бедната Флоси Монро, с нейния руж и червило. Тя вече почиваше в мир, с лека усмивка на устните.

— Да — мърмореше Поаро. — Съдбата се е обърнала срещу нас... Съдбата или нещо друго? — Той вдигна глава, сякаш осенен от внезапна идея. — Съдбата ли е това, Хейстингс? Ако не е... ако не е... О, заклевам се пред вас, приятелю мой, като стоя тук до тялото на бедната жена, че не ще имам никаква милост, когато удари дванадесетият час!

— Какво искате да кажете? — попитах аз.

Но Поаро се бе обърнал към сестрата и нетърпеливо настояваше за повече информация. Най-накрая донесоха списък с вещите,

намерени в ръчната ѝ чанта. Поаро нададе сподавен вик, докато го четеше.

— Виждате ли, Хейстингс, виждате ли?

— Какво да виждам?

— Тук не се споменава за секретен ключ. Но тя трябва да е носила секретен ключ у себе си. Не, тя е била прегазена хладнокръвно и първият човек, който се е навел над нея, е взел ключа от чантичката ѝ. Но може би все още можем да стигнем навреме, Той може да не е успял да намери отведнъж това, което е търсил.

Друго такси ни закара на адреса, който Флоси Монро ни бе дала — западнал жилищен блок в потънал в мизерия квартал. Мина известно време, докато получим достъп до апартамента на мис Монро, но поне се утешавахме от мисълта, че никой не може да го напусне, докато ние пазим отвън.

Най-накрая влязохме. Беше съвсем ясно, че някой е бил тук преди нас. Съдържанието на чекмеджетата и шкафовете беше разпиляно по целия под. Имаше разбити ключалки и обърнати малки масички — толкова много е бързал този, който е тършувал.

Поаро започна да търси между изпочупените предмети. Внезапно той се изправи с вик, като държеше нещо. Това бе една старомодна фотографска рамка — празна.

Той бавно я обърна. На гърба ѝ бе сложен малък кръгъл етикет, върху който бе изписана цената.

— Струвала е четири шилинга — отбелязах аз.

— Mon Dieu! Хейстингс, погледнете по-внимателно. Това е чисто нов етикет. Той е бил залепен от човека, който е извадил снимката, човекът, който е бил тук преди нас, но е знаел, че ще дойдем. Затова е оставил това за нас — Клод Даръл — известен още като Номер Четири.

ГЛАВА XV

УЖАСНАТА КАТАСТРОФА

След трагичната смърт на мис Флоси Монро аз започнах да виждам известна промяна в Поаро. До този момент неговата непоклатима увереност в себе си бе устояла на изпитанията. Но вече като че ли дългото напрежение си казваше думата. Той бе замислен и мрачен, а нервите му изопнати до скъсване. През тези дни той се дразнеше от всичко. Избягваше, доколкото е възможно, всякакви дискусии относно „Великата Четворка“ и като че ли почти със същата предишна страст се бе хвърлил да върши обичайната си работа. Въпреки това аз знаех, че той тайничко действа по големия въпрос. Непрекъснато го посещавах някакви славяни с чудноват външен вид и макар че не ме удостои с обяснение относно тези загадъчни действия, аз осъзнах, че той изгражда някаква нова защита или средство за отбрана с помощта на тези чужденци, чийто вид бе малко смуцаващ. Веднъж, съвсем случайно, ми се отдаде възможност да разгледам банковата му книжка — той ме беше помолил да проверя една малка подробност — и забелязах, че е била изплатена огромна сума — сума, огромна дори за Поаро, който просто ринеше парите си с лопата — на някакъв руснак, чието име, както изглежда, съдържаеше всички букви от азбуката.

Но той не даваше никакъв знак относно начина, по който смяташе да продължи да действа, а само непрекъснато повтаряше една фраза. „Не трябва да се подценява съперника. Запомнете това, *mon ami*“, И аз осъзнах, че именно от тази опасност той се мъчеше да се опази на всяка цена.

Така продължиха работите до края на март, когато една сутрин Поаро подметна нещо, което здравата ме сепна.

— Тази сутрин, приятелю мой, бих ви препоръчал да сложите най-хубавия си костюм. Отиваме при министъра на вътрешните работи.

— Наистина ли? Това е много вълнуващо. Той ви е повикал, за да ви повери някой случай?

— Не съвсем. Аз помолих за тази среща. Спомняте ли си, когато ви казах, че веднъж му бях направил една малка услуга? Резултатът от нея бе, че той изпадна в прекомерен възторг от моите способности и точно с това негово отношение към мен аз смятам да злоупотребя. Както знаете, френският премиер, мосю Дежардьо, е на посещение в Лондон и по моя молба вътрешният министър е уредил и той да присъства на нашата малка конференция тази сутрин.

Уважаемият Сидни Кроутър, министър на вътрешните работи на Нейно Величество, бе добре известна и обичана личност. Мъж малко над петдесетте, с шеговито изражение на лицето и пронизателни сиви очи, той ни посрещна с онази приятна сърдечност, която беше едно от неговите ценни качества.

С гръб до камината стоеше висок слаб мъж с остра черна брада я чувствително лице.

— Мосю Дежардьо — каза Кроутър. — Позволете ми да ви представя мосю Еркюл Поаро, за когото, предполагам, вече сте чували. Французинът се поклони и се ръкува.

— Наистина съм чувал за мосю Еркюл Поаро — каза той с приятен глас. — Кой не е?

— Вие сте прекалено любезен, мосю — каза Поаро, като се покланяше, но лицето му пламна от удоволствие.

— Ще поздравите ли и един стар приятел? — попита тих глас и от високата библиотека в ъгъла на стаята към нас пристъпи един мъж.

Това бе нашият стар познайник, мистър Ингълс. Поаро топло се ръкува с него.

— А сега, мосю Поаро, ние сме на ваше разположение. Разбирам че имате да ни съобщите нещо, което е от съдбоносно значение.

— Точно така, мосю. В света днес съществува една огромна организация — една престъпна организация. Тя се управлява от четирима души, които са известни под името „Великата Четворка“. Номер Едно е китаец, Ли Чанг Йен, Номер Две е американският мултимиллионер Ейб Райлънд, Номер Три е французойка. За Номер Четири имам всички основания да смятам, че е един малко известен английски актьор, Клод Даръл. Тези четиримата са се събрали заедно,

за да разрушат съществуващия обществен ред и да го заменят с анархия, в която те да управляват като диктатори.

— Невероятно — измърмори французинът. — Райлънд замесен в подобно нещо? Не ще и дума, че това е прекалено фантастична идея.

— Слушайте добре, мосю, докато ви разказвам за някои от делата на тази Велика Четворка.

Историята, която Поаро им разказа, за тях бе от увлекателна по-увлекателна. Макар че бях запознат с всички детайли, аз отново изпитах вълнение, докато слушах сухия доклад за нашите приключения и прежеждия.

След като Поаро свърши, мосю Дежардьо погледна безмълвно мистър Кроутър. Другият отвърна на погледа му.

— Да, мосю Дежардьо, мисля, че трябва да признаем за съществуването на тази „Велика Четворка“. От Скотланд Ярд отначало бяха склонни да се отнесат към това с насмешка, но скоро бяха принудени да признаят, че мосю Поаро е прав в много от своите твърдения. Не мога обаче да не споделя чувството си, че мосю Поаро... ъ-ъ-ъ... малко преувеличава.

Вместо отговор Поаро изложи десет очебийни факта. Аз бях помолен никога да не ги разкривам пред обществеността и поради тази причина ще се въздържа да го направя и сега, но те включваха необичайните бедствия, сполетели няколко подводници в рамките на един месец, както и поредица от самолетни злополуки и принудителни кацания. Според Поаро те всички бяха дело на „Великата Четворка“ и свидетелстваха за факта, че тя притежава различни научни тайни, неизвестни на широкия свят.

Това ли доведе точно до въпроса, който чаках да зададе френският премиер.

— Вие казвате, че третият член на тази организация е французойка. Имате ли представа как се казва тя?

— Името ѝ е добре известно, мосю. Едно уважавано име. Номер Три не е никой друг, освен прочутата мадам Оливие.

При споменаването на световноизвестната химичка, наследник на Кюри, мосю Дежардьо буквално подскочи от стола си със силно почервено лице.

— Мадам Оливие! Невъзможно! Абсурдно! Това, което казвате, представлява обида!

Поаро поклати леко глава, но не отговори.

Известно време Дежардьо го гледаше слисан до немай-къде. След тона лицето му се проясни и той погледна към вътрешния министър, като почука многозначително по челото си.

— Мосю Поаро е велик мъж — отбеляза той. — Но дори и великите мъже понякога си имат своите малки мании, нали? Да търсят въображаеми заговори по висшите ешелони. Това е добре известно. Вие сте съгласен с мен, нали, мистър Кроутър?

Вътрешният министър забави отговора си в продължение на няколко минути. След това той заговори бавно и тежко.

— Честна дума, не знам — каза той накрая. — Винаги, съм имал и все още имам неограничено доверие в мосю Поаро, но... ъ-ъ-ъ... това е малко трудно за вярване.

— Също и този Ли Чанг Йен — продължи мосю Дежардьо. — Кой е чувал някога за него?

— Аз — прозвуча неочаквано гласът на мистър Ингълс.

Французинът го изгледа изпитателно, но той отвърна спокойно на погледа му, като приличаше повече от всякога на китайски идол.

— Мистър Ингълс — обясни министърът — е най-големият авторитет по вътрешните работи в Китай, който имаме.

— И вие сте чували за Ли Чанг Йен?

— До момента, в който мосю Поаро дойде при мен, аз си мислех, че съм единственият човек в Англия, който е чувал за него. Не се заблуждавайте, мосю Дежардьо, има само един човек в Китай, който дърпа конците днес — и този човек е Ли Чанг Йен. Той притежава понастоящем може би, казвам само може би, най-проницателния ум в света.

Мосю Дежардьо седеше като зашеметен. След малко обаче той се окопити.

— Може и да има нещо вярно в това, което казвате, мосю Поаро — каза студено той. — Но що се отнася до мадам Оливие, вие със сигурност грешите. Тя е истинска дъщеря на Франция и сее посветила единствено на каузата на науката.

Поаро сви рамене и не отговори.

Настъпи мълчание за минута-две и след това моят малък приятел се изправи на крака, като излъчваше достойнство, което подходеше странно на неговата чудновата личност.

— Това е всичко, което имах да ви кажа, господа — да ви предупредя. Очаквах, че няма да ми повярвате. Но поне ще бъдете нащрек. Моите думи ще се запечатат в паметта ви и всяко едно ново събитие, което се случва, ще укрепва вашата колебаеща се вяра. Аз трябваше да говоря сега — по-късно може и да не съм в състояние да го направя.

— Искате да кажете...? — попита Кроутър, впечатлен пряко волята си от сериозността в гласа на Поаро.

— Искам да кажа, мосю, че след като проникнах под маската на Номер Четири, животът ми не струва и пукната пара. Той ще се стреми да ме унищожи на всяка цена — ненапразно е наречен „Унищожителят“. Господа, аз привършвам. На вас, мосю Кроутър, поверявам този ключ и този запечатан плик. Събрал съм всички мои записки по случая, както и моите идеи как най-добре да посрещнем заплахата, която всеки миг може да избухне и обхване света. Всичко това съм сложил на едно сигурно място. В случай че умра, мосю Кроутър, аз ви упълномощавам да вземете тези документи и да ги използвате както намерите за добре. А сега, господа, пожелавам ви приятен ден.

Дежардьо само кимна студено, но Кроутър скочи и протегна ръка.

— Вие ме спечелихте на ваша страна, мосю Поаро. Колкото и фантастично да изглежда всичко това, аз безрезервно вярвам в истинността на казаното от вас.

Ингълс си тръгна с нас.

— Не съм разочарован от тази среща — каза Поаро, докато вървахме. — Не очаквах да убедя Дежардьо, но поне осигурих това, че ако умра, моите знания няма да умрат заедно с мен. А и спечелихме един-двама на наша страна. *Pas si mal!*^[1]

— Аз съм с вас, знаете това — каза Ингълс. — Между другото, заминавам за Китай веднага щом мога да се освободя.

— Разумно ли е това?

— Не — сухо отвърна Ингълс. — Но се налага. Човек трябва да направи това, което може.

— А-а, вие сте храбър мъж! — извика Поаро с чувство. — Ако не се намирахме на улицата, щях да ви прегърна.

Стори ми се, че Ингълс изглежда доста облекчен.

— Не смятам, че в Китай ще бъда изложен на по-голяма опасност, отколкото вие в Лондон — измърмори той.

— Това може би е напълно вярно — призна Поаро. — Надявам се, че те няма да успеят да заколят и Хейстингс между другото. Това би ме ядосало много.

Прекъснах този жизнерадостен разговор със забележката, че нямам никакво намерение да се оставя да ме заколят и малко след това се разделихме с Ингълс.

Известно време вървахме в мълчание, което Поаро накрая наруши, като произнесе една напълно неочаквана забележка.

— Смятам — наистина смятам — че ще трябва да включа и моя брат в това.

— Вашия брат? — извиках аз, учуден. — Никога не съм знаел, че имате брат.

— Изненадвате ме, Хейстингс. Не знаете ли, че всички прочути детективи имат братя, които биха били дори още по-прочути от тях самите, стига да не бе тяхната пословична леност?

Понякога Поаро говори по такъв особен начин, че е почти невъзможно да се разбере дали се шегува или е сериозен. По всичко личеше, че и в този момент бе така.

— Как се казва брат ви? — попитах аз, като се мъчех да свикна с новата представа.

— Ахил Поаро — отвърна сериозно Поаро. — Живее близо до Спа в Белгия.

— Какво работи? — попитах с известно любопитство аз, след като се почудих за миг какъв ли е бил характерът и нравът на покойната мадам Поаро, като се има предвид нейния вкус към класически лични имена.

— Нищо. Той е, както ви казах, изключително ленива натура. Но способностите му едва ли са по-малки от моите — което говори много.

— Прилича ли на вас?

— Доста. Но не е толкова красив. И няма мустаци.

— Кой е по-големият от двамата ви?

— По една случайност сме родени в един и същи ден.

— Близнаци! — извиках аз.

— Точно така, Хейстингс. Вие бързо стигате до правилното заключение и то с безпогрешна точност. Но ето ни отново вкъщи. Нека

да се захванем веднага на работа по случая с огърлицата на херцогинята.

Писано бе обаче огърлицата на херцогинята да почака. Един случай от съвсем друго естество ни очакваше.

Хазяйката ни, мисис Пиърсън, ни осведоми веднага, че е дошла една медицинска сестра, която искала да види Поаро.

Намерихме я да седи в големия фотьойл, обърната към прозореца — жена на средна възраст, с приятно лице, облечена в тъмносиня униформа. Тя се притесняваше малко да ни каже целта на посещенията си, но Поаро съумя да я предразположи и тя подхвана разказа си.

— Виждате ли, мосю Поаро, никога не съм се натъквала на подобно нещо преди. Бях изпратена от Ларк Систърхуд да отида и поема един случай в Хартфърдшир. Това бе един възрастен джентълмен, мистър Темпълтън. Приятна къща с много приятни хора. Съпругата, мисис Темпълтън, е много по-млада от съпруга си, а той има син от първия си брак, който живее при тях. Не съм сигурна дали отношенията между младежа и мащехата са били винаги безоблачни. Той не е това, което бихте нарекли нормален — не е точно „смахнат“, но определено има притъпен интелект. Още от самото начало болестта на мистър Темпълтън ми се стори загадъчна. Имаше дни, когато с него като че ли всичко беше наред, но след това той внезапно получаваше една от онези гастритни атаки с болки и повръщане. Но докторът не изглеждаше никак притеснен, а аз не съм тази, която трябва да дава съвети как да се лекува. Но не можех да не си мисля за това. И тогава... — Тя направи пауза и лицето ѝ се зачерви доста.

— Случило се е нещо, което е събудило подозренията ви? — предположи Поаро.

— Да.

Но на нея все още и бе трудно да продължи.

— Открих, че прислужниците също говореха за това помежду си.

— За болестта на мистър Темпълтън?

— О, не! За... за другото нещо...

— Мисис Темпълтън?

— Да.

— Мисис Темпълтън и докторът може би?

Поаро имаше невероятен нюх за такива неща. Сестрата му хвърли признателен поглед и продължи.

— Прислужниците наистина говореха помежду си за това. И тогава, съвсем случайно един ден и аз самата ги видях заедно... в градината...

Разказът спря дотук. Нашата посетителка бе толкова възмутена от нарушеното благоприличие, че никой не сметна за необходимо да я попита какво точно е видяла в градината. Тя очевидно бе видяла достатъчно, за да си състави собствено мнение за ситуацията.

— Атаките ставаха все по-остри и по-остри. Доктор Трийвс казваше, че всичко било съвсем естествено и нормално и че на мистър Темпълтън вероятно не му оставало много да живее, но аз никога не съм виждала подобно нещо преди — никога през дългия си опит като сестра. Това ми изглеждаше по-скоро като някаква форма на...

Тя направи пауза, като се колебаеше.

— Отравяне с арсен? — помогна ѝ Поаро.

Тя кимна.

— И след това той, пациентът, имам предвид, каза нещо странно. Ще ме очистят ония четиримата. Някой ден те ще ме очистят.

— А? — каза бързо Поаро.

— Точно това му бяха думите, мосю Поаро. През цялото време го измъчваха силни болки, разбира се, и той едва ли си е давал сметка какво говори.

— „Ще ме очистят ония четиримата“ — повтори замислено Поаро. — Какво, според вас, е искал да каже с „ония четиримата“?

— Това не мога да кажа, мосю Поаро. Мислех си, че може да означава жена му и сина му, доктора и може би мис Кларк, компаньонката на мисис Темпълтън. Това прави четири, нали? Той може би смята, че те всички са се съюзили срещу него.

— Точно така, точно така — каза Поаро, погълнат от внимание. — Ами храната? Никакви ли предпазни мерки не можехте да вземете?

— Винаги правя това, което е по силите ми. Но, разбира се, понякога мисис Темпълтън настояваше тя лично да му занесе храната, освен това има дни, когато не съм на работа.

— Точно така. Но вие все още не сте напълно сигурна в това, което сте открили, за да го съобщите на полицията?

По лицето на сестрата се изписа ужас само при мисълта за това.

— Аз направих следното, мосю Поаро. Мистър Темпълтън получи много остра атака, след като опита от една супа. Аз гребнах

малко количество от дъното на купата след това и го взех със себе си. За днес ме освободиха, за да посетя една болна майка, тъй като мистър Темпълтън се чувстваше достатъчно добре, за да бъде оставен сам.

Тя извади една малко шишенце с тъмна течност и я подаде на Поаро.

— Отлично, мадмоазел. Веднага ще се разпоредим тази течност да бъде анализирана. Ако се върнете тук след, да кажем, около час, мисля, че ще бъдем в състояние да отхвърлим вашите подозрения по един или друг начин.

След като първо измъкна от нашата посетителка адреса и квалификацията ѝ, той я изведе навън. После написа една бележка и я изпрати заедно с шишенцето със супа. Докато чакахме за резултата, Поаро се зае да проверява самоличността на сестрата, което ме изненада до известна степен.

— Не, не, приятелю мой — заяви той. — Трябва да бъде много внимателен. Не забравяйте, че „Великата Четворка“ е по петите ни.

Скоро обаче той получи информацията, че една медицинска сестра на име Менбъл Палмър е член на института Ларк и че въпросният случай е бил поверен именно на нея.

— Дотук добре — каза той и лицето му светна. — Ето я и сестра Палмър, която отново се връща при нас, като същевременно пристига и докладът от анализа.

— Има ли вътре арсен? — попита тя, останала без дъх.

Поаро поклати глава, като сгъваше листа хартия.

— Не.

И двамата бяхме неимоверно изненадани.

— В супата няма арсен — продължи Поаро, — но има антимон и при това положение ние трябва незабавно да тръгнем за Хартфърдшир, Дано само не сме закъснели.

Решихме, че най-простият план бе Поаро да се представи в истинската си роля на детектив, но привидната причина за неговото посещение ще бъде да разпита мисис Темпълтън за една прислужница, работила навремето при тях, чието име му бе дадено от сестра Палмър и която той щеше да представи като замесена в обир на бижута.

Бе привечер, когато пристигнахме в Елмстед, както се наричаше къщата. Бяхме оставили сестра Палмър да избърза пред нас с около

двадесет минути, така че да не събудим подозрения, пристигайки там всички в купом.

Посрещна ни мисис Темпълтън, висока черноока жена с кръшна походка и неспокойни очи. Забелязах, че когато Поаро съобщи професията си, тя внезапно си пое шумно дъх, сякаш бе здравата стресната, но с готовност отговори на въпроса му за нейната прислужница. След това, за да я изпита, Поаро се впусна да разказва дълга история за един случай с отравяне, в който главният виновник била съпругата. Докато говореше, очите му не се откъсваха нито за миг от лицето ѝ и колкото и да се мъчеше, тя не можеше да прикрие нарастващото си вълнение. Внезапно тя напусна стаята, мърморейки някакво несвързано извинение.

Не останахме задълго сами. В стаята влезе мъж с квадратно телосложение, с червеникави мустачки и пенсне.

— Доктор Трийвс — представи се той. — Мисис Темпълтън ме помоли да я извиня пред вас. Тя е много зле, знаете ли. Нервно напрежение. Тревоги около съпруга и тъй нататък. Предписах ѝ малко бром и я посъветвах да си легне. Но тя се надява, че ще останете за вечеря и ще хапнем каквото дал господ, а аз ще вляза в ролята на домакин. Тук сме слушали за вас, мосю Поаро, и възнамеряваме максимално да се възползваме от вашето присъствие. А, ето го и Мики!

В стаята влезе тромав младеж. Той имаше кръгло лице и вежди на клоун, които бяха постоянно вдигнати нагоре, сякаш не спираше да се учудва на нещо, Той се ухили неловко, като се ръкуваше. Явно това бе „смахнатият“ син.

След малко всички слязохме да вечеряме. Доктор Трийвс излезе от стаята — да отвори някакво вино, мисля — и внезапно физиономията на момчето претърпя поразителна промяна. То се наведе напред, като впи поглед в Поаро.

— Дошли сте за татко — каза той, като кимаше с глава. — Аз знам. Много неща знам — но никой не знае това. Майка ми ще се радва, когато татко умре и тогава ще може да се омъжи за доктор Трийвс. Тя не ми е истинска майка, знаете ли. Аз не я харесвам. Тя иска татко да умре.

Всичко това бе доста ужасно. За щастие, преди Поаро да има време да отговори, докторът се върна и се наложи да поведем някакъв

разговор.

След малко Поаро внезапно падна назад в стола си с глух стон. Лицето му бе сгърчено от болка.

— Драги сър, какво има? — извика докторът.

— Внезапен пристъп. Свикнал съм с тях. Не, не, не се нуждая от вашата помощ, докторе. Само ако мога да полегна на горния етаж.

Молбата му бе изпълнена на мига и аз го придружих до горния етаж, където той се стовари на леглото, като пъшкаташе тежко.

В продължение на една-две минути аз също бях подведен, но бързо осъзнах, че Поаро — както той сам би се изразил — разиграваше комедия, и че целта му бе да бъде оставен сам на горния етаж близо до стаята на пациента.

Бях, следователно, напълно подготвен, когато, веднага щом останахме сами, той скочи на крака.

— Бързо, Хейстингс, прозореца. Отвън има бръшлян. Можем да се спуснем по нето, преди те да заподозрат нещо.

— Да се спуснем долу?

— Да, трябва веднага да се махнем от тази къща. Забелязахте ли го по време на вечерята?

— Доктора?

— Не, младия Темпълтън. Номерът му с хляба. Спомняте ли си какво ни каза Флоси Монро, преди да умре? Че Клод Даръл имал навик да обира трохите по масата, като ги мачкал с парченце хляб? Хейстингс, това е един огромен заговор, а онзи младеж с глуповат вид е нашият най-голям враг — Номер Четири! Бързайте.

Аз не чаках подкана. Колкото и невероятно да изглеждаше всичко това, по-разумно беше да не се бавим. Запълзяхме надолу по бръшляна, като внимавахме да не вдигаме никакъв шум и отпрашихме по най-късия път към малкото градче и железопътната гара. Пристигнахме тъкмо навреме, за да хванем последния влак в 8.34, който щеше да ни стовари в града към единадесет часа.

— Заговор — каза замислено Поаро. — Чудя се колко ли хора са замесени в него? Подозирам, че цялото семейство Темпълтън е само част от многото други агенти на „Великата Четворка“. Да не би да са искали просто да ни подмамят да дойдем тук? Или замисълът им е по-дълбок? Да не би да възнамеряват да разиграват тази комедия, за да ме

държат при тях, докато те имат време да направят... какво? Просто се чудя.

Той остана дълбоко замислен.

След като пристигнахме в нашето жилище, той ме възпря пред вратата на всекидневната.

— Внимание, Хейстингс. Подозирам нещо. Нека да вляза пръв.

Така и направи. След това леко ме развесели, като предпазливо натисна електрическия ключ с един стар галош. После започна да обикаля подобно на котка в непозната стая — предпазливо, внимателно, нащрек за всякаква опасност. Аз го наблюдавах известно време, като послушно стоях на мястото си до стената, както ми бе наредено.

— Всичко изглежда наред, Поаро.

— Така изглежда, топ амі, така изглежда. Но нека да се уверим.

— Глупости — казах аз. — Аз все пак ще запала огъня, както и лулата си. А, ето че ви хванах един път и вас. Вие последен си служихте с кибрита, а не сте го сложили на поставката му, както обикновено — същото нещо, за което непрекъснато ме обвинявате.

Протегнах ръка. Чух предупредителния вик на Поаро — видях как той скача към мен — ръката ми докосна кибритената кутия.

След това — облак от син дим — оглушителен гръм — и мрак...

Дойдох на себе си, за да видя надвесено над мен познатото лице на нашия стар приятел доктор Риджуей. Чертите му се смекчиха от чувство на облекчение.

— Не мърдайте — каза успокояващо той. — Нищо ви няма. Стана нещастен случай.

— Поаро? — прошепнах аз.

— Вие сте в моята квартира. Всичко е наред. Смразяващ страх скова сърцето ми. Неговият уклончив отговор събуди у мен ужасно опасение.

— Поаро? — повторих аз. — Какво стана с Поаро?

Той разбра, че аз трябва да узная и че по-нататъшните увъртания са безсмислени.

— По едно чудо вие се спасихте, а Поаро — не!

От устните ми се изтръгна вик.

— Не е мъртъв? Не е мъртъв?

Риджуей сведе глава, по лицето му бе изписано невероятно напрежение.

С отчаяно усилие успях да се надигна до седнало положение.

— Поаро може да е мъртъв — казах немощно аз, — но неговият дух продължава да живее. Аз ще продължа неговото дело! Смърт на „Великата Четворка“!

След това паднах назад и изгубих съзнание.

[1] Pas si mal! — Не е толкова зле! — Б.пр. ↑

ГЛАВА XVI

УМИРАЩИЯТ КИТАЕЦ

Дори и сега изпитвам мъка и горчивина като пиша за тези мартенски дни.

Поаро — единственият, незаменимият Еркюл Поаро — мъртъв! Имаше нещо много подло в начина, по който бяха поставили накриво кибритената кутийка, което със сигурност щеше да привлече погледа му и той щеше да побърза да я намести — а докосването му щеше да предизвика експлозия, фактът, че аз бях този, който в действителност с прибързаната си постъпка бе причинил катастрофата, не спираше да ме изпълва с безполезни угризения. Цяло чудо е, каза доктор Риджуей, че не съм загинал, а съм се отървал само с леки контузии.

Макар да ми се струваше, че сякаш бях дошъл веднага в съзнание, в действителност бяха изминали повече от двадесет и четири часа, преди да се върна обратно към живота. Едва вечерта на следващия ден бях в състояние да се дотъртя немощно до съседната стая и да съзерцавам, разкъсан от мъка, скромния ковчег от бряст, в който почиваха останките на един от най-прекрасните мъже, когото светът бе познавал.

От първия миг, в който дойдох в съзнание, аз имах само една цел пред себе си — да отмъстя за смъртта на Поаро и да преследвам безпощадно „Великата Четворка“.

Смятах, че Риджуей ще бъде на едно мнение с мен по този въпрос, но, за моя изненада, добрият доктор изглеждаше необяснимо резервиран.

„Върни се в Южна Америка“ — бе съветът, който получавах при всеки удобен случай. Защо трябва да искаш невъзможното? Възможно най-деликатно изтълкувано, неговото мнение се свеждаше до следното: щом Поаро, единственият и неподражаем Поаро, се бе провалил, каква бе вероятността аз да успея?

Но аз упорствах. Като отклонявах всички въпроси, отнасящи се до това дали притежавам необходимата квалификация за тази задача (а

мимоходом мога да заявя, че не съм напълно съгласен с неговите възгледи по този въпрос), аз бях работил толкова дълго с Поаро, че знаех неговите методи наизуст и се чувствах напълно способен да продължа делото му оттам, откъдето го бе оставил. За мен това бе и въпрос на чест. Приятелят ми бе подло убит. Можех ли да се върна кротко в Южна Америка, без да се опитам да предам убийците му на правосъдието?

Казах всичко това и още много други неща на Риджуей, който ме изслуша с голямо внимание.

— Въпреки това — каза той, когато свърших — моят съвет остава непроменен. Искрено съм убеден, че и самият Поаро, ако беше тук, щеше да настоява да се върнете. Умолявам ви, Хейстингс, в името на Поаро, откажете се от тези свои налудничави идеи и се върнете в ранчото си.

На това аз можех да отговоря само с един отговор и като клатеше тъжно глава, той не продума повече.

Трябваше да измине цял месец, докато успея да възстановя напълно здравето си. Към края на април аз поисках среща с министъра на вътрешните работи и я получих.

Държането на мистър Кроутър напомняше на това на доктор Риджуей. То бе успокояващо, но реакцията му — отрицателна. Докато оценяваше по достойнство предложените от мен услуги, той деликатно и внимателно ги отклони. Документите, за които Поаро бе споменал, бяха преминали в негово владение и той ме увери, че се предприемат всички възможни стъпки, за да се справят с приближаващата заплаха.

Трябваше да се задоволя с тази хладна утеха. Мистър Кроутър завърши срещата, като ме подтикна да се върна в Южна Америка. Намерих всичко това за крайно незадоволително.

Трябваше, предполагам, както му е редът, да опиша погребението на Поаро. Това бе една тържествена и вълнуваща церемония, на която бяха поднесени невероятен брой цветя. Те идваха от всякакви хора, бедни и богати, и свидетелстваха по безспорен начин за мястото, което моят приятел си бе осигурил в страната, приела го за свой син. Що се отнася до мен, аз излях открито мъката си докато стоях крам гроба, като си спомнях за всички наши различни преживелици, както и за щастливите дни, които бяхме изживели заедно.

С идването на май аз бях начертал план за действие. Чувствах, че не мога да измисля нищо по-добро от това да се придържам към плана на Поаро за обявите, с които да търся информация за Клод Даръл. С тази именно цел бях пуснал обява в няколко сутрешни вестника. Бях седнал в едно малко ресторантче в Сохо и преценявах ефекта от обявата, когато малко съобщение на една от другите страници ме шокира неприятно.

То бе много кратко и съобщаваше за загадъчното изчезване на мистър Джон Ингълс от парахода Шанхай, малко след като последният напуснал Марсилия, Въпреки че морето било гладко като тепсия, съществували опасения, че нещастният джентълмен трябва да е паднал зад борда. На края на съобщението бе споменато накратко за дългата и забележителна кариера на мистър Ингълс в Китай.

Новината бе неприятна. В смъртта на Ингълс аз прочетох един зловещ мотив. Дори и за миг не повярвах на предположението за нещастен случай. Ингълс е бил убит и беше повече от ясно, че зад смъртта му прозира ръката на ненавистната Велика Четворка.

Както седях там, зашеметен от удара и прехвърлях всичко отново през ума си, аз се сепнах от странното поведение на мъжа, който седеше срещу мен. Досега не бях му обръщал особено внимание. Той бе слаб, тъмнокос мъж на средна възраст с бледо лице и малка остра брадичка. Бе седнал срещу мен толкова тихо, че не бях усетил въобще неговото пристигане.

Сега вече действията му бяха определено странни, меко казано. Като се наведе напред, той преднамерено ми помогна да си посоля, като поръси солта на четири малки купчинки по ръба на чинията ми.

— Извинете ме — каза той с меланхоличен глас. — Казват, че ако помогнеш на непознат да си посоли ястието, ти му помагаш в пътя му към скръбта. Това може да се окаже една неизбежна необходимост. Макар, надявам се, да не се стигне дотам. Надявам се, че ще бъдете разумен.

След това, с известна многозначителност, той повтори действията си със солта и върху собствената си чиния. Символът 4 бе твърде явен, за да бъде пропуснат. Погледнах го изпитателно. По никакъв начин не можех да откроя прилика с младия Темпълтън или с Джеймс лакея, или с която и да е от различните личности, с които се бяхме сблъскали. Въпреки това аз бях убеден, че си имам работа не с

някой друг, а със самия страховит Номер Четири. В гласа му се долавяше известна прилика със закопчания догоре непознат, който ни бе посетил в Париж.

Огледах се наоколо, като не знаех какво да предприема. Прочитайки мислите ми, той се усмихна и леко поклати глава.

— Не бих ви съветвал — отбеляза той. — Спомнете си какво се случи след прибързаната ви реакция в Париж. Нека да ви уверя, че моят път за отстъпление е добре подсигурен. Вашите идеи имат склонността да бъдат малко необмислени, капитан Хейстингс, ако мога така да се изразя.

— Вие сте дявол — казах аз, задавяйки се от гняв. — Същински дявол.

— Постъпвате прибързно и сте малко превъзбуден. Вашият покоен и непрежалим приятел щеше да ви каже, че човек, който запазва хладнокръвие, винаги има голямо преимущество.

— И смееете да говорите за него! — извиках аз. — Човека, когото така подло убихте. И идвате тук...

Той ме прекъсна.

— Дойдох тук с добри и мирни намерения — да ви посъветвам да се върнете веднага в Южна Америка. Ако го сторите, това ще приключи нещата, поне що се отнася до „Великата Четворка“. Вие и вашето семейство няма да бъдете закачани.

Аз се изсмях презрително.

— А ако откажа да се подчиня на вашата деспотична заповед?

— Това едва ли е заповед. Да кажем по-скоро, че е... предупреждение.

В тона му имаше ледена заплаха.

— Първото предупреждение — каза тихо той. — Настоятелно ви съветваме да не го пренебрегвате.

След това, преди да успея да се догадя за неговите намерения, той се надигна и бързо се плъзна към вратата. Скочих на крака и след секунда се спуснах след него, но имах лошия късмет да се блъсна в един огромен дебелак, който препречи пътя между мен и съседната маса. Когато успях да се откопча, човекът, когото преследвах, тъкмо излизаше през вратата. Следващото забавяне дойде от един сервитьор, който носеше огромен куп чинии. Той се блъсна в мен без ни най-

малкото предупреждение. Когато все пак успях да се добера до вратата, от слабия мъж с черната брада не бе останала и следа.

Сервитьорът преливаше от извинения, а дебелакът седеше спокойно на една маса и поръчваше обяда си. Нямах нищо, което да покаже, че тези два инцидента не са били чиста случайност. Въпреки това аз имах собствено мнение що се отнасяше до тях. Достатъчно добре знаех, че агентите на „Великата Четворка“ са навсякъде.

Излишно е да казвам, че не обърнах внимание на направеното ми предупреждение. Пред мен имаше само два пътя — да победя врага или да загина за една справедлива кауза. Получих всичко на всичко само два отговора на обявите си. Нито един от тях не съдържаха информация, която да има някаква стойност. И двата бяха от актьори, които по едно или друго време бяха играли с Клод Даръл, но никой от тях не го познавал отблизо. Поради тази причина не бе хвърлена нова светлина върху въпроса за неговата самоличност и настоящото му местонахождение.

Второто известие от „Великата Четворка“ пристигна чак след десетина дни. Пресичах Хайд Парк, потънал в мисли, когато бях поздравен от един глас с убедителен чуждестранен акцент.

— Капитан Хейстингс, нали?

Една голяма лимузина бе току-що спряла до тротоара. От нея се показваше една жена, облечена в изящно черно облекло, с чудесни перли. В нея аз разпознах жената, която първоначално познавахме като графиня Вера Росакоф, а след това, под друго име, като агент на „Великата Четворка“. По една или друга причина Поаро винаги бе проявявал необяснима привързаност към графинята. Нещо в самата и пламенна натура привличаше дребния мъж. Тя бе, както той обичаше да заявява в момент на вдъхновение, жена една на хиляда. Това че бе повела борба срещу нас на страната на нашите най-зли врагове никога като че ли не успя да повлияе на преценката му.

— Ах, не отминавайте! — каза графинята. — Имам да ви съобщя нещо много важно. И не правете опит да ме арестувате, тъй като това би било глупаво. Винаги сте бил малко глупавичък — да, да, така е. Вие и сега постъпвате глупаво, като пренебрегвате предупреждението, което ви изпратихме. Сега ви отправяме второ предупреждение. Напуснете веднага Англия. Няма полза от вашето присъствие тук — казвам ви го честно. Никога не ще успеете да постигнете нещо.

— В такъв случай — казах сковано аз, — ми изглежда доста необичайно това, че всички вие сте така загрижени да напусна страната.

Графинята сви рамене — великолепно рамене, великолепен жест.

— Що се отнася до мен, аз също смятам това за глупаво. Бих ви оставила да си живеете спокойно тук. Но шефовете, разбирате ли, се страхуват, че някоя ваша дума може да помогне много на онези, които са по-умни от вас. И затова — трябва да бъдете прогонен. — Графинята изглежда имаше не твърде ласкава представа за моите способности. Потулих раздразнението си. Без съмнение тя нарочно се държеше по този начин към мен, за да ме ядоса и да ми внуши идеята за моята незначителност. — Би било, разбира се, много лесно да ви... отстраним — продължи тя, — но понякога съм доста сантиментална. Аз се застъпих за вас. Вие имате една хубава малка женичка някъде, нали? А и бедният човечец, който е мъртъв сега, би бил доволен да узнае, че няма да бъдете убит. Винаги съм го харесвала, знаете ли, Той бе умен — толкова умен! Ако не бяха четирима срещу един, аз искрено вярвам, че той щеше да излезе победител. Признавам си честно — той бе моят идол! На погребението му изпратих венец в знак на уважение — огромен венец от алени рози. Алени рози изразяват моя темперамент.

Слушах мълчаливо с нарастващо отвращение.

— Заинатили сте се като магаре на мост, което рита във всички посоки. Е, аз предадох предупреждението си. Запомнете го, тъй като третото предупреждение ще дойде от ръката на Унищожителя...

Тя даде знак и колата бързо изчезна. Запомних машинално номера ѝ, но без надежда, че той ще доведе до нещо. „Великата Четворка“ нямаха навик да бъдат небрежни в подробностите.

Прибрах се вкъщи малко поизтрезнял. От многословието на графинята бе изплувал един факт. Животът ми наистина се намираще в опасност. Въпреки че нямах намерение да се откажа от борбата, аз реших да бъда по-предпазлив и да взема всички възможни предпазни мерки.

Докато прехвърлях тези факти през ума си и търсех каква би била най-удачната насока на моите действия, телефонът иззвъня. Прекосих стаята и вдигнах слушалката.

— Ало? Да, кой е на телефона?

Отговори ми един отривист глас.

— Обаждаме се от болницата Сейнт Джайлс. Докараха при нас един китаец, намушкан с нож на улицата. Няма да издържи много. Позвънихме ви, тъй като в джобовете му намерихме къс хартия с вашето име и адрес.

Бях много изненадан. Въпреки това, след миг размисъл, отговорих, че тръгвам веднага. Знаех, че болницата Сейнт Джайлс се намира долу до доковете и ми мина през ума, че китаецът може да е слязъл току-що от някой кораб.

Бях вече на път за там, когато ме обзе внезапно подозрение. Ами ако цялото това нещо е капан? Винаги щом на сцената се появеше китаец, можеше да се предполага, че зад него се крие ръката на Ли Чанг Йен. Спомних си приключението, когато те ме подмамиха в техния капан в чайна Таун. Да не би всичко това да е някакъв хитър ход от страна на враговете ми?

Малко повече разсъждения в този дух ме убедиха, че във всеки случай едно посещение в болницата не би ми навредило. Вероятно това не беше заговор, а по-скоро, както се изразяват криминалните типове, „нагласена работа“. Умиращият китаец щеше да ми направи някакво разкритие, чиято цел е да ме подтикне към действие, вследствие на което аз щях да се озова в ръцете на „Великата Четворка“. Това, което трябваше да направя, бе да пропъдя от главата си всички подобни внушения и докато си давам вид, че вярвам на всичко, да бъда тайничко нащрек.

Когато пристигнах в болницата Сейнт Джайлс и съобщих целта на посещението си, бях веднага заведен в отделението за спешни случаи до леглото на въпросния мъж. Той лежеше абсолютно неподвижно, със затворени клепачи и само едно едва забележимо повдигане на гърдите показваше, че все още диша. До леглото стоеше лекар, сложил ръка върху пулса на китаеца.

— Почти е свършил — прошепна ми той. — Познавате ли го?

Поклатих глава.

— Никога не съм го виждал преди.

— Тогава какво правят името и адресът ви в джоба му? Вие сте капитан Хейстингс, нали?

— Да, но мога да си го обясня толкова, колкото и вие.

— Странно нещо. От документите му се вижда, че той трябва да е бил прислужник на човек с име Ингълс — пенсиониран държавен служител. А, вие го познавате, така ли? — добави бързо той, когато аз се сепнах при това име.

Прислужникът на Ингълс! Тогава аз съм го виждал преди. Не че някога съм можел да различавам един китаец от друг. Той трябва да е придружавал Ингълс на път за Китай и след катастрофата се е върнал в Англия с някакво съобщение, вероятно за мен. На всяка цена трябваше да чуя това важно съобщение.

— В съзнание ли е? — попитах аз. — Може ли да говори? Мистър Ингълс ми беше стар приятел и мисля, че бедният човек ми е донесъл някакво съобщение от него. За мистър Ингълс се предполага, че е паднал зад борда на един кораб преди десет дни.

— Дойде за малко в съзнание, но се съмнявам дали има сили да говори. Загубил е страшно много кръв, знаете ли. Мога да му дам малко стимулиращи лекарства, разбира се, но вече сме направили всичко, което е възможно в тази насока.

Въпреки това той му направи една подкожна инжекция и аз останах край леглото, с нищожната надежда да чуя дума — да видя знак — които биха могли да бъдат от изключителна важност в работата ми. Но минутите бързо течаха, без да се случи нищо.

И тогава внезапно в главата ми се прокрадна една злокобна идея. Не падах ли аз вече в капана? Ами ако този китаец просто изпълняваше ролята на прислужника на Ингълс, а в действителност е агент на „Великата Четворка“? Не бях ли чел веднъж за някакви китайски жреци, които можели да симулират, че са мъртви? Или, ако продължим по-нататък в този дух, по нареждане на Ли Чанг Йен тук е била изпратена една малка група фанатици, които биха посрещнали смъртта доброволно, стига тя да идваше по волята на техния господар? Трябваше да бъде нащрек.

Точно когато тези мисли минаваха през главата ми, мъжът в леглото се размърда. Очите му се отвориха и той промърмори нещо несвързано. След това видях как погледът му се насочи към мен. Той не даде вид, че ме е познал, но веднага осъзнах, че се мъчи да ми каже нещо. Какъвто и да бе той, приятел или враг, аз трябваше да чуя какво имаше да ми казва.

Надвесих се над леглото, но откъслечните звуци не ми говореха нищо. Стори ми се, че долових думата „хенд“, но в каква връзка бе използвана, не можех да кажа. Тя отново бе произнесена и този път дочух и друга дума, думата „арго“. Зяпнах от почуда, когато думите се подредиха в паметта ми и придобиха смисъл.

— Ларго на Хендел? — попитах аз.

Клепачите на китаеца премигаха бързо-бързо, сякаш бе съгласен с това и той добави още една италианска дума, думата „carrozza“. Още две-три думи на италиански бяха прошепнати в ухото ми, след което той падна рязко назад.

Докторът ме избута настрана. Всичко бе свършено. Човекът бе мъртъв.

Излязох отново на чист въздух, слисан до немай-къде.

„Ларго на Хендел“ и „carrozza“. Ако добре си спомням, carrozza означаваше карета. Какво ли може да е значението, което се крие зад тези прости думи? Човекът беше китаец, а не италианец, защо трябваше да говори на италиански? Не ще и дума, че ако той наистина беше прислужникът на Ингълс, той трябваше да знае английски. Цялата работа бе безкрайно загадъчна. Блъсках си главата над нея по целия път до вкъщи. О, само да беше тук Поаро, той щеше светкавично да реши проблема с гения на своя ум!

Отключих външната врата със секретния си ключ и бавно се заизкачвах към стаята си. На масата лежеше едно писмо и аз разкъсах небрежно плика. Но след минута се вцепених и не можех да мръдна от мястото си, докато четях.

Това бе съобщение от една адвокатска фирма.

Драги сър (казваше то), както бе наредено от покойния ни клиент, мосю Еркюл Поаро, ние ви изпращаме приложеното писмо. Това писмо бе поверено в нашите ръце седмица преди неговата кончина с нареждането то да ви бъде изпратено на определена дата след неговата смърт.

С почит и т.н.

Известно време аз въртях приложеното послание в ръцете си. То беше, без съмнение, от Поаро. Този почерк, до болка познат, не

можеше да бъде объркан. С натежало сърце, но и с известно нетърпение, аз разкъсах малкия плик:

Mon cher ami (започваше то), когато получите това, аз няма да бъда между живите. Не ронете сълзи за мен, а изпълнете нарежданията ми. Веднага щом получите това, се върнете в Южна Америка. Не бъдете толкова вироглав. Не са сантиментални причините, поради които ви моля да предприемете това пътуване. То е необходимо. То е част от плана на Еркюл Поаро. Повече не е нужно да казвам, не и на човек, който има проницателния ум на моя приятел Хейстингс.

Приемете моите поздравии, приятелю мой, от отвъдното.

Вечно ваш, Еркюл Поаро

Четях и препрочитах тези смайващи редове. Едно нещо бе очевидно. Удивителният Поаро бе така добре предвидил всичко, че дори и собствената му смърт не можеше да наруши последователността на неговия план! На мен ми бе отредено да бъда действащата фигура, а той — ръководещият гений. Без съмнение отвъд океана аз щях да намеря пълен комплект инструкции, които да ме чакат. Междувременно моите врагове, убедени, че съм се подчинил на тяхното предупреждение, ще престанат да си блъскат главата заради мен. В даден момент аз можех да се върна неочаквано и да внеса хаос в техните редици.

Сега нямаше нищо, което да възпрепятства моето незабавно заминаване. Изпратих телеграми, купих си билет и една седмица по-късно се качих на Ансония, на път за Буенос Айрес.

Малко след като параходът се отдели от кея, един стюард ми донесе малка бележка. Била му дадена, обясни той, от един едър джентълмен с кожено палто, който слязъл последен от кораба, непосредствено преди да вдигнат мостчето.

Отворих плика. Съобщението бе кратко и ясно. „Постъпвате разумно“, се казваше в него. Бе подписано с една голяма цифра „4“.

Позволих си да се усмихна вътрешно!

Морето не беше много бурно. Задоволих се с една сносна вечеря, съставих си мнение за болшинството от пасажерите и изиграх няколко партии бридж. След това си легнах и заспах непробудно, както правя винаги, когато съм на борда на кораб.

Бях събуден от чувството, че непрекъснато ме разтърсват. Замаян и объркан, видях, че над мен се беше надвесил един от корабните офицери. Тон въздъхна с облекчение, когато се изправих в леглото.

— Благодаря на Бога, че най-сетне успях да ви събудя. Мислех си, че това ще продължи безкрайно. Винаги ли спите така?

— Какво има? — попитах аз, все още объркан и не напълно събуден. — Да не би да е станало нещо с кораба?

— Очаквах вие да знаете по-добре от мен какво има — отговори сухо той. — Специални инструкции от адмиралтейството. Един разрушител чака да ви отведе.

— Какво? — извиках аз. — Сред океана?

— Струва ми се, че това е някаква тайна операция, но не ми влиза в работата да се интересувам. Те изпратиха на борда един млад човек, който трябва да заеме вашето място, като всички се заклехме да пазим това в тайна. Бихте ли станали и се облекли?

Напълно безпомощен да скрия изумлението си, извърших това, което ми бе наредено. Спуснаха една лодка и ме откараха до разрушителя. Там аз бях посрещнат учтиво, но не получих допълнителна информация. Наредданията на командира бяха да бъда свален на едно определено място на белгийското крайбрежие. Дотам се простираше неговата осведоменост и отговорност.

Имах чувството, че всичко е сън. Единствената мисъл, която ме крепеше твърдо, бе, че всичко това трябва да е част от плана на Поаро. Трябваше просто да вървя слепешком напред, осланяйки се на моя мъртъв приятел.

Бях надлежно стоварен на посоченото място. Там чакаше един автомобил и след миг аз се носех бързо през равните фламандски низини. Преспях в един малък хотел в Брюксел и на следващата сутрин продължихме отново по пътя си.

Пейзажът стана горист и планински. Осъзнах, че навлизаме в Ардените и внезапно си спомних, че Поаро казваше, че има брат, който живее в Спа.

Но ние не отидохме в самия Спа. Свърнахме от главния път и залъкатушихме между гористо малко селце и бяла вила, кацнала самотно върху висок хълм. Колата спря пред зелената врата на вилата.

С моето слизане вратата се отвори. В очертанаята ѝ застана възрастен прислужник и се поклони.

— Мосю льо капитен Хейстингс? — каза тон на френски. — Мосю льо капитен го очакват. Ако ме последва.

Той ме поведе през преддверието и отвори една врата в дъното, като отстъпи встрани, за да ме пропусне да мина.

Аз замижах за малко, тъй като стаята гледаше на запад и бе окъпана от лъчите на следобедното слънце. След малко зрението ми се проясни и аз видях една фигура, която чакаше да ме приветства с разтворени ръце.

Това бе — о, невъзможно, не можеше да бъде — но да!

— Поаро! — извиках аз и този път не се опитах да избегна прегръдката, в която той ме задуши.

— Но да, но да, наистина съм аз! Не е толкова лесно да бъде убит Еркюл Поаро!

— Но Поаро... защо?

— Военна хитрост, приятелю мой, военна хитрост. Сега всичко е готово за нашия голям удар.

— Но вие можете да ми кажете!

— Не, Хейстингс, не можех. Никога, никога, дори и веднъж на хиляда години вие нямаше да можете да изиграете ролята си на погребението. А тя бе, тя бе великолепна. Тя не можеше да не изглежда убедителна за „Великата Четворка“.

— Но това, което преживях...

— Не си мислете, че съм толкова безчувствен. Извърших тази измама отчасти и заради вас. Аз бях готов да рискувам живота си, но изпитвах угризения за това, че постоянно рискувах вашия. Така, след експлозията, аз бях осенен от блестяща идея. Добрият Риджуей, той ми помогна да я изпълня. Аз съм мъртъв, вие се връщате в Южна Америка. Но точно това, *mon ami*, вие упорито отказвахте да направите. Накрая се наложи да изпратя едно писмо чрез адвокатска фирма, както и да организирам големите машинации след това. Но, така или иначе, вие сте тук — това е най-важното. И сега ние ще се

спотайваме тук, докато настъпи моментът за нашия последен голям удар — окончателното разгромява не на „Великата Четворка“.

ГЛАВА XVII

НОМЕР ЧЕТИРИ НИ НАДХИТРЯ

От нашето спокойно убежище в Ардените ние наблюдавахме развитието на събитията по големия свят. Снабдяваха ни с всички възможни вестници и всеки ден Поаро получаваше един обемист плик, съдържащ очевидно някакъв доклад. Той никога не ми показваше тези доклади, но обикновено можех да позная по неговото поведение дали тяхното съдържание го е удовлетворило или обратното. Той бе непоколебим във вярата си, че сегашният ни план е единственият, който може да се увенчае с успех.

— Между другото, Хейстингс — отбеляза той един ден, — аз бях в постоянен страх да не би да ви дебне отнякъде смъртта. А това ме правеше много нервен — непрекъснато бях на тръни, както казвате вие. Но сега съм напълно доволен. Дори да открият, че капитан Хейстингс, който е пристигнал в Южна Америка, е подставено лице (а аз не смятам, че те ще открият това, тъй като вероятността да изпратят там агент, който ви познава лично, е много малка), те ще сметнат, че се опитвате да ги надхитрите по някакъв остроумен начин, измислен от самия вас и няма да си направят труда да ви търсят. В един факт от извънредно голяма важност — моята смърт — те са напълно убедени. Те ще продължат работата по завършване на плановете си.

— А след това? — попитах нетърпеливо аз.

— А след това, топ аті, великото възкръсване на Еркюл Поаро! В единадесетия час аз ще се появя, ще ги хвърля всичките в смут и ще постигна великолепна победа по мой собствен оригинален начин!

Осъзнах, че славолюбието на Поаро така дълбоко се е загнездило в душата му, че никакви атаки не можеха да му повлияят. Напомних му, че на един-два пъти нашите противници бяха тези, които получиха отличия за постигнати успехи в тази игра. Но трябваше да се досетя, че е невъзможно да се охлади възторга на Поаро от неговите собствени методи.

— Виждате ли, Хейстингс, това е също като онзи малък номер с картите. Вие несъмнено сте го виждали, нали? Вземате четирите валета, разделяте ги, едно на върха на тестето, другото отдолу и така нататък — сечете, размесвате и ето че те отново са всички заедно. Това е моята цел. Досега аз се сражавах ту с единия от „Великата Четворка“, ту с някой от другите. Но нека да ги събера веднъж всички заедно, като четирите валета в тестето карти и тогава, с един удар, ще ги унищожа всичките до един!

— А как предлагате да ги съберете всички заедно? — попитах аз.

— Като изчаквам най-изгодния момент. Като лежа скрит, докато те не нападнат.

— Може да се наложи доста да чакате — измърморих аз.

— Добрият Хейстингс, нетърпелив както винаги! Но не, няма да е толкова дълго. Единственият човек, от когото те се страхувах — а това съм аз — е отстранен. Давам им два или три месеца най-много.

Думите му за това, че някой е бил отстранен, ме подсетиха за Ингълс и трагичната му смърт и си спомних, че не бях разказал на Поаро за умирацията китаец в болницата Сейнт Джайлс.

Той изслуша разказа ми с жив интерес.

— Прислужникът на Ингълс, а? И малкото думи, които прошепнал, били на италиански? Странно.

— Точно затова смятам, че това може да е нагласена работа от страна на „Великата Четворка“.

— Разсъжденията ви са в грешна посока, Хейстингс Използвайте малките си сиви клетки. Ако вашите врагове са искали да ви измамат, те със сигурност биха се погрижили китаецът да говори неправилен, но разбираем английски. Не, съобщението е било истинско. Кажете ми отново всичко, което сте чули.

— Първо той спомена за Ларго на Хендел, след това каза нещо, което звучеше като „carrozza“ — това е карета, нали?

— Нищо друго?

— Ами в самия край той прошепна нещо като „Сага“ и след това някакво име — име на жена, Ция, струва ми се. Но не предполагам това да има някаква връзка с другото.

— Не трябва да предполагате така, Хейстингс. Името Кара Ция е много важно, наистина много важно.

— Не разбирам...

— Мой скъпи приятелю, вие никога не разбирате — във всеки случай вие англичаните не познавате географията.

— География? — извиках аз. — Какво общо има географията с това?

— Предполагам, че мосю Томас Кук ще намери какво.

Както обикновено, Поаро отказа да говори повече — един негов много дразнещ навик. Но забелязах, че настроението му стана изключително жизнерадостно, сякаш бе постигнал някакъв голям успех.

И така отминаваха дните, приятни, макар и малко еднообразни. Въпреки че във вилата имаше предостатъчно книги, както и прекрасни местенца из околността, където човек можеше да се поскита на воля, идваха моменти, в които това принудително бездействие започваше да ми дотяга и аз се удивлявах на състоянието на спокойно задоволство, на което се радваше Поаро. Нищо не се случваше, което да смуги нашето безоблачно съществуване. Чак в края на юни, доста близо до крайния срок, който Поаро им беше дал, ние получихме новини за „Великата Четворка“.

Една сутрин пред вилата спря кола — толкова необичайно събитие в нашия спокоен живот — че аз побързах да сляза долу, за да задоволя любопитството си. Сварих Поаро да говори с един млад човек с приятно лице, горе-долу на моята възраст.

Той ме представи.

— Това е капитан Харви. Хейстингс, един от най-известните служители на вашата Разузнавателна служба.

— Въобщо не съм известен, страхувам се — каза младият мъж, като се засмя с приятен глас.

— Трябваше да кажа, че сте известен на хората от бранша. Повечето от приятелите и познатите на капитан Харви го считат за приятен, но безмозъчен млад мъж — посветен единствено на фокстрота или каквото му бе името на този танц.

И двамата се засмяхме.

— Е, на работа — каза Поаро. — Вие сте на мнение, че времето е дошло, значи?

— Сигурни сме в това, сър. Вчера Китай затвори границите си и прие курс на политическа изолация. Какво става там, никой не знае.

Никакви новини, радио или нещо друго — пълно прекъсване на всякакви връзки — и мълчание!

— Ли Чанг Йен е показал на какво е способен. А другите?

— Преди седмица Ейб Райлънд пристигна в Англия и вчера замина за континента.

— А мадам Оливие?

— Мадам Оливие напусна Париж снощи.

— За Италия?

— За Италия, сър. Доколкото можем да преценим, те и двамата са се отправили към курорта, който посочихте — макар че как сте узнали...

— Тук заслугата не е моя. Това бе дело на Хейстингс Той не показва външно интелекта си, разбирате ли, но за него няма никакви скрити тайни.

Харви ме погледна с подобаващо признание и аз се почувствах доста неудобно.

— Всичко върви по план, тогава — каза Поаро. Сега той бе блед и напълно сериозен. — Часът удари. Направено ли е всичко необходимо?

— Всичко, което наредихте, е изпълнено. Правителствата на Италия, Франция и Англия ви подкрепят и работят в пълна съгласуваност помежду си.

— Това е, всъщност, една нова Антанта — отбеляза сухо Поаро. — Радвам се, че Дежардъо се убеди накрая. Eh bien, тогава, да започваме — или по-скоро, аз ще започна. Вие, Хейстингс, ще останете тук — да, умолявам ви. Повярвайте, приятелю, говоря сериозно.

Аз му повярвах, но нямах и най-малкото намерение да се съглася да бъда оставен тук по такъв начин. Спорът ни бе кратък, но решителен.

Едва когато бяхме във влака и се носехме бързо към Париж, той ми призна, че тайничко се радвал на моето решение.

— Защото вие имате роля, Хейстингс, която трябва да изиграете. Важна роля! Без вас аз бих могъл и да се проваля. Въпреки това сметнах за свой дълг да ви накарам да останете...

— Значи е опасно?

— Mon ami, винаги има опасност, щом се появи „Великата Четворка“.

След като пристигнахме в Париж, ние отидохме с кола до Гар дьо Лес и Поаро най-накрая обяви целта на нашето пътуване. Отивахме в Болцано и италианския Тирол.

Харви бе слязъл за малко от вагона и аз се възползвах от отсъствието му, за да попитам Поаро защо каза, че откриването на мястото на срещата е мое дело.

— Защото е така, приятелю мой. Нямам представа как Ингълс е успял да се добере до информацията, но той го е направил и ни я изпрати по прислужника си. Отиваме, mon ami, при езерото Карерзее, новото италианско име на което е Лаго ди Кароца. Разбирате ли сега какво са означавали вашето „Casa Zia“, както и „Carozza“ и „Largo“. „Хендел“ е било плод на вашето въображение. Вероятно китаецът е искал да каже, че информацията идва от „ръката“ на мистър Ингълс и това ви е накарало да направите тази верига от асоциации.

— Карерзее? — попитах аз. — Никога не съм чувал за него.

— Винаги съм казвал, че вие англичаните не познавате географията. Всъщност това е един известен и много красив летен курорт на хиляда метра надморска височина в сърцето на Долomitите.

— И точно на това затънтено място „Великата Четворка“ ще проведат срещата си?

— По-точно ще е ако кажем, че тук е тяхната главна квартира. Сигналът вече е даден и тяхното намерение сега е да изчезнат от света и да започват да издават заповеди от планинската си крепост. Аз направих проучвания — там има много каменни кариери, както и рудници за добив на различни минерали, а компанията, която ги притежава — на пръв поглед малка италианска фирма — в действителност се управлява от Ейб Райлънд. Готов съм да се закълна, че там, в сърцето на планината, е изкопано едно огромно подземно убежище, тайно и недостъпно. Оттам водачите на организацията ще изпратят по радиото своите заповеди до техните последователи, които са с хиляди във всяка една държава. И от тези канари в Долomitите ще се появят новите диктатори на света. Тоест — щяха да се появят, ако не беше Еркюл Поаро.

— Сериозно ли вярвате на всичко това, Поаро? Какво ще кажете тогава за военните и политическите структури и механизми на нашата

цивилизация?

— Какво ще кажете за тях в случая с Русия, Хейстингс? Това ще бъде нещо подобно на Русия, но в безкрайно по-голям мащаб — и с допълнителната заплаха, че експериментите на мадам Оливие са напреднали в много по-голяма степен, отколкото тя някога е давала да се разбере. Смятам, че тя до известна степен е успяла да освободи енергията на атома и я използва за своите цели. Експериментите ѝ с азота от въздуха са много забележителни, тя също така е извършвала опити за концентрирането на лъчева енергия, в резултат на които може да се фокусира лъч с огромна мощност в някое определено място. Колко напред е отишла в работата си, никой не може да каже с точност, но със сигурност тя е много повече напреднала, отколкото е било някога съобщавано на обществеността. Тази жена е гений — семейство Кюри са нищо в сравнение с нея. Добавете към гения ѝ могъществото на почти неограниченото богатство на Райлънд и ума на Ли Чанг Йен — най-проницателния престъпен ум за всички времена — който ръководи и планира — *eh bien*, това няма да е, както казвате вие, детска играчка за цивилизацията.

Думите му ме накараха да се замисля дълбоко. Въпреки че Поаро понякога бе склонен да преувеличава, аз знаех, че той не бе паникьор. За първи път осъзнах на каква отчаяна борба се бяхме посветили ние.

Малко след това Харви се върна и пътуването ни продължи.

Пристигнахме в Болцано към пладне. Оттам пътешествието не продължи с кола. На централния градски площад чакаха няколко големи сини автомобили и ние се качихме в единия от тях. Поаро, въпреки горещия ден, се бе увил до ушите с шала и палтото си. Единственото, което можеше да се види от него, бяха очите и горната част на ушите му. Не знаех дали това се дължеше на предпазливост или просто на прекомерния му страх да не пипне някоя настинка. Пътуването продължи няколко часа. Това бе една наистина чудесна разходка с кола. В началото пътят се виеше между огромни скали. От едната им страна се виждаше тънката струя на малък водопад. След това ние се озовахме в една плодородна долина, която продължи няколко километра. След като излязохме от нея, пътят продължи да ни води все по-нагоре и по-нагоре, докато над нас започнаха да се показват голите скалисти върхове, в чието подножие зеленееха китни борови гори. Цялата тази местност бе пуста и чудно красива. Накрая,

след серия от остри завои, като се промушвахме през надвисналата от двете ни страни борова гора, ние изведнъж се озовахме пред голям хотел и открихме, че сме пристигнали.

Имахме запазени стаи и водени от Харви, ние се качихме направо в тях. Те гледаха към скалистите планини и дългите склонове с борови гори, които водеха нагоре към върховете. Поаро направи жест към тях.

— Там ли е? — попита той с нисък глас.

— Да — отвърна Харви — Има едно място, наречено Скалния лабиринт — големи късове скали, разхвърляни наоколо по най-невероятен начин — и път, които се вие между тях. Кариерите се намират вдясно от него, но ние смятаме, че входът е вероятно в Скалния лабиринт.

Поаро кимна.

— Хайде, топ апи — обърна се той към мен — Елате да слезем долу на терасата и да се наслаждаваме на слънцето.

— Смятате ли, че е разумно? — попитах аз.

Той сви рамене.

Слънцето бе великолепно — всъщност блясъкът му бе почти непоносим за мен. Вместо чай, пихме по едно кафе с гъст каймак, след което се качихме в стайте си и разопаковахме малкото принадлежности, които носехме. Поаро бе в най-недостъпното си настроение и беше изпаднал в нещо като унес. Един-два пъти той поклати глава и въздъхна.

Аз бях доста заинтригуван от един човек, който бе слязъл от нашия влак в Болцано и бе посрещнат от частен автомобил. Той беше дребен мъж и това, което привлече вниманието ми, бе, че и той, подобно на Поаро, се бе загърнал до ушите в дрехите си. Нещо повече, освен шала и палтото си, той носеше огромни сини очила. Бях убеден, че си имаме работа с пратеник на „Великата Четворка“. Поаро не изглеждаше много впечатлен от моята идея. Но когато се подадох навън от прозореца на спалнята си и съобщих, че въпросният мъж се разхожда около хотела, той призна, че може би има нещо съмнително в това.

Умолявах приятеля си да не слиза долу на вечеря, но той настояваше на своето. Бяхме доста закъснели, когато влязохме в трапезарията и ни заведоха до една маса до прозореца. Тъкмо сядяхме,

когато вниманието ни бе привлечено от едно възклицание и трясък от падащ порцелан. Блюдо със зелен фасул бе обърнато върху мъжа, който седеше на съседната маса.

Оберкелнерът се приближи и поднесе извиненията си с гръмовит глас.

След малко, когато провинилият се сервитьор ни сервираше супата, Поаро го заговори.

— Неприятен инцидент. Но не беше по ваша вина.

— Мосю е видял това? Не, наистина не бях виновен. Джентълменът почти скочи от стола си — помислих, че получава някаква криза. Не можах да избягна сблъсъка.

Видях как очите на Поаро светеха със зелената светлина, която така добре познавах и след като сервитьорът си замина, той ми каза с нисък глас:

— Виждате ли, Хейстингс, ефекта от Еркюл Поаро — в плът и кръв?

— Мислите...

Нямах време да продължа. Усетих ръката на Поаро върху коляното си, докато той шепнеше развълнувано:

— Вижте, Хейстингс. Вижте как мачка хляба! Номер Четири!

И наистина човекът на съседната маса с необичайно преbledняло лице мачкаше със залък хляб трохите по масата, без ни най-малко да съзнава действието си.

Внимателно го изучавах. Пълното му лице, гладко обръснато и подпухнало, бе с нездрава пепелява бледост, с големи торбички под очите и дълбоки бръчки, които тръгваха от носа и стигаха до ъгълчетата на устата му.

Възрастта му можеше да бъде всякаква между тридесет и пет и четиридесет и пет. Нямахше нито една черта, с която да прилича на някоя от личностите, в които Номер Четири се бе превъплъщавал. Наистина ако не беше номерът му с хляба, аз охотно бих се закълнал, че човекът, който седеше на съседната маса, е личност, която никога не съм виждал преди.

— Той ви позна — изшептах аз. — Не трябваше да слизате долу.

— Великолепни ми Хейстингс, аз се преструвах на умрял три месеца единствено с тази цел.

— Да стреснете Номер Четири?

— Да го стресна така, че той да действа веднага или въобще да не действа. А ние имаме и едно голямо преимущество — той не знае, че сме го разпознали и смята, че е в безопасност под новата си дегизировка. Как благославям аз Флоси Монро за това, че ни каза за този негов малък навик.

— Какво ще стане сега? — попитах аз.

— Какво ще стане ли? Той разпознава единствения човек, от когото се страхува, който като по чудо е възкръснал от мъртвите и то точно когато плановете на „Великата Четворка“ са пред осъществяване. Мадам Оливие и Ейб Райлънд обядваха тук днес и се предполага, че са заминали за Кортина. Само ние знаем, че те са се оттеглили в скривалището си. До каква степен сме вътре в нещата? Точно това се пита Номер Четири в тази минута. Той не смее да поема никакви рискове. Аз трябва да бъда спрял на всяка цена. Ех, bien, нека се опита да спре Еркюл Поаро. Готов съм да го посрещна.

Когато той спря да говори, мъжът от съседната маса стана и излезе навън.

— Отиде да даде своите малки разпореждания — каза невъзмутимо Поаро. — Да прием ли кафето си на терасата, приятелю мой? Ще бъде по-приятно, мисля. Само ще се кача да си взема палтото.

Излязох на терасата малко разтревожен. Самоувереността на Поаро не ме успокои напълно. Стига обаче да си отваряхме очите на четири, нищо не можеше да ни се случи. Реших да продължавам да бъда нащрек.

Трябваше да изминат цели пет минути, преди Поаро да се върне. Той бе взел обичайните си предпазни мерки срещу настиване и се бе омотал до ушите с шала си. Седна до мен и засърба кафето си с вид на познавач.

— Само в Англия кафето е така отвратително — отбеляза той. — На континента знаят колко важно е за храносмилането то да бъде добре направено.

Тъкмо бе свършил да говори, когато човекът от съседната маса се появи внезапно на терасата. Без никакво колебание той се приближи и придърпа трети стол към нашата маса.

— Надявам се, че нямате нищо против, ако седна на вашата маса — каза той на английски.

— Ни най-малко, мосю — каза Поаро.

Обзе ме голямо безпокойство. Вярно че седяхме на терасата на хотела и около нас имаше хора, но въпреки това нещо ме тревожеше отвътре. Усещах присъствието на опасност.

Междувременно Номер Четири бърбореше по един напълно естествен начин. Изглеждаше невъзможно да се повярва, че той може да бъде нещо друго, освен един истински турист. Той описваше екскурзии и разходки с кола и даваше вид, че е голям познавач на околността.

Той извади лула от джоба си и започна да я пали. Поаро измъкна табакерата с малките си цигари. Тъкмо бе поставил една между устните си, когато непознатият се наведе напред с клечка кибрит.

— Нека да ви дам огънче.

Докато казваше това, съвсем неочаквано угаснаха всички светлини. Нещо стъклено се счупи с пукот и остра задушаваща миризма ме удари в носа...

ГЛАВА XVIII В СКАЛНИЯ ЛАБИРИНТ

Не вярвам да съм бил в несвят повече от минута. Дойдох на себе си, за да откроя, че съм заклещен между двама души. Те ме бяха хванали здраво под мишниците и ме крепяха да не падна, а устата ми беше запушена с парцал. Беше тъмно като в рог, но аз заключих, че не сме навън, а минаваме през хотела. От всички страни около мен се чуваха викове и крясъци на хора, които искаха да разберат какво е станало с осветлението. Моите похитители ме замъкнаха надолу по някакви стълби. Преминахме по някакъв подземен коридор, после през една врата и излязохме на открито през втора, стъклена врата на гърба на хотела. След миг ние бяхме в прикритието на боровата гора.

Успях да зърна и друга фигура в положение, подобно на моето, и осъзнах, че и Поаро бе паднал в плен при това нагло нападение.

Благодарение на невероятната си дързост Номер Четири бе излязъл победител. Той бе използвал, заключих аз, някакво упойващо вещество с мигновено действие, вероятно етилов хлорид, като бе счупил една ампула с това вещество под носа ни. След това, в суматохата от тъмнината, неговите съучастници, които вероятно са били гости на хотела и са седели на съседната маса, са ни запушили устата и бързо са ни изнесли, като са ни прекарвали през хотела, за да объркат преследвачите си.

Не мога да опиша часа, който последва. Наложиха ни едно почти смъртоносно темпо през гората, като не преставахме да се изкачваме нагоре. Накрая излязохме на открито на склона на планината и точно пред нас аз видях струпани на едно място невероятен брой скали и камъни с най-фантастични форми и размери.

Това трябва да бе Скалния лабиринт, който Харви бе споменал. Скоро ние започнахме да криволичим по неговите тесни пътечки. Този лабиринт сякаш бе създаден от някакви зли духове.

Изведнъж спряхме. Огромна скала препречваше пътя ни. Един от мъжете се доближи до нея и като че ли натисна нещо, след което, без

никакъв шум, огромната маса на скалата се завъртя и откри малко тунелообразно отверстие, което водеше към недрата на планината.

Наблъскаха ни вътре. Известно време тунелът бе тесен, но след малко се разшири и не след дълго ние излязохме от него, за да се озовем в широко помещение, изкопано в скалата и осветено от електрическа лампа. Тогава ни отпушиха устата. По знак от страна на Номер Четири, който стоеше срещу нас и ни гледаше тържествуващо с подигравателно изражение на лицето си, бяхме обискирани и ни взеха всичко, което намериха в джобовете ни, включително и малкия автоматичен пистолет на Поаро.

Почувствах остра болка, когато хвърлиха нещата ни върху масата. Бяхме победени — победени без всякаква надежда за спасение от превъзхождащия ни по численост противник. Това бе краят.

— Добре дошли в главната квартира на „Великата Четворка“, мосю Еркюл Поаро — каза Номер Четири с подигравателен тон. — Неочаквано удоволствие е да се срещнем отново с вас. Но струваше ли си връщането от гроба само затова?

Поаро не отговори. Аз не смеех да го погледна.

— Елате насам — продължи Номер Четири. — Вашето пристигане ще бъде малка изненада за моите колеги.

Той посочи към един тесен вход в стената. Ние преминахме през него и се намерихме в друга стая. В самото ѝ дъно имаше маса, зад която бяха поставени четири стола. Крайният стол бе празен, но бе покрит с наметало на мандарин. На втория седеше мистър Ейб Райлънд и пушеше пура. Облегнала се назад, на третия стол седеше мадам Оливие с нейното лице на монахиня и пламтящи очи. Номер Четири зае мястото си на четвъртия стол.

Ние бяхме изправени лице в лице с „Великата Четворка“.

Никога преди това не бях усещал толкова осезателно съществуването и присъствието на Ли Чанг Йен, както в този момент, когато стоях пред празния му стол. Макар и далеч в Китай, той все така управляваше и ръководеше тази злокобна организация.

Когато ни видя, мадам Оливие нададе слаб вик. Райлънд, който успя да запази самообладание, само премести пурата си и вдигна прошарените си вежди.

— Мосю Еркюл Поаро — каза бавно Райлънд. — Каква приятна изненада. Велик номер ни изиграхте. Ние смятахме, че сте погребан и

почивате в мир. Но това е без значение сега, тъй като играта свърши.

В гласа му се долавяха стоманени нотки. Мадам Оливие не каза нищо, но очите ѝ горяха и начинът, по който тя бавно се усмихна, не ми хареса въобще.

— Дами и господа, пожелавам ви приятна вечер — каза тихо Поаро.

Нещо неочаквано, нещо, което не бях подготвен да чуя в гласа му, ме накара да го погледна. Той изглеждаше напълно спокоен. Въпреки това имаше нещо във външния му вид, което бе различно.

Зад гърба ни се разлюляха завеси и от тях излезе графиня Вера Росакоф.

— А! — каза Номер Четири — Нашият ценен и верен адютант. Един ваш стар приятел е тук, моя скъпа лейди.

Графинята се завъртя с обичайната си стремителност.

— Боже мой! — извика тя. — Та това е малкият човек! Той сякаш има девет живота като котка! О, малки човече, малки човече! Защо се забъркахте във всичко това?

— Мадам — каза Поаро с поклон, — аз, както и великият Наполеон, съм предводител на големите батальони.

Докато той говореше, видях как в очите ѝ се появи сянка на съмнение и в същия момент аз открих истината, която подсъзнателно бях доловил.

Мъжът до мен не беше Еркюл Поаро.

Той много, извънредно много приличаше на него. Същата яйцевидна глава, същата важно крачеща, леко закръглена фигура. Но гласът бе различен, очите, вместо зелени, бяха черни, а и мустаците — онези прочути мустаци...

Разсъжденията ми бяха прекъснати от гласа на графинята. Тя пристъпи напред, а гласът ѝ звънтеше от възбуда.

— Били сте измамани. Този човек не е Еркюл Поаро!

Номер Четири възкликна скептично, но графинята се наведе напред и дръпна мустаците на Поаро. Те останаха в ръката ѝ и тогава истината стана очевидна, тъй като горната устна на този човек бе загрозна от малък белег, който напълно променяше изражението на лицето.

— Не е Еркюл Поаро — измърмори Номер Четири. — Но кой може да е той тогава?

— Аз знам — извиках внезапно аз и след това замръзнах, уплашен, че съм развалил всичко.

Но човекът, когото все още ще наричам Поаро, се бе обърнал мен окуражително.

— Кажете го, ако желаете. Сега е без значение. Номерът успя.

— Това е Ахил Поаро — казах бавно аз. — Братът-близък на Еркюл Поаро.

— Невъзможно — каза остро Райлърд, но увереността му бе разклатена.

— Планът на Еркюл постигна пълен успех — каза спокойно Ахил.

Номер Четири скочи напред. Гласът му беше груб и заплашителен.

— Пълен успех, така ли? — изръмжа той. — Не съзнавате ли, че преди да са изминали и няколко минути, ще бъдете мъртъв — мъртъв?

— Да — каза тържествено Ахил. — Съзнавам това. Вие сте този, който не съзнава, че човек може да пожертва живота си, за да възтържествува правдата. Има хора, които дадоха живота си за свободата на своите отечества през войната. По същия начин аз съм готов да отдам своя за спасението на света.

Точно тогава ми мина през ум, че макар да бих готов с чиста съвест да отдам живота си, можеше поне да бъда попитан за това. После си спомних как Поаро настояваше да остана в Спа и се успокоих.

— И какво ще спечели светът от вашата саможертва? — попита язвително Райлърд.

— Виждам, че не можете да проумеете истинската дълбочина на плана на Поаро. Първо, вашето скривалище е известно от няколко месеца насам и на практика всички посетители, служители на котела и тем подобни са детективи или хора от тайните служби. Около цялата планина е опънат кордон. Колкото и изхода да има вашето скривалище, вие не можете да избягате. Самият Поаро ръководи операцията отвън. Снощи, преди да слеза долу на терасата и да заема мястото на брат ми, ботушите ми бяха намазани със специален препарат от анасон. По техните следи сега търчат хрътки. Следите ще ги отвеждат безпогрешно до скалата в Скалния лабиринт, зад която се намира входът на

скривалището ви. Виждате ли, каквото и да направите с нас, примката е здраво вързана около шията ви. Не можете да избягате.

Мадам Оливие се засмя внезапно.

— Грешите. Има един начин, по който можем да избягаме и, подобно на Самсон, в същото време да унищожим и враговете си. Какво ще кажете, приятели мои?

Райлънд гледаше втренчено Ахил Поаро.

— Ами ако лъже? — каза дрезгаво той.

Другият сви рамене.

— След час ще се разсъмне. Тогава ще можете сами да се убедите в истинността на моите думи. Те вече трябва да са ме проследили до входа на Скалния лабиринт.

Тъкмо казваше това, когато се чу далечен тътен и един мъж влезе тичешком, като крещеше несвързано. Райлънд скочи и излезе. Мадам Оливие отиде в дъното на стаята и отвори една врата, която не бях забелязал. Вътре успях да зърна една перфектно оборудвана лаборатория, която ми напомни за лабораторията в Париж. Номер Четири също скочи и излезе. Върна се с револвера на Поаро и го даде на графинята.

— Няма опасност да избягат — каза мрачно той, — но все пак добре е да имате това.

След това той излезе отново.

Графинята се приближи до нас и известно време оглеждаше моя спътник. Внезапно тя се засмя.

— Вие сте много хитър, мосю Ахил Поаро — каза подигравателно тя.

— Мадам, нека да говорим по същество. Голям късмет е, че ни оставиха заедно насаме. Каква е цената ви?

— Не разбирам. Каква цена?

— Мадам, можете да ни помогнете да избягаме. Вие знаете тайния изход от това скривалище. Питам ви, каква е цената ви?

Тя се засмя отново.

— По-голяма, отколкото можете да заплатите, малки човече! Дори и всичките пари на този свят не биха ме купили!

— Мадам, аз нямах предвид пари. Аз съм човек на разума. Но въпреки това истината е, че всеки си има своята цена! В замяна на живота и свободата ни аз ви предлагам копнежа на вашето сърце.

— Значи вие сте вълшебник.

— Може да ме наричате и така, ако желаете.

Графинята изведнъж изостави шеговитото си държане. Тя проговори с прочувствена горчивина.

— Глупак! Копнежа на сърцето ми! Можете ли да отмъстите за мен на враговете ми? Можете ли да ми върнете младостта и красотата, и безгрижното сърце? Можете ли да върнете мъртвите обратно към живота?

Ахил Поаро я наблюдаваше по един много странен начин.

— Кое от трите, мадам? Направете избора си.

Тя се засмя язвително.

— Навярно ще ми изпратите еликсира на живота. Добре, ще сключа сделка с вас. Преди години аз имах дете. Намерете ми детето и ще си отидете свободен.

— Мадам, съгласен съм. Приемам сделката. Вашето дете ще ви бъде върнато. Можете да разчитате — можете да разчитате на самия Еркюл Поаро за това.

Отново тази странна жена се засмя — този път дълго и без задръжки.

— Скъпи мой мосю Поаро, страхувам се, че поставих един малък капан за вас. Много е любезно от ваша страна да обещавате, че ще намерите детето ми, но, виждате ли, по една случайност знам, че това не е възможно и следователно сделката ни ще бъде много неравностойна, не смятате ли?

— Мадам, кълна се в Светите ангели, че ще ви върна вашето дете.

— Преди малко ви попитах, мосю Поаро, можете ли да върнете мъртвите обратно към живота?

— Тогава детето е...

— Мъртво? Да.

Той пристъпи напред и я хвана за китката.

— Мацам, аз... аз, който ви говори в този момент, се заклевавам още веднъж. Аз ще върна мъртвите обратно към живота!

Тя го изгледа, сякаш бе омаяна.

— Вие не ми вярвате. Ще докажа думите си. Донесете портфейла ми, който те ми взеха.

Тя излезе от стаята и се върна с него в ръка. През цялото време тя не изпускате револвера от другата си ръка. Струваше ми се, че шансовете на Ахил Поаро да я блъфира бяха незначителни. Графиня Вера Росакоф трудно можеше да бъде измамена.

— Отворете го, мадам. Лявото отделение. Точно така. Извадете сега снимката и я погледнете.

Като се чудеше, тя извади нещо, което наподобяваше малка моментална снимка. Миг след като я видя, тя нададе вик и се олюля, сякаш се канеше да падне. После тя почти се нахвърли върху моя спътник:

— Къде? Къде? Незабавно ми кажете? Къде?

— Спомнете си нашата сделка, мадам.

— Да, да. Ще ви се доверя. Бързо, преди да са се върнали.

Като го сграбчи за ръката, тя го издърпа бързо и безшумно от стаята. Аз ги последвах. От външната стая тя ни поведе в тунела, през който бяхме влезли отначало, но след известно разстояние той се раздвои и тя зави надясно. След това последваха още много разклонения, но тя продължаваше да ни води напред, без нито един път да се поколебае или усъмни в правилността на избраната от нея посока, като непрекъснато увеличаваше темпото.

— Дано не сме закъснели — задъхано изрече тя. — Трябва да излезем навън на открито, преди да стане експлозията.

Тя продължи да ни води. Разбрах, че този тунел минаваше точно през средата на планината и че накрая ние ще излезем от обратната ѝ страна, която гледаше към друга долина. Ручей пот се стичаха по лицето ми, но аз продължих да бягам.

И тогава, далеч напред, аз видях да блещука светлина. Тя идваше все по-близо и по-близо. Краят на тунела бе обрасъл със зелени храсти. Ние си проправихме път през тях и излязохме отново на открито под слабата светлина на зората, която обагреше всичко в розово.

Кордонът на Поаро бе реалност. Едва бяхме излезли и трима души се нахвърлиха върху нас, но ни освободиха отново с вик на удивление.

— Бързо — извика спътникът ми. — Бързо... няма време за губене...

Но не му бе съдено да завърши. Земята се разтърси и затрепери под нозете ни, чу се ужасен тътен и цялата планина сякаш се стопи и

изчезна. Излетяхме във въздуха с главата напред.

Накрая дойдох на себе си. Намирах се в непознато легло, в непознатата стая. Някой седеше до прозореца. Той се обърна и дойде при мен.

Това бе Ахил Поаро — или, чакай, не беше ли...

Добре познатият ироничен глас разпръсна всякакви съмнения от моя страна.

— Но, да, приятелю мой, така е. Брат ми Ахил се върна отново в своя дом — в страната на митовете и легендите. През цялото време бях аз и единствено аз. Не само Номер Четири може да играе роли. Беладона в очите, жертване на мустаците и един истински белег, чието нанасяне преди два месеца ми причини голяма болка — но не можех да рискувам да представя нещо неистинско под орловия поглед на Номер Четири. И последният щрих — това бе, че вие знаехте и вярвахте, че такава личност като Ахил Поаро съществува! Помощта, която ми оказахте, беше безценна, половината от успеха на нашия удар се дължи на вас! Най-трудната част от цялата работа бе те да повярват, че Еркюл Поаро е все още на свобода и ръководи операцията. Иначе всичко друго бе вярно — анасонът, кордонът и прочие.

— Но защо наистина не изпратихте друг вместо вас?

— И да ви оставя да се изложите на опасност, без да съм до вас? Много хубаво мнение сте имали за мен! Освен това аз винаги съм се надявал, че ще намеря някакъв изход от скривалището с помощта на графинята.

— Как, по дяволите, успяхте да я убедите? Историята ви бе прекалено прозрачна, за да може тя да се хване на нея — целият този брътвеж за умрялото дете.

— Графинята има много по-проницателен ум от вашия, скъпи ми Хейстингс. Отначало тя бе подведена от моята дегизировка, но скоро разбра номера. Когато тя каза „Вие сте много хитър, мосю Ахил Поаро“, аз разбрах, че се е досетила за истината. Тогава трябваше да изиграя своя коз, тогава или никога.

— Всичките тези втели-некипели за връщане на мъртвите обратно към живота?

— Точно така, но, виждате ли, аз отдавна бях намерил детето.

— Какво?

— Но да! Знаете девиза ми — „Бъди подготвен“. Веднага щом открих, че графиня Росакоф е замесена в аферата с „Великата Четворка“, аз направих всички възможни проучвания относно нейното минало. Научих, че е имала дете, за което е било съобщено, че е било убито. Открих обаче, че в тази история има някои несъответствия, което ме накара да се зачудя дали, в края на краищата, няма да се окаже, че то е живо. Накрая успях да вляза в дирите на момчето и след като платих една голяма сума, то ми бе предадено. Бедното малко момченце беше полуумряло от глад. Настаних го на сигурно място, при добри хора, и му направих една моментална снимка в новата обстановка. И така, когато настъпи уреченият час, аз бях готов с моя малък театрален трик!

— Вие сте великолепен, Поаро, просто невероятен! — Аз също се радвах, че успях да сторя това, защото се възхищавах от графинята. Щях да съжалявам, ако тя бе загинала при експлозията.

— Малко ме е страх да попитам — какво стана с „Великата Четворка“?

— Вече са намерени всичките тела. Това на Номер Четири е напълно неузнаваемо, главата му е пръсната на парчета. Бих искал — много бих искал да не беше така. Щеше ми се да бъда сигурен — но стига толкова за това. Вижте какво пише тук.

Той ми подаде вестник, върху който бе отбелязан един параграф. Той съобщаваше за смъртта чрез самоубийство, на Ли Чанг Йен, инициатора на наскоро избухналата революция, която така катастрофално се бе провалила.

— Моят велик съперник — каза сериозно Поаро. — Не ни е било писано да се срещнем лице в лице. Когато е получил новината за разгрома тук, той е избрал най-лесния изход. Голям ум, приятелю мой, голям ум. Но така ми се иска да бях видял лицето на мъжа, който бе Номер Четири... Ами ако, след всичко това... но аз говоря глупости. Той е мъртъв. Да, топ ами, заедно с вас ние се опълчихме срещу „Великата Четворка“ и ги победихме. Сега ще се завърнете при своята очарователна съпруга, а аз — аз ще се оттегля. Най-големият случай в моята кариера завърши. Всичко друго би изглеждало безинтересно след това. Да, ще се оттегля. Може би ще започна да отглеждам тиквички! Дори бих могъл да се оженя и уредя живота си.

Той се засмя сърдечно на тази идея, но с нотка на смущение. Надявам се... дребните мъже винаги са се възхищавали от високи жени с пламенна натура...

— Да се ожения и уредя живота си — каза отново той. — Кой знае?

Издание:

Автор: Агата Кристи

Заглавие: Великата четворка

Преводач: Ангел Белорешки

Година на превод: 1994

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: Селекта

Град на издателя: Бургас

Година на издаване: 1994

Тип: роман

Националност: английска

Печатница: „Светлина ЕООД“ — Ямбол

ISBN: ISBN 954-8371-12-X

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/13788>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.